

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (1791) 1984 BIRŽELIS-JUNE 14 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Kaulai šaukia

Vakarų pasaulis š. m. birželio 6 dieną prisiminė sąjungininkų kariuomenės išsikėlimą Europoje, Normandijos pakraščiuose. Ten susirinko valstybių galvos paminėti ano istorinio įvykio keturiasdešimtmetį. Amerikos, Kanados ir Europos televizijos tinklai rodė Prancūzijos pakrantes, nuklotas tūkstančiais kryžių, liudijančių jaunų karių žūtį kovoje prieš hitlerinę tironiją. Tie kryžiai kartu yra ir pergalės ženklai, primenantys pasauliui, kad laisvės kaina yra matuojama gyvybės aukos mastu. Tie gausūs kryžiai yra Vakarų pasaulio ženklai, primenantys birželinį laisvojo pasaulio žygį, kuris turėjo atnešti laisvę visai Europai. Deja, iš rytų atkilo kitas žygis, taip pat rengtas laisvės vardu, bet jis nešė naują, dar baisesnę vergiją. Kai per Vakarų Europą žygiavo iš JAV ir Kanados atkilusios laisvės armijos, per Rytų Europą veržėsi brutali vergijos kariuomenė. Ir taip Europa buvo padalinta tarp dviejų jėgų. Praėjo keturi dešimtmečiai, bet frontas nepasikeitė. Europoje ginklai nutilo, karas pasibaigė, bet taika neatėjo. Ji negali ateiti, nes tarp laisvės ir vergijos darla neįmanoma. Ginklus pakeitė diplomatų kovos konferencijų salės, bet ir ten taika nesirodo. Ir kol sovietinė vergija nebus pakeista laisve, tol taika bus tik negyvas žodis.

BIRŽELINIS vakariečių žygis prieš tironiją mums primena kitą žygį, būtent sovietinį, kuris žiauriai palietė Baltijos valstybes — Estiją, Latviją, Lietuvą. Jis atnešė ne tik vergiją, bet ir tautų naikinimą. Kai vakariečiai planavo laisvės žygį, rytiečiai jau veržėsi į Baltijos kraštus. Kai vakariečiai pradėjo vykdyti suplanuotą užmojų, sovietiniai rytiečiai jį panaudojo vergijos žygiui. Kai vakariečiai žygiavo nešdami laisvę, sovietai, prisidengę apgaudinėjimo laisvės vardu, nešė pavergiantį sunaikinimą. Jie šimtais tūkstančių baltiečių trėmė į Sibirą, gabenė į sunaikinimo lagerius. Ten žuvo daugybė mūsų žmonių. Sibiras yra nuklotas mūsų tautiečių — tėvų, motinų, brolių, seserų kaulais. Su pagrindu yra sakoma, kad pvz. Norilsko miestas pastatytas ant baltiečių kaulų. Retas kapas susilaukė kryželio ar kitokio ženklo. Daugybė tautiečių buvo palaidoti Sibiro plotuose kaip nežinomi tremtiniai bei kaliniai. Vakariečių kapus Normandijos pakraščiuose puošia balti kryžiai, bet mūsų tautiečių kapų Sibire nepuošia jokie ženklai, išskyrus išimtis. Net daugumos jų kapai yra nežinomi. Sunaikinta ne tik jų laisvė, bet ir jie patys, net jų pėdsakai. Tai rytietiškos tironijos aukos. Kai vakariečiai rengia savo žygio dalyvių pagerbtuves, organizuoja plataus masto iškilmes, prisimena laisvės žygio herojus, — mes liudime, nes mūsų herojai lieka ne tikti nepagerbti, bet ir pavergti bei sunaikinti be jokių pėdsakų.

AR TAI paskutinis dramos veiksmas? Anaipol! Pasaulio drama rieda vis tolyn veiksmas po veiksmo. Toje dramoje pradeda vis garsiau šaukti ne tik atkūnys, minimi Sv. Rašte, bet ir kaulai, t.y. Sibiro plotų kaulai. Jei vakariečių karių kapus puošia balti kryžiai, kalbantys jų vardu, tai Sibiro kaulai šaukte šaukia apie įvykusią tragediją, kurios kaltininkas yra sovietinis komunizmas. Sunaikinimas šimtų tūkstančių nekaltų žmonių Sibire ir kituose Rusijos plotuose yra stipriausias liudijimas prieš komunizmą. Jei socialinė bei politinė sistema vykdo masines žudynes, pasmerkia pati save išnykimui arba sunaikinimui. Hitlerinės tironijos vykdytojus pasmerkė tarptautinis Niurnbergo teismas. Komunistinę sistemą pasmerkė pasaulio teismas. Moralinėje srityje jis jau yra pasmerktas. Tai žingsnis į teisinį pasmerkimą, kurio taip būvo Kremliaus vadai. Jie gerai atsimena galingųjų nacionalizmo ir fašizmo vadų likimą, kurių teisinį pasmerkimą visų pirma lėmė moralinis pasmerkimas pasaulinėje plotmėje. Dėl to komunizmo vadai šiandieną bijo kaulų šauksmo, kuris jau pasiekia pasaulio opinių įvairiais kanalais. Tai šauksmas, kuris kalba apie didįjį komunistinės sistemos nusikaltimą. Tokio milžiniško masto nusikaltimas negali praieiti nepastebėtas. Visų nusikaltimų pasekmė yra proporcinga bausmė.

KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimai ir pranašystės

Rinkiminius liberalų partijos vado vadus pasibaigė penktųjų kandidatų susitikimų Toronto, viešomis diskusijomis, pažadų atskleidimu. Nors oficialiai jis buvo skirtas vad rinkiantiems partijos atstovams, iš tikrųjų buvo nukreiptas į visus kanadiečius, kurių laukia artėjantys parlamento rinkimai. Penkios viešos pažadų diskusijos buvo surengtos penkiose Kanados vietovėse.

Iš septynių kandidatų tik du turi rimtą galimybę iškopti į partijos vadus — politikon grįžęs J. Turneris ir dabartinis energijos išteklių ministeris J. Chretienas. Iš visko matyti, kad birželio 16 d. naujo vado rinkimuose daugiausia balsų gaus J. Turneris, antroje vietoje palikdamas J. Chretieną. Tačiau pirmas balsavimas J. Turneriui greičiausiai neat-

neš reikiamos balsų daugumos. Tada paaiškės į kurio kandidato pusę sekančiuose balsavimuose nukryps atstovų dauguma. Atrodo, daugiau galimybių tapti vadu turi J. Turneris, 1975 m. pasitraukęs iš valdžios ir politikos, neatsikings už ekonominį Kanados kritimą, atnešęs rekordinį liberalų partijos populiarumo nuosmukį kanadiečių eilėse.

Partijos vado rinkimai prastai išjudina nuomonių pakitėjimą, nes įtakos turi kandidatų į vadus pažadai. Rekordinį populiarumo padidėjimą opozicinei konservatorių partijai atnešė B. Mulroney išrinkimas į vadus, o dabar prasiidėjo liberalų atkūtimas, susietas su jų naujo vado rinkimu. Nuomonių pakitimai vi-

(Nukelta į 8-tą psl.)

KLB delegacija pas Kanados ambasadorių Jungtinėse Tautose Niujorke 1984. V. 11. Iš kairės: Juozas Danys, Dainora Juozapavičiūtė, ambasadorius Gerard Pelletier, Algis Pacevičius, Joana Kuraitė-Lasienė

Baltijos valstybės ir Jungtinės Tautos

Galimybės iškelti Baltijos valstybių okupaciją Jungtinėse Tautose

J. V. DANYS

PLB visuomeninių reikalų komisijos iniciatyva 1984 m. gegužės 11-12 d.d. Niujorke įvyko PLB, JAV-LB, KLB, PLJS, JAV-LJS ir KLJS visuomeninių-politinių studijų savaitgalis.

Vienas tokių studijų tikslų yra išgirsti vyriausybės ir viešųjų institucijų atstovų nuomones bei pažiūras mums rūpimais Lietuvos reikalais. Toli gražu nepakanka tuos klausimus nagrinėti tik savo tarpe, nors ir labai išsamiai, nes kyla pavojus nustoti realybės pajautimo, pamiršti, kad uždaroje aplinkoje viskas sukasi ratu. Reikia žinoti ką amerikiečiai, kanadiečiai ir kiti mano apie mūsų problemas, mūsų siekimus, nors tos nuomonės gali būti ne tokios, kokių mes norėtume ar tikėtumės.

Vienas pagrindinių šios studijinės konferencijos tikslų buvo panagrinėti galimybes Europos parlamento rezoliuciją ar panašią į ją praveisti Jungtinėse Tautose.

Jieškoma kelių

Europos parlamentas 1983 m. sausio 13 d. priėmė baltiečiams palankią rezoliuciją apie Baltijos kraštų kolonijinę padėtį Sovietų Sąjungoje ir siūlė, kad Europos ekonominės bendruomenės ministerių pirmininkų taryba ją pateiktų Jungtinėm Tautom. Bet jau pirmoji vykdomoji valdžios institucija — užsienių reikalų ministerijai taryba nutarė jai tolimesnės eigos neduoti.

PLB ir JAV LB šį klausimą studijavo bendradarbiaudamos su BATUNu (Baltic Appeal to the United Nations), kuris veikia jau keliolika metų ir kurį sudaro lietuvių, latvių ir estų atstovai.

KLB visuomeninių reikalų komisija šį klausimą seka jau beveik dveji metai ir atskirai, ir kartu su latviais bei estais; yra kalbėjusi su paskirais parlamentariais ir užsienio reikalų ministerijos atstovais.

Pas JAV ir Kanados ambasadorius

Pirmą studijų dieną, gegužės 11, JAV LB delegacija matėsi su Jose S. Sorzana, JAV ambasadoriumi Jungtinėse Tautose, jam įteikė memorandumą ir kalbėjosi kaip paveldiniai įteikti norimą rezoliuciją JT ar jos komisijoms, pvz. dekolonizacijos. Paimformuota, kad jau kai kurios peticijos yra paruoštos, surinkti parašai ir klausta kokios pagalbos galima tikėtis iš JAV atstovybės JT.

KLB Kanados užsienio reikalų ministerijos dėka buvo priimta ambasadoriaus G. Pelletier, — nuolatinio Kanados atstovo JT. Delegacijoje buvo adv. A. Pacevičius, KLB pirm., ir visuomeninių reikalų k-jos nariai — J. Kuraitė-Lasienė, J.V. Danys ir Dainora Juozapavičiūtė, kuri atstovavo ir KLJS.

Delegacija įteikė memorandumą su paaiškinamąja medžiaga ir planu, rodančiu kas manoma daryti rezoliucijos pateikimui JT, ir prašymu, kad Kanada paremtų rezoliuciją, kai ji bus svarstoma bet kurioje JT institucijoje. Kalbėta apie galimus variantus rezoliucijai įteikti, galimus pasisiekimus ir nepasisekimus. Suglaustai išvadas galima taip išreikšti: reikia bandyti visus kelius, kurių yra trys ar keturi; keliai lėti, sunkūs ir bet kuriems rezultatams pasiekti tektų skirti daug laiko ir kantrybės. Ambas. Pelletier iš savo patirties paminėjo, kad vienam Kanados pasiūlymui priimti reikėjo 5 metų.

Ambasadorius buvo painformuotas apie padėtį Lietuvoje, kas daroma Kanadoje žmogaus teisių gynimo srityje ir įteikta keletas šios srities pagrindinių leidinių ("Violations", "Kronika", "Catholiques de Lituanie").

Pasikalbėjimas vyko labai palankioje nuotaikoje. Ambasadorius pabrėžė, kad paskutiniai dveji metai daug daugiau girdima apie Lietuvą, Latviją bei Estiją. Anksčiau, atrodo, baltiečiai ir jų kraštai tarptautiniame forume buvo primiršti. Pavėikiausia veikla yra galima žmogaus teisių gynimo komisijose.

Ambasadoriaus paskaita

Charles Lichenstein, neseniai buvęs JAV ambasadorius J. Tautose, kalbėjo tema "Galimybės iškelti Baltijos valstybių klausimą Jungtinėse Tautose".

Jis pastebėjo, kad amerikiečių masė mažai težino (dažnai nieko) ir mažai domisi Baltijos kraštais. Bet tai nėra išimtis. Jaunoji karta jau neprisimena karo, kodėl jis kilo, kaip jis vyko, juo labiau Stalino-Hitlerio sandėrio.

Jungtinėse Tautose manoma, kad nėra Baltijos kraštų klausimo, kaip nėra Ukrainos, sovietų žydų, Lenkijos "Solidarumo", Afganistano klausimų. Ypač sukrečia tai, kad Europos vakarų valstybės pataria nekelti tokių klausimų, nes JT nieko nepadės. Esą ką bekalbėsime, tai sovietų elgesio nepakeis.

Ch. Lichenstein, kaip ir JAV vyriausybė (ypač dabartinė) mano, kad JT yra tinkama vieta tokiems klausimams kelti. Ambasadorius tvirtai įsitikinęs, kad juos reikia kelti ir tai nepaliaujamai.

1983 m. rudenį pirmą kartą per 15 ar 17 metų JAV delegacija įteikė visiems JT nariams kaip oficialų JT dokumentą prezidento R. Reagano pareiškimą Baltijos valstybių de jure pripažinimo sukakties proga, kad tos valstybės yra sovietų okupuotos. Tai atkreipė dėmesį ir iššaukė sovietų protestus.

Ch. Lichenstein nemano, kad JT dabar norėtų bei drįstų Baltijos valstybių klausimą įrašyti į JT visumos posėdžių darbotvarkę. Reikia vengti ir nepagrįsto optimizmo, ir desperacijos. Kaip "Solidarumo" sąjūdį Lenkijoje rodo, tokios idėjos nemiršta. Jei mes tikime savo tikslais, privalome nesusitodami su jais veržtis pirmyn. Demokratinės idėjos, kad ir po ilgų metų bus nugalėtos.

Dalyvių klausimai

Klausytojai išklė konkretų klausimą, į kuriuos ambasadorius atvirai atsakinėjo.

— Kas būtų mūsų draugai bei rėmėjai keliant Baltijos kraštų klausimą Jungtinėse Tautose?

— JA Valstybės — taip, bet toliau, deja, negaliu jums išvardinti ilgos eilės energingų, drąsių demokratinių kraštų, kurie ryžtųsi kelti šį klausimą. Daugumas jų iš viso nieko nenori kalbėti ar daryti šitokiu ar panašiu klausimu. Dažniausiai ir energingiausiai panašiais žmogaus teisių ir krašto laisvės klausimais kalba mažos naujos demokratinės Pacifiko valstybės, kaip Fijai, Singapūras, Papua, N. Gvinėja. Iš Europos kraštų dažniau pasisako Norvegija, Italija, retkarčiais Anglija, kaip ir Kanada, Australija bei kai kurios Vidurio ir Pietų Amerikos šalys.

— Kurioje JT komisijoje ar sekcijoje galima tikėtis daugiausios pasisekimo?

— Tikriausiai žmogaus teisių komisijoje. Patariu susirūšti su JAV delegacija JT, užtikrinti tinkamą parinkimą komisijų, nuostatų ir formos. Kiekvienais metais žmogaus teisių komisija posėdžiauja Ženevoje, Šveicarijoje. Taip pat galima kelti klausimą ir JT visumos posėdžiuose, nes III jos komitetas svarsto žmogaus (Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

SEPTYNIŲ VALSTYBIŲ VADUS NORMANDIJOS PAPLŪDIMUOSE sutelkė sąjungininkų išsikėlimo keturiasdešimtmetis — Prancūzijos prez. F. Mitterandą, JAV prez. R. Reaganą, Britanijos karalienę Elžbietą, Olandijos karalienę Beatrix, Belgijos karalių Baudoiną, Norvegijos karalių Olafą V ir Kanados ministrį pirm. P. E. Trudeau. Iš tikrųjų pradiniuose išsikėlimo veiksmuose 1944 m. birželio 6 d. dalyvavo tik penkios amerikiečių, britų ir kanadiečių divizijos. Pagrindiniam minėjimui buvo pasirinktas kodo vardas turėjęs Utah Beach paplūdimys, kuriame išsikėlė amerikiečiai. Čia buvo iškeltos septynių valstybių vėliavos, sugroti jų himnai. Pagrindinį žodį tarė Prancūzijos prez. F. Mitterandas, prisimindamas karo metų sąjungininkus, net ir Sovietų Sąjungą.

kuri dabar sudaro didžiausią karo grėsmę pasauliui. Maskvos propagandistai iš anksto kritikavo minėjimą, karo pergalę prisimindami savo Raudonąją armiją. Esą išsikėlimas Normandijoje tebuvo seniai reikalaujamo antrojo fronto atidarymas, kai nacių Vokietiją jau buvo palaužta sovietų kariuomenės. Iš tikrųjų Normandijoje prasidėjusios kovos A. Hitlerį privertė ten perkelti daug dar stiprių divizijų iš rytinio fronto, atnešė palengvėjimą sovietų ofensyvai. Normandijos kovoje žuvo apie 10.000 sąjungininkų ir 20.000 vokiečių karių. JAV, Britanijos, Kanados karių kapines aplankė tų valstybių vadai, lydimi Prancūzijos prez. F. Mitterando, padėjo gėlių vainikus prie paminklų.

Išjungė V. Vokietiją

Iš oficialių minėjimo iškilnių buvo išjungti dabartiniai V. Vokietijos vadai ir karo veteranai. Keturiasdešimtmetio iškilmes betgi plačiai paminėjo V. Vokietijos spauda ir televizija, pagrindinį dėmesį skirdama techniniams išsikėlimo duomenims. Normandijoje palaidoti vokiečių kariai buvo pagerbti atskiroje ceremonijoje, dalyvaujant oficialiems vokiečių ir prancūzų pareigūnams, apie 200 vokiečių karo veteranų. V. Vokietijoje pasigirdo balsų, kad sąjungininkų iškilmes tapo per dideliu prieš 40 metų pasiektos pergalės spektakliu.

Dešimtoji konferencija

Po iškilnių Normandijoje Londone buvo sušaukta dešimtoji ekonominė konferencija, kurioje dalyvavo Britanijos, JAV, Kanados, Prancūzijos, Italijos, V. Vokietijos ir Japonijos vyriausybės vadai. Prez. R. Reaganas susilaukė kritikos dėl per augusių palūkanų paskoloms, bet atsakė jas sumažinti, pranašaudamas, kad jos pačios sumažės vasaros pabaigoje. Taikos reikalams į baigminį pranešimą buvo įjungtas paragrafas, užtikrinantis, kad griežtai bus laikomasi demokratijos principų, ginkluojamasi tik apsaugoti nuo agresijos. Tarptautinės problemos bus sprendžiamos pokalbiais bei dery-

Kraujas Indijoje

Indijoje paastrėjo kariuomenės susikirtimai su karin-gają sikų sekta, siekiančia nepriklausomybės. Pundžabo valstijoje, kur sikai turi gyventojų daugumą. Premjerės I. Gandhi pasiūstą kariuomenę Amritsare užėmė auginsne vadinamą sikų šventovę, kurią jie laiko švenčiausia vieta. Tą šventovę ginkluota tvirtovė buvo pavertęs sikų vadas J. S. Bindranvalas. Kautynėse žuvo apie 500 sikų su minėtu vadu, nemažai karių. Jo mirtis dabar išjudino sikus ne tik Indijoje, bet ir visame pasaulyje, kur jie rengia masines demonstracijas, degina Indijos vėliavas.

Šiame numeryje:

Kaulai šaukia

Pasaulinio masto nusikaltimas, įvykdytas Sibiro plotuose

Baltijos valstybė ir Jungtinės Tautos

Visuomeninė bei politinė konferencija, surengta PLB komisijos

Dešimtmečiai be pėdsakų

Laikas susirūpinti diplomatinės Lietuvos dokumentacijos apsauga

Ukrainiečiai kreipėsi į Jungtines Tautas

Išseivijos organizacijos nuolat rūpinasi pavergtos Ukrainos likimu

Gana tų miškų...

Pergvenimai buvusios Sibiro tremtinių, gyvenančių Kanadoje

Lietuvos atstovas prieš 25 metus

A. a. V. J. Gylus, buvęs generalinis Lietuvos konsulas Kanadoje

Ar sportas jau toks bereikšmis?

Nepalankios mūsų visuomenės nuomonės ir dabartinė tikrovė

"Visi ryžkimės Lietuvai!"

Pietų Amerikos lietuvių kongresui Venezueloje besiruošiant

Logikos ir žurnalistikos pamoka

Aurelija Balašaitienė atskai J. Juozo Kojelio atsiliepimą

Devynis rinkinius pasklaidžius

Balys Gaidžiūnas apie Stasio Santvaro poeziją

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, rėmėjo — \$25
(Amerikoje — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Dešimtmečiai be pėdsakų

Sūduvoje, kapsuose, baigiant kelionę, kaimiečiai paprastai sakydavo: "Štai, vyručiai, jau ir netoli Mauručiai". Aš gi andai, sunkiai užtarnautą laisvalaikį išnaudodamas, taip ir nudrožiau į miesto, atseit, valstybinę biblioteką dvasinio peno pasisemti. Pro daugelio lentynų mišką eidamas, stabtelėjau istorijos kampe. Čia tarp kitų pūpo stora, ružavais viršeliais, "History of Latvia". Skaitinėju. Latvijos pasiuntinybės leidinys. Kita knyga — irgi. Trečioji... Pasiuntinybės pasidarbavo. Ne veltui prie lango sėdi ir praėjusios žvaigždutės skaičiuoja.

Tikėtasi didesnių darbų

Suskatau įieškoti lietuviškų pasiuntinybių ženklų. Kur tau. Sako už 40 milijonų aukso JAV-se buvo. Ekscelencijos ten darbovisi. Ir pavalgyti buvo, ir pro langus pasvajoti, ir nusižiovauti laiko netrūko. Ne-reikėjo juk ankstyvą rytą pėstute į dulkinę fabriką minti ar vėly vakarėlį skaudančius sąnarius namo patermpti. Buvo laiko pamiegoti ir užsikloti; po šonu ir šalia šono buvo... ir spintelė, ir stalas netušėias... O knygos, o leidinio, o veikalo, bent šioj lentynoj, nors šalia latvio išdidaus — nieko nebuvo. Kasdien tik po menką puslapį ir tai per dešimtmečius tomų tomų susidarė. Betgi mūsų ekscelencijos ne tokie "menkniekiai" rūpėjo.

Ana, J. Savickis, savo degančioj žemėj, tuo metu kai visas mūsų kraštas liepsnojo, aprašo mūsų pasiuntinių susitikimus: "Mūsų kolegos prabanginėje mašinoj užsimiega sielą kutenantis ir gyvas pasikalbėjimas. Kokių būdu geriausia skusti barzdą..." Skaitykim toliau: "Puikiame ir išlaikytame salone — kurių iš viso ne daug tokių pasitaiko — įvyko stilingas lietuvių pasitarimas. Net galima sakyti, valstybinis pasitarimas. Tema buvo — daržininkystė. Kitokių temų buvo vengiama". Ir juokui galo nėra: "Pasiuntiniai jau posėdžiaavo vakar ir šiandien. Šiandien nuo pat ryto. Dabartinė posėdžio tema buvo gana dėkinga: 'Kodėl į Berną atvykęs vienas lietuvis, žymus diplomatas, nėra čia atsilankęs ir nėra padaręs vizito' (p. 441-43 I dalis).

Medžiaga istorijai

Niekas, manau, netvirtins, kad kiekvienas pasiuntinys turi būti kūrėju. Visai ne. Kūrėjus Dievulus parenka, o tinginius? Juk iš 54 lietuviškų generolų vos pusantro tebuvo "raštingi", kurie šį tą paliko savo tautai. Bet archyvų medžiaga, dokumentus, istorinės vertės raštus ir t.t. sutvarkyti ir juos atiečiai tinkamai palikti — kažkokių ypatingų kūrėjo gabumų nereikia. Atmetus tingėjimą ir neryžtingumą kitokių kliūčių nesimato. Jeigu mūsų istorikai, kasdieninė duonelė kitur užsidirbdami, Reliacijų tomus ruošia, istorinius dokumentus iš amžių miego į dienos šviesą vėlia, istorinius veikalus atiečiai ruošia, kad savo tautai, okupanto prislėgtai, pasitarautų, kad ateities kartoms akis apšviestų ir juos pastatytų ne ant svetimų, bet ant savų — lietuviškų kojų.

Mūsų pasiuntinybėse yra daugybė vertingų dokumentų. Pasiuntiniai ir laiko turėjo, ir dabar turi, ir kasdieninės duonelės į fabrikus įieškoti nereikėjo bėgti. Kodėl tų dokumentų į dienos šviesą neleidžia?

Niūrusis klausimas

Todėl ir kyla nelemtas klausimas, argi iš tikrųjų nė vie-

nas iš jų neįneš bent savo dalies į "Codex diplomaticus Lituaniae"? (Magni Ducatus palikim istorikams, jeigu tokių atsisiras pragmatizmo epidemijai siaučiant). Čia taip pat neverta kalbėti ir apie Monumenta Lituaniae Historica, nes šiam uždaviniui pradėti ir jį tęsti mūsų pasiuntiniai turi per mažai dvasios ir darbščiųjų bitelių įkvėpimo. Kalbu tik-tai apie "diplomaticus", apie spintose, o gal ir palėpėse, laikomus vertingus dokumentus, kuriuos dabar taip lengva padauginti, vienaip ar kitaip surišti ir išsiuntinėti bent šiandieninių galiūnų bibliotekoms, kad dabartyje akis pabadytų, o ateityje už mūsų tautos laisvę ar bent gyvastį neatlaidžiai kovotų, kai mūsų pačių jau nė žymės nebebus. Juk vienoj vietoj tūnodami dokumentai gali lengvai žūti įvairių nelaimių atveju arba įtūžusių priešų neatitaisomai sunaikinti.

Pelės ir kandys lituanistikoj turi ilgametį patyrimą. Jau nesuskaitoma daugybė istorinių dokumentų bei raštų dulkėmis paversta dėl mūsų pačių, dėl mūsų tėvų ir dėl mūsų protėvių skandalingo apsileidimo. Vargas tau, Lietuvelė, ir namie, ir svetur su tokiais vaikais — dvasios grytelinikais. Namie tau nužmūsis okupantas neleidžia, svetur — tinginystė ir dvasinis bukumas supančiojęs. Turėjome rašyti mokačių gražiai dekoruotų generolų, bet raštingų pasirodė tikrai pusantro; turėjome ir dar tebeturime šaunius diplomatus, bet neturime Codex diplomaticus mūsų Lietuvos gyvatai parenti.

Telktini dokumentai

Mūsų vienintelis raštingas generolas Raštikis va kaip apdūmoja išmėtytos praeties takus: "Man buvo pavesta suderinti ir pagerinti santykius tarp Vilko ir Diplomatių še-f-o ir juos remusių politinių grupių, tačiau tai buvo neįmanoma. Tarp tų dviejų instancių jau kuriais klausimais nuomonės tada ne mažėjo, bet didėjo ir nebuvo vilties tuos santykius pagerinti" (Lietuvos likimo keliomis, IV t., p. 388). O kaip būtų gera, jei šiandien vietoj tų jau supelėjusių "nuomonų" bent svarbesnėse bibliotekose būtų keletas tomų "Codex Diplomaticus Lituaniae". Reikšminga tai būtų at-rama kovojančiai tautai, vertai pasididžiuoti galėtų "še-fai", kad be tuščių ambicijų, saloninės veiklos, saldžių ir karčių pamokslavimų šį bei tą palieka Lietuvos atečiai. Pasišventėliai giliai pogrindyje, po enkavedistų žabangom sugeba išleisti brandžius leidinius, o čia — laisvėje gyvendami nepajėgia archyvų atečiai tinkamą formą palikti.

Antai, Vilniaus krašto lietuvių sąjunga tik prieš porą metų išleido puikų veikalą "Rytų Lietuva". Dabar pasirodė anglų kalba P. Česnullo pergyvenimai lenkų kalėjimuose, kurie svetimiesiems parodys tikrąjį lenkų veidą: lietuviai lenkų belaisvius pri-glaudė ir pavalgydino, o lenkai pagrobto Vilnijos mūsų brolius šaudė ir kalėjimuose pūdė... Taip, kas nori darbo, naudingo darbo, niekad jo nepritrūksta. B.Z.

Piano technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 762-6128 Toronto.

Visuomeninių-politinių studijų savaitgalyje, kurį surengė PLB visuomeninių reikalų komisija Niujorke 1984 m. gegužės 11-12 dienomis. Kalba inž. J. V. Danys iš Kanados. Nuotr. V. Maželio

Baltijos valstybės ir Jungtinės Tautos

(Atkelta iš 1-mo psl.)

teisų pažeidimus. O kelti tuos klausimus reikia nuolatos, kiekvienais metais, kiekvienoje sesijoje.

— Ar keltinas Baltijos valstybių klausimas dekolonizacijos komitete? Juk Baltijos kraštų klausimas yra daugiau nei žmogaus teisių klausimas?

— Taip, tai būtų tinkama vieta šiuos klausimus kelti, bet gaila, kad šis komitetas yra beveik beviltiškai dominuojamas Sovietų Sąjungos ir jos sąjungininkų. JAV nėra komiteto narys. Komitete nėra Vakarų valstybių atstovų. Tai yra labai supolitinata ir uždara grupė. Nemanau, kad jūs būsite ten palankiai sutikti. Nema-tau vilties ką nors pasiekti šiame komitete. Manau, kad palankiau būtų eiti sutikti visumos posėdžiuose, nes IV-me komitete dalyvauja JAV ir kitos valstybės.

— Ar būtų naudinga arčiau bendrauti su NGO (Non-Governmental Organizations) organizacijomis?

— Taip, labai patartina. Ch. Lichenstein padėjo įsteigti "Heritage Foundation", kuri kelia ir žmogaus teisių klausimus.

(NGO yra privačių organizacijų ar sąjūdžių atstovybės informacijos tikslams. JT jas pripažįsta ir duoda kai kurias lengvatas jų veiklai JT).

— Kartais teigiama (ir net oficialių institucijų atstovų), kad visumos posėdžiuose mes pralaimėsime. Ar būtų bloga kelti klausimą ir pralaimėti?

— Geriau laimėti, bet jei klausimas gerai paruoštas, gerai išpopuliarintas ir tikslai yra teisūs, nieko blogo ir pralaimėti. Informacija ir klausimo iškilimas viešame forume turi daug reikšmės.

BATUNo veikla

Specialioje sesijoje, skirtoje BATUNui (Baltic Appeal to the United Nations), jo pirmininkas Ints Rupners pranešė, ką BATUNas, bendradarbiaudamas su lietuvių, latvių ir estų Bendruomenėmis, planavo, padarė Europos parlamento rezoliucijos reikalą.

BATUNas paruošė peti-cijos pavyzdį dekolonizacijos komitetui ir jau turi 200 užpildytų formų. BATUNas kasmet siunčia savo atstovą į JT žmogaus teisių konferenciją Ženevoje, Šveicarijoje, ir dabar įjungęs Europos parlamento rezoliucijos reikalą į savo informacijos biuletenius. (Per pastaruosius 2-3 metus BATUNas Europoje užmezgė ryšius su Europos spauda, ir dabar daugiau joje rašoma apie žmogaus teisių pažeidimus Baltijos kraštuose, JVD). Gavęs estų, latvių ir lietuvių Bendruomenių finansinę paramą, adv. Imants Švedijoje renka papildomą medžiagą minėti rezoliucijai ir teikia informacijas Europos vyriausybės institucijoms. Informacijos biuleteniuose diplomatams JT BATUNas įtraukia rezoliucijos klausimą. Tokie biuleteniai labai reikalingi, nes naujų valstybių diplomatai (dabar JT yra apie 160 valstybių) neturi jokios nuovokos apie Baltijos kraštus, ypač diplomatai iš vadinamojo 3-jo pasaulio — Afrikos ir Azijos.

Išvadinės pastabos

Keletas išvadų dėl rezoliucijos Baltijos kraštų klausimu Jungtinėse Tautose. (Tai asmeninės išvados; studijų metu nutarimų nebuvo).

Svarbu paveikti viešąją ir valdžios institucijų pareigūnų nuomonę. Tarptautiniuose forumuose Lietuvos klausimas daugeliui yra nežinomas arba vengiamas. Dabar JT yra apie 100 naujų valstybių, kurioms ne tik Lietuva, bet ir Europa

nežinomos. Reikalinga nuolatinė, sisteminga informacija JT diplomatinėse atstovybėse pareigūnams. Inicijatyva turi ateiti iš tų kraštų, kuriuose lietuviai gyvena. Lietuviai turi supažindinti su Lietuvos klausimu savo krašto viešųjų organizacijų, politikos vadovų, spaudą ir prašyti paramos tarptautiniuose forumuose. Kiek tik įmanoma, reikia veikti per žmogaus teisių komisijas ir organizacijas.

PLB surengtame visuomeninių-politinių studijų savaitgalyje Niujorke 1984. V. 11-12 buvęs JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose CHARLES LICHENSTEIN, padaręs pranešimą apie Baltijos valstybių okupacijos iškilimą Jungtinėse Tautose; šalia jo — TERESĖ GEČIENĖ, JAV LB Filadelfijos apylinkės valdybos pirmininkė. Nuotr. J. V. Danio

Kitataučių spaudoje pasidairius

V. Vokietijoje leidžiamame rusiškame žurnale "Posev" š. m. gegužės mėn. laidoje yra paminėta šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktis. Žurnalas, trumpai aprašęs kovo mėn. įvykusias iškilmes Romoje ir tikinčiųjų padėtį Lietuvoje, rašo:

"Savaime suprantama, kad palyginus su rusų Ortodoksų Bendrijos būkle lietuviai katalikai yra žymiai geresnėje padėtyje. Viena priežastis yra pastovus priešinimasis ateistų valdžiai. Lietuvoje, palyginus su kitomis sovietų respublikomis, eina daugiausiai savilaidinės spaudos, veikia tikinčiųjų teisės ginti komitetas (nuteisus ilgam laikui kalėti kunigus Svarinską ir Tamkevičių, aktyviausiai tame komitete reiškiasi kunigai — Vaclovas Stakenas, Leonas Kalinauskas ir Vincentas Vėlavičius). Pagal Lietuvos respublikos sovieto nario religiniams reikalams Juzėno pranešimą, kurį jis padarė valdžios organams, Lietuvoje šiuo metu yra apie 1200 slaptų, bet valdžiai žinomų vienuolių. Tiek pat, jis spėlioja, gali būti ir nežinomų; Lietuvoje taip

pat veikia ir uždrausto jėzuitų ordino nariai".

Winnipege leidžiamas lenkų savaitraštis "Czas" balandžio 28 d. laidoje apgailestauja, kad šv. Tėvas, besilankydamas Kanadoje, neužsuks į Wilno miestelį. Straipsnelio autorius B. Baharycz įitaria, kad vyskupas R. Windle, kurio vyskupijoje yra Wilno, neparems lenkų prašymo.

Lenkų žurnalas "Kultura" balandžio mėn. laidoje rašo, kad Pedagoginio Vilniaus instituto polonistikos fakulteto dekanas doc. W. Czeczota yra pareiškęs, kad šiuo metu Lietuvoje yra 112 mokyklų su lenkų dėstomąja kalba, kurių tarp 30 vidurinių mokyklų. Pastarųjų Vilniuje esą septynios. Lenkiškose mokyklose šiuo metu mokosi 12,000 moksleivių. Pagal 1979 m. gyventojų surašymą iš 3,5 mil. Lietuvos gyventojų yra ketvirtis milijono lenkų.

Pagal "Inturisto" vadovų tvirtinimus, Vilniuje iš 55 vid. mokyklų dvi yra su lenkų dėstomąja kalba, penkiose vid. mokyklose lenkų kalba dėstoma kaip dalykas. J.B.

PADĖKA

Mūsų trisdešimt penkerių vedybinių metų sukakčiai paminėti: nuoširdžią padėką reiškiamo savo vaikams — Vytui, Aldonai, Loretai ir jos sužadėtinui Gintautui Kamaičiui už jų mums suruoštą sukaityvinę staigmeną.

Taip pat esame dėkingi draugams, pažįstamiems ir giminėms už mums skirtą laiką, triušą ir kartu su mumis praleistą šią sukaityvinę dieną.

Reiškiamo nuoširdų ačiū jums visiems už didžiai vertingas dovanas, kurios liks mums neužmirštamoms.

Visuomet Jums dėkingi —

Lydijs ir Vytas Lenauskai

A+ broliui JURGIUI STRODOMSKIUI

Lietuvoje mirus,

mielus JULIŲ ir PONIĄ STRODOMSKIUS Delhi, Ontario, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Z. P. Augaičiai
M. B. Povilaičiai

M. V. Miceikos
A. K. Ratavičiai

Delhi, Ontario

Iškeliavus amžinybėn

a. a. SOFIJAI SKRIPKIENEI,

nuoširdžiai užjaučiu dukteris — LIUCIJĄ, ANTANINĄ, žentą ASMENAVIČIŲ ir visus gimines —

A. Žulys

St. Petersburg Beach, Florida

Mylimam vyrui

A+ JERONIMUI VALAIČIUI

mirus,

dr. ONAI VALAITIENEI reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

Paulė Šadauskaitė
Natalija Navickienė

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniskai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Pasirenkant laidotuvių namus

**Brolių Brown laidotuvių namų
ROSS CRAIG KOPLYČIA**
turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymo kambariai
- Jaukūs salionai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šešių durų "Cadillac" limuzinai, prieinami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis, apdengtos specialia apsaugine medžiaga
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervežimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoaikštė
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

**Ross Craig Chapel
Brown Bros. Funeral Homes**
1357 Queen St. W. (at Lansdowne) Toronto
K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- Elektros reikmenys
- Televizijos aparatai
- Skalbiamosios mašinos
- Vaikų baldai
- Įvairūs kilimai
- Šaldytuvai
- Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- Siuvamos mašinos
- Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

JULIUS SASNAUSKAS Sibiro tremtyje 1983 m. rugpjūčio mėnesį, kai jį aplankė jo motina
Nuotr. Lietuvių informacijos centro

Ukrainiečiai kreipėsi į Jungtines Tautas

Jų nacionalistų organizacijos suvažiavimas ir politiniai užmojai

1983 m. lapkričio mėn. Hamiltone įvyko dešimtas Ukrainiečių nacionalistų organizacijos suvažiavimas. 1984 m. balandžio pabaigoje šio suvažiavimo pirmininkas Mykola Plaviuk pasiuntė Jungtinių Tautų sekretoriui Javier Perez de Cuellar memorandumą, kuriame prašoma paramos ukrainiečių tautai kovoje dėl laisvės ir nepriklausomybės. Tame memorandume taip pat pabrėžiama, kad ekonominė sovietų politika yra ne kas kita kaip Ukrainos ir kitų užgrobtų kraštų kolonijinė eksploatacija, be kurios Sov. Sąjunga neturėtų galimybių savo agresijai.

Tame memorandume M. Plaviuk pareiškia, kad Ukrainos delegacija Jungtinėse Tautose neatstovauja ukrainiečių tautai, bet tik yra sovietų irankis jų tikslams siekti. Šie tikslai, pagal M. Plaviuk, yra Maskvos vyravimas pasaulyje ir dabar pavergtų kraštų rusinimas, nes kiti rusų kalbos įvedimą į nerusiškus vaikų darželius sunku būtų išaiškinti.

Ukrainiečių nacionalistų organizacija taip pat kreipėsi pagalbos į Vakarų pasaulio valstybes ir į Trečiojo pasaulio kraštus, kurie žino kas yra kolonizmas.

Memorandume pabaigoje pabrėžiama, kad Ukrainai ir kitoms sovietų pavergtoms tautoms atgavus laisvę, pasaulyje būtų įgyvendinta pastovi taika.

Ukraina 1918 m. sausio 22 d. paskelbė savo nepriklausomybę, tačiau jos išsikvototi ukrainiečiams nepavyko. 1920 m. pradžioje etmonas Petliura kartu su Pilsudskiu žygiavo į Kijevą ir tikėjosi, kad ten iš savanorių sudarys šešias divizijas nepriklausomybei ginti. Rytinės Ukrainos vyrai į Petliuros kariuomenę nestojo dėl nepakankamo tautinio susipratimo ir lenkų dvarininkų baimės. 1921 m. ukrainiečių laisvės siekimas buvo bolševikų užgnaužtas. Vakarinė Ukrainos dalis atiteko Lenkijai.

1929 m. lenkų valdomoje Ukrainoje plk. Konovalc įsteigė slaptą Ukrainiečių nacionalistų organizaciją (Organizacija Ukrainkich Nacionalistų — OUN) pagrindžiu kovai dėl savo krašto laisvės. II D. karo metu vokiečiams užėmus Lvovą, ten susidarė Ukrainos vyriausybė, kurią po kelių dienų Hitleris likvidavo, išveždamas jos narius į koncentracijos stovyklą.

Nuo 1943 m. pradžios Vakarų Ukrainoje pradėjo veikti ukrainiečių sukilėliai (Ukrainska Pivstancia Armija — UPA). Tai buvo OUN ginkluotos pajėgos. Nuo 1944 m. OUN vadovavo iš konc. stovyklos paleistas Stefan Bandera. UPA buvo sovietų nugalėta

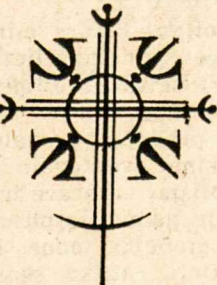
1950 m., tačiau pavieniai maži daliniai veikė ilgiau. Rytų Ukrainoje UPA nepavyko suorganizuoti.

Sovietai puikiai žino, kad be Ukrainos turtų jie būtų silpni, todėl visokiais būdais stengiasi ukrainiečių kovą dėl laisvės užgnaužti. Petliura, Konovalc ir Bandera buvo sovietų agentų vakarų pasaulyje nužudyti. Banderos žudikas Bohdan Stašinsky pasitraukė į Vakarų. Atlikęs Vakarų Vokietijoje kalėjimo bausmę, jis buvo paleistas. Ukrainiečių spauda spėlioja, kad, pasikeitus pavarde ir pasidarys operacija veido išvaizdai pakeisti, Stašinsky gyvena P. Afrikoje. Jis bijo ir ukrainiečių nacionalistų, ir KGB keršto.

Ukrainiečių nacionalistų organizacijoje yra trys srovės: radikalai (Bandera-Stecko), konservatoriai (Melnik-Plaviuk) ir konservatorių-liberalai, kurie nėra gausūs.

Hamiltono suvažiavime vyravo konservatoriai. Visos (ne tik nacionalistai) ukrainiečių srovės jungiasi į laisvų ukrainiečių kongresą, kuris savo charakteriu yra panašus į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Ukraina apie 200 metų buvo valdoma didžiųjų Lietuvos kunigaikščių. Šie du šimtmečiai Ukrainos istorijoje yra minimi kaip tolerancijos ir geroves laikotarpis. 1569 m. Zigmantas Augustas atidavė Ukrainą administruoti Lenkijai. Lenkų ponai, gavę iš karaliaus įvairiausių privilegijų, emė grobstyti ukrainiečių žemes ir vartyti juos į baudžiavą. Šitoks elgesys privedė prie kazokų sukilimo (B. Chmelnickis) ir kruvino karo, nuo kurio teko nukentėti ir Lietuvai. 1655 m. Maskvos caro Aleksiejaus karieiviai ir Zalatarenkos kazokai nusiaubė Vilnį ir Kauną. Nuo to laiko nežinoma kur yra Vytauto Didžiojo karstas. Šv. Kazimiero karstas anuomet buvo išvežtas iš Vilniaus ir paslėptas Sapiegu dvare. J.B.

*"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"*

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Buvusios Sibiro tremtinės pergyvenimai

Gana tų miškų...

M. GARBAČAUSKIENĖ

1943 m. gale į Ustlochčimą atvyko pareigūnai, užverbavo mane ir Zivą, žydą iš Raseinių (vardo nebeatsimenu), dirbti miškuose apie 100 km į rytus nuo gyvenvietės. (Iš tikrųjų mus ten dirbti išvarė prieš mūsų norą).

Į darbo vietą pėsčiomis nuslinkome per savaite ir nuo 1944 m. sausio 1 d. pradėjome dirbti.

Buvo jau sausio pabaiga. Diena iš dienosėjau silpnyn. Jei pasiliksiu čia visam sezonui, žūsiu. Pavasaris dar taip toli. O kas tada su Ramučiu? (mano sūneliu, paliktu Ustlochčime). Jis taip pat žus arba atsidurs kur nors Rusijos gilumoje vaikų namuose, ir niekas jo nebesuras. Ne, ne, aš privalau išlikti gyva. Man tik reikia būtinai iš čia išeiti. Bet aš taip galvoju jau nuo sausio pradžios, o vis tiek tebesu čia.

Vieną rytą, po pusryčių, kaip tik tuo metu, kai reikėjo išeiti į darbą, emė svaigti galva. Atsiguliau ant narų. "Pagulėsiu, pagulėsiu, praeis ir eisiu. Taip gera, gera gulėti".

Staiga į žeminę ipuolė įsūtęs brigadininkas.

— Tu, šokia tokia (siakaja, takaja) kodėl ne darbe?

Nespėjau nei žodžio ištarti, kai jis nieko nelaukdamas, nubloškė mane nuo narų, emė spardyti ir šaukti:

— Kokia motina tave pagimdė? Ne motina, o kalė tavo motina! (Kakaja mat tebia rodila? Ne mat a sobaka tvoja mat).

Kiek paspardęs ir pašaukęs, išėjo.

Pasiskūsti nebuvo kam. Atsikėliau nuo žemės, apsitvarčiau suveltus drabužius ir šiaip taip nuslinkau į darbą, į kelią, kuriuo traktorinėmis rogemis veždavo rąstus į papuį. Ten Zivas, vienas senas vokiečiai ir aš kasdavom sniegą iš per kelio vidurį einančio griovelio.

Dabar man buvo daugiau nei aišku, kad tėti nebegalima, kad turiu kuo greičiausiai pabėgti nuo man nieko gero nežadančių miškų.

Paprastai išeiti ir tiek. O jei pagus? Aišku, teis. Priteis metus ir bus viskas baigta. Reikia, kad išleistu, kaip išleidžia visišką ligonius ir invalidus. Bet juk aš ne invalidė, ne ligonė, esu sveika iš prigimties. Tik be galo išsekusi. O tokių dabar tiek daug. O gal pasisektų įrodyti, kad mane būtinai reikia į ligoninę paguldyti. Juk jau prieš metus siūlė.

Nutariau išbandyti savo laimę.

Vasario 3 ir 4 d., užuotėjusi į darbą, nuėjau į medpunktą. Jame dirbo dvi labai jaunos moterys. Viena jų buvo medicinos sesuo. Emiau skūstis, kad be galo blogai jaučiuosi, kad visur skauda, be galo silpna. Ar negalėtų jos mane nukreipti į ligoninę ar pas gydytoją. Jos man atsakė, kad galinčios tik vienai ar porai dienų nuo darbo atleisti, bet į ligoninę jokių būdu. Į ligoninę nukreipia gydytojas, o gydytojo čia nėra. Jūs pati tai žinot.

— O kur aš galėčiau rasti gydytoją?

— Už aštuoniolikos kilometrų į rytus nuo čia yra miestelis. Ten yra ir gydytojas.

Jos viena į kitą pažūrėjo ir nusisypsojo. Jos manė, kad aš iki gydytojo neprisikasiu.

Paskui medicinos sesuo, truputį pakreipusi lūpą ir mindžiukuodama veltiniu apautą dešinę koją, sakė:

— Jei labai norit, aš galiu nukreipti pas tą gydytoją.

Man to ir reikėjo. Paprašiau, kad mane šiandien nuo darbo atleisti.

Abu raštelius nunešiau į kontorą, kad valdžia žinotų, jog šiandien į darbą išeiti negaliu ir kad ryt einu pas gydytoją.

Parėjusi į žeminę, visą dieną ilsėjau.

Kitą rytą skardinėje, kurioje parsinešdavau sriubą iš valgyklos, pasitirpdžiau sniego, be muilo nusiprausiau veidą ir tuojau po pusryčių, dar su tamsa, išėjau.

Kelias vingiavo mišku čia šiek tiek paplatėdamas, čia pakildamas į kalvelę, čia vėl nusileisdamas. Ant vienos kalvelės užkopusi pasijutau kaip bokštą viršūnėje. Žiūrėjau į pasau-

lį iš viršaus. O tas pasaulis — vieni miškai, neaprepiami, neužmatomi. Jie atrodė kaip tamsiai žalios samanos, užžėlusios ant suklotų ant žemės nevienodo dydžio akmenų milžinų.

Uralo kalnai buvo ne už marių.

Į kalvelės kopti buvo labai sunku. Beveik ant kiekvienos sustodavau ir ilsėdavaus. Pagaliau pavargau taip, kad nors krisk. O jokio miestelio vis dar nematyti.

Gal ne tą kelią parodė? Gal iki miestelio ne 18, o 28 kilometrų?

Tik kai saulė emė krypti į vakarus, miškai pasitraukė į šalis, pamačiau tamsių trobų grupę.

Vadinamoji poliklinika buvo pagrindinėje gatvėje. Ją radau nesunkiai. Kai įėjau į gydytojo kabinetą, vos nesusukau iš džiaugsmo: už stalo sėdėjo man jau pažįstamas lietuvis gydytojas, tremtinys, tas pats, kuris daugiau kaip prieš porą metų Kortkeroso gimdymo namuose priėmė mano dukrytę.

Jis mane taip pat, nors ir ne iš karto, pažino ir paklausė, kaip aš šiuose kraštuose atsidariau.

Aš jam trumpai papasakojau, kaip mudu su Zivu pėsti ne mažiau kaip 100 km. nukulniavome, kad mano jėgos jau baigiasi ir kad aš norėčiau iš tų miškų kuo greičiausiai pabėgti.

— Suprantu, atsakė gydytojas, linguodamas galvą. Jums reikia gulti į ligoninę. Į kokią ligoninę jūs norite?

— Į Kortkeroso.

— Gerai.

Gydytojas emė rašyti nukreipimą visai manęs neapžiūrėjęs.

Kol jis rašė, aš žiūrėjau į stalą. Tarp krūvelėmis sudėstytų popierių ir rašomųjų priemonių gulėjo keletas ne visai mažų skalbiamojo muilo gabaliukų.

Gydytojas, baigęs rašyti nukreipimą, uždėjo ant jo antspaudą ir padavė jį man. Po to paėmė vieną muilo gabaliuką nuo stalo ir tarė:

— Tai jums dovana nuo manęs.

Tai buvo didelė, be galo didelė dovana.

Į žeminę sugrįžau tik labai vėlai naktį, nors, kaip man atrodė, skubėjau.

Rytą, kuo ankščiausia, nuėjau į kontorą ir padaviau tarnautojai nukreipimą. Toji susirašė, piktai mane nužvelgė, bet pas viršininką nuėjo. Grižus, vėl pažūrėjo į mane su pasižiūkstėjimu, lyg į kokį kirminą.

Ko čia į mane spoksai? — galvoju. Ar žmonių nematei? Manai nesuprantu ką apie mane galvoji? Atsidurtum mano vietoje, tai ir tu atrodytum taip, kaip dabar aš atrodau. Visi taip atrodytų.

— Pasiimkit duoną penkiom dienom ir keliaukit, — tarė ji šiurkščiai.

— O kaip su atlyginimu už darbą?

— Eikite į kasą.

Kasoje pasakė, kad buhalteris išvažiavęs į rajoną, o be jo leidimo niekas jokių pinigų nemoka.

Vakare duoną gavau tik už šią dieną. Likusią, sakė, atiduos rytoj rytą. Susijaudinau. O jei sugalvos vilkinti ir rytą vėl duonos neišduos. To krašto žmonėms kartais malonu iš bejėgio pasityčioti. Jaučiau, kad ir atlyginimą už darbą bus sunku išplėsti.

O vis tiek aš iš čia išeisiu ir niekad nebegrišiu, nors jūs ir labai nenorit, kad pasklistų gandas, jog iš šito miško kirtimo punkto darbininkai bėga. Jūs gerai žinot, kaip iš tokių vietų bėgama, todėl ir spardotės.

Tą vakarą ramiai išgulėti ant narų negalėjau. Pasivarčias nuo vieno šono ant kito, nutariau nueiti į vieną iš vokiečių barakų pas tas vokietes su kuriomis sausio pradžioje dirbau miške. Jos kvietė mane jas aplankyti. Ne atsisveikinti, ne pasiguosti — jos man padėti negalėjo. Tik taip sau, kad greičiau praeitų vakaras.

Aptvarkiau savo drabužius, užsirišau rūpestingiau skarą ir nuėjau.

Atitremtieji iš Pavolgio vokiečiai gyveno dviejuose ba-

rakuose. Tiedu barakai buvo vienas į kitą labai panašūs. Visas barakas — viena patalpa. Vidury barako — dvi plytos, sudūrusios nugaras. Kaip dalis lietuvių Ustlochčime, kol kurį laiką gyveno lentiname, kiauurasieniam barake, taip čia vokiečiai: šeima nuo šeimos buvo atsiskyrusios paklodėmis ar kokiais nors kilimais. Barako grindys lentinės, nedažytos, kūrenosi plytos, atrodė nešalta.

Lyginant su žemine, kurioje buvome patalpinti abiejų lyčių iš visur surankioti darbininkai, čia buvo daug švariau. Nustebau, kad visi vokiečiai, trečios ar ketvirtos kartos ateiviai, tarp savęs kalbėjo vokiškai.

Kai pasakiau, kad suprantu apie ką jie savo gimtąja kalba šneka ir kai dar porą sakinių surezgiau vokiškai, mano buvusios bendradarbių visai ištirpo. Emė pasakoti kuo smulkiausiai, kaip jie (vokiečiai) visai nebloginai gyvenę Pavolgyje, kaip juos išvežė ir išdrabsė po Sovietų Sąjungą. Net nutraukų nemažą krūvelę atnešė parodyti. Nutraukos buvo blankios, pageltusios, kai kurios vos įžiūrimos. Beveik visose už stalų sėdėjo besispyrantys ar besijuokiantys žmonės. Kai kurios moterys su mažais vaikais ant kelių. Tai vis vasių stalai įvairiausių šeimoms švenčių proga. Papasakojau, kad jų buvę kaimynai Pavolgyje gyvena ir dirba panašiam miško kirtimo punkte, kaip šitas, maždaug apie 20 km nuo čia, į kairę nuo didžiojo kelio, kuris eina į Kortkerosą. Ten yra ir lietuvių. Jų daugiau dar kaip vokiečių. Net virėja lietuvių. Jos tame miško kirtimo punkte jau buvusios ir žinančios.

Aš tom vokiečių tikėjau ir širdy dėkoju už informaciją. Vieną užtikrintą nakvynę jau turiu — galvoju sau.

Atsisveikindamos vokiečių vėl kvietė mane kada nors ir jų baraką užteiti.

Vis dėlto duoną kitą rytą man išdavė visą. Į buhalteris buvo jau sugrįžęs. Kai paprašiau kasininkę atlyginimo už darbą, ji tylėdamai nuėjo pas buhalterį. Tasai jam kažką burbtelėjo. Tarnautoja, grįžusi prie langelio, išdrožė:

— Kaaa? Jums atlyginimą? Tokie darbininkai, kaip jūs, net valgiui neužsidirba.

Pažiūrėjo į mane kaip į niekalą ir nusisuko.

Norėjau dar ginčytis, kad jie neturi teisės mano uždirbtų pinigų neišmokėti, bet pagalvoju: kai esi labai mažas ir neturi užnugario, geriau tylėti ir neerzinti tų, kurie su tavim gali pasielgti taip, kaip jiems patinka.

Svarbiausia — dabar iš tos skylės išbėgti.

Prieš iškeldama, patikrinau savo maišelį. Batukai yra. O kur plaukams kirti mašinėlė? (tuos daiktus atsinešiau, kad galėčiau į maistą iškeisti). Nebėra. Drebančiomis rankomis išverčiau visą palovį, pakeliamą matracą ir ir dar kartą. Mašinėlės nebebuvo. Kažkas man nesant namie ją pasisavino. Pykau nat savęs, kad nemokejau jos paslėpti. Vaginės įjeiktos nebuvo nei laiko, nei prasmės. Vis tiek nerasi.

Kai visi išėjo į darbą ir miško kirtimo punktas ištuštėjo, susidėjau į maišelį duoną, gydytojo dovanotąjį muilo gabaliuką, batukus, šaukštą, peilį, puoduką, skardinę, kurioje parsinešdavau maistą iš valgyklos, seną Ramučio antklodėlę, kurią pasidėdavau po galva. Maišelį užrišau virvute. Užsimetusi į ant pečių, pasukau to kelelio link, kuriuo truputį daugiau kaip prieš mėnesį atėjau.

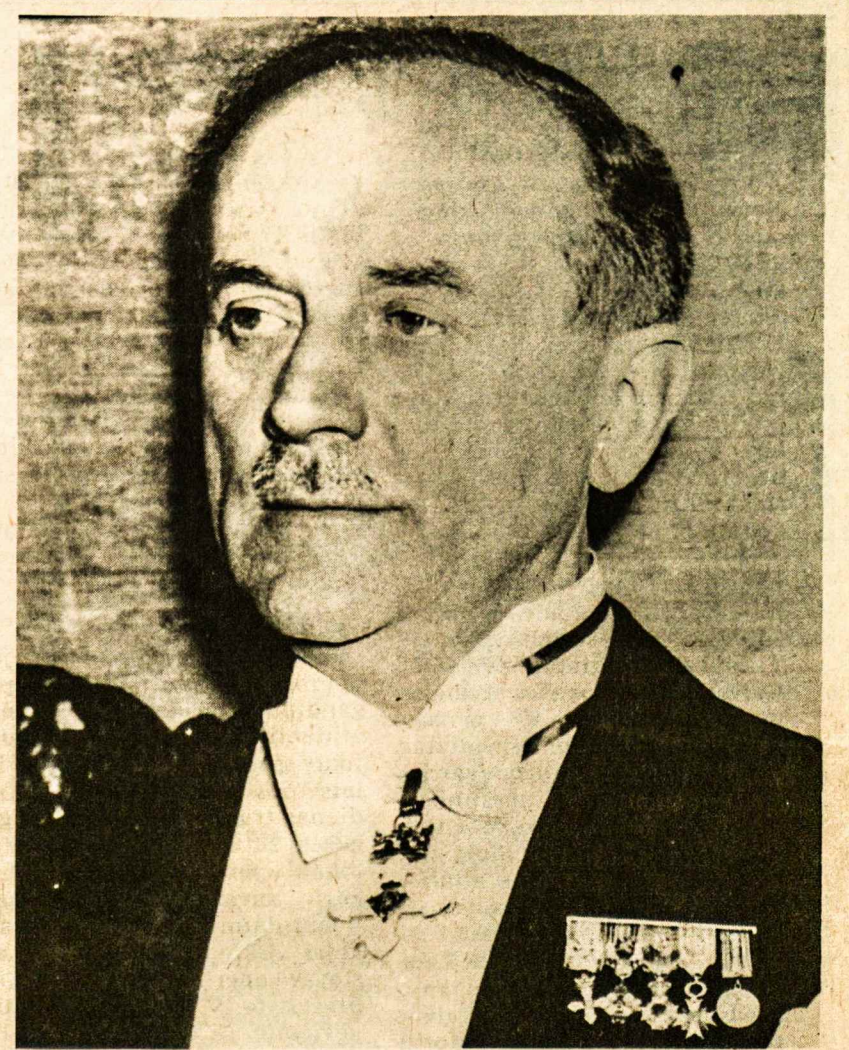
Nors ir turėjau nukreipimą į ligoninę,ėjau kiek galėdama greičiau. Atsarga gėdos nedarė.

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvių iškilms filmuojamos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu 242-4114 Toronte. Norintiems parodyti pavyzdžiai.

VYTAUTAS JONAS GYLIS, įgaliotas Lietuvos ministeris ir generalinis konsulas Kanadai, miręs prieš 25-rius metus Toronte

Lietuvos atstovas prieš 25 metus

Š. m. birželio 14 d. sueina 25-ri metai nuo generalinio Lietuvos konsulo Kanadai J. V. Gylio mirties

PRANYS ALŠENAS

1959 m. birželio 14 d., 10.30 v.v., Toronte staigiai mirė įgaliotas Lietuvos ministeris gen. konsulas Kanadai Vytautas Jonas Gylis. Jo palaikai labai iškilmingai palaidoti birželio 17 d. Toronto Park Lawn kapinėse iš lietuvių Šv. Jono Krikštytojo parapijos šventovės.

Laidotuvėse dalyvavo daug lietuvių, šiek tiek anglų ir kaimyninių draugiškų tautų atstovai.

Į laidotuves buvo atvykęs lietuvių diplomatų atstovas iš Čikagos dr. P. Daužvardis, Ontario parlamento narys Andy Thompson, Kanados Baltiečių Federacijos atstovas kun. Lūsis, Baltiečių moterų tarybos pirm. Kopmanis, ukrainiečių atstovas Boyko, Estijos konsulas Markus bei kitų org-jų atstovai.

Šiauliai dalyvavo organizuotai su savo vėliava. Taip pat organizuotai dalyvavo ir skautų padalinys.

Atlydėjus velionį į šventovę, buvo laikomos dvejios Mišios. Vienas jų atnėšavo Šv. Jono Kr. parapijos klebonas kun. P. Ažubalis, o kitas — Hamiltono lietuvių parapijos klebonas kun. dr. J. Tadauskas. Mišių metu giedojo sol. V. Verikaitis.

Prie velionies karsto pasakytame labai nuoširdžiam žodyje kun. P. Ažubalis, be kita ko, pabrėžė didelį velionies pareigingumą. Buvo primintas paskutinis velionies tarnybinis pasirodymas šeštadieninės lietuvių pradžios m-klos mokslo metų užbaigime, kur jis su dideliu užsidegimu kalbėjo mokiniams. Kun. P. Ažubalis pabrėžė, jog velionis laidojamas kanadiečių kapinėse tik laikinai. Jau turimos užpirtos grynai lietuviškos kapinės, į kurias ir būsia perkelti velionies palaikai.

Kapinėse kalbėjo Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis Lietuvos diplomatų vardu, iškeldamas ilgametę ir sąžiningą velionies tarnybą Lietuvai ir lietuviams. Po to kalbėjo ilgametis velionies draugas gen. Estijos konsulas Markus. Jis

pareiškė: "Mes abu atstovavom čia saviems kraštams: Jūs — Lietuvai, aš — Estijai, bet abu kartu atstovavome vieninteliui ir didžiausiam gėriui — laisvei..."

Artimųjų bei giminių vardu žodį tarė K. Kalendra, kuris, be kita ko, iškėlė ir itin simboliškai būdingą faktą, jog velionis buvo krikščionis Lietuvos atgimimo tėvo dr. Jono Basanavičiaus.

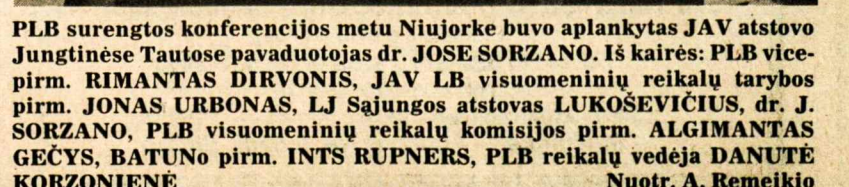
Ileidus karstą į duobę, velionies kapą apdengė daugybė vainikų. Šventovėje ir kapinėse velionies laidotuvės buvo filmuojamos. Užrašymo darbus atliko J. Dvilaitis.

Laidotuvėms tvarkyti buvo sudarytas specialus komitetas: V. Meilus, kun. P. Ažubalis, prof. A. Zubrys, A. Kiršonis ir J. R. Simanavičius.

Apie velionies mirtį rašė Toronto dienraščiai "The Globe and Mail" ir "Daily Star". Pirmasis įsidėjo ir velionies nuotrauką, pabrėždamas velionies dešimties metų konsularinę tarnybą Lietuvai.

Biografinės žinios

Pagal Lietuviių Enciklopediją V. J. Gylis (g. 1886 m. Griškabūdyje), diplomatas. 1907 m. baigė Kauno gimnaziją, 1912 m. — Petrapilio universiteto teisų fakultetą teisų kandidato laipsniu. 1912-17 m. dirbo Petrapilijje vidaus reikalų ministerijoje, juriskonsultų skyriuje, 1917-18 m. — Suomijos generalgubernatūroje. 1919 m. Lietuvos atstovas Suomijai, 1920.II.24 — Estijai, 1921 m. — konsulas Karaliaučiuje, 1924 m. — konsulas Kopenhagoje, 1927 m. — konsulas Rygoje, 1930 m. — gen. konsulas Londone. 1932 m. — Klaipėdos krašto gubernatorius. 1934 m. charge d'affaires Briuselyje, 1937 m. — įgaliotas ministris ir nepaprastas pasiuntinys Stockholm, 1938 m. — toms pat pareigoms paskirtas Danijai ir Norvegijai, 1949 m. — gen. konsulas Kanadoje, 1917 ir 1918 m. Suomijoje buvo lietuvių tremtinių dr-jos pirmininkas ir tuo metu dėstė politinę ekonomiją Helsinkio liaudies universitete.

PLB surengtos konferencijos metu Niujorke buvo aplankyti JAV atstovo Jungtinėse Tautose pavaduotojas dr. JOSE SORZANO. Iš kairės: PLB vicepirm. RIMANTAS DIRVONIS, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. JONAS URBONAS, LJ Sąjungos atstovas LUKOŠEVIČIUS, dr. J. SORZANO, PLB visuomeninių reikalų komisijos pirm. ALGIMANTAS GEČYS, BATUNo pirm. INTS RUPNERS, PLB reikalų vedėja DANUTĖ KORZONIENĖ

Nuotr. A. Remeikio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRUSIEJI KUNIGAI

A.a. kun. Antanas Zamanas, Narviliškių parapijos klebonas Vilniaus arkivyskupijoje, mirė š. m. sausio 5 d. Velionis gimė 1908 m. balandžio 29 d., kunigu įšventintas Vilniuje 1936 m. birželio mėnesį. Palaidotas Narviliškiuose sausio 9 d. — Tą pačią sausio 5 d. mirė Vilkių parapijos administratorius **a.a. kun. Petras Mačiūta**, gimęs 1933 m. birželio 30 d., kunigu įšventintas 1960 m. balandžio 3 d. Po gedulinių pamaldų Vilkių parapijoje nuvežtas ir palaidotas Išlauro kapinėse netoli Prienų. — Kovo 7 d. Kauno ligoninėje mirė **a.a. kun. Alfonsas Lukoševičius**, dabar Varduva pavadintos Žemaičių Kalvarijos klebonas ir Plungės vicedekanas, gimęs 1914 m. rugpjūčio 26 d., kunigu įšventintas 1942 m. kovo 21 d. Dirbo įvairiose Tėlių vyskupijos parapijose. Palaidotas kovo 12 d. Žemaičių Kalvarijos kapinėse. Šioje parapijoje dabar liko tik altaris — kun. Petras Lygnugaris, atšventęs deimantines amžiaus sukaktį. — Kovo 17 d. taip pat Kau- no ligoninėje mirė **a.a. kun. Aleksandras Alkvikas**, Kalvių parapijos klebonas Kaišiadorių vyskupijoje, gimęs 1917 m. liepos 21 d., kunigu įšventintas 1945 m. sausio 21 d. Palaidotas kovo 20 d. Žaslių kapinėse. — Balandžio 22, Velykų sekmadienį, Šančiuose mirė vietinės parapijos klebonas **a.a. kun. Alfonsas Lapė**, sulaukęs 76 metų amžiaus, kunigu įšventintas 1933 m. Palaidotas Šančių parapijos šventoriuje. — **A.a. kun. Kazimieras Pivariūnas** gegužės 8 d. palaidotas Alavėje, Kaišiadorių vyskupijoje. Velionis gimė 1910 m. kovo 7 d., kunigu įšventintas Kaune 1936 m. gegužės 31 d. Dirbo įvairiose parapijose, pastaruoju metu vadovavo Nemunaičio parapijai. Susilpnėjęs sveikatai, gyveno kaip altaristas Alavės parapijoje. — Raseiniuose gegužės 15 d. palaidotas ten miręs altaristas **a.a. kun. Jonas Gudys**, gimęs 1897 m., kunigu įšventintas 1925 m.

FILOLOGŲ ĮŠLEISTUVĖS

Gegužės 17 d. Sarbėvijos kiemelyje su Vilniaus universitetu atsiveikino 239 filologijos fakulteto absolventai, ten susirinkę su savo specialybių vėlavomis. Ši absolventų laida mokslą pradėjo 1979 m. kai universitetas šventė savo 400 metų sukaktį. Penkerim universitetė praleistiem metų buvo skirti penki varpo dūžiai. Su absolventais atsiveikino filologijos fakulteto dekanas docentas J. Balkevičius, docentė L. Sudavičienė, profesorė S. Červinskienė, užsienio kalbų katedrų docentai — L. Petračiūnas, G. Baužytė, V. Mickienė. Fakulteto dekanas J. Balkevičius juos pakvietė į paskutinę paskaitą didžiojoje Aulėje, primindamas, kad, be šios, per penkerius metus jiems teko išlaikyti dar 1.200 paskaitų, dalyvauti 300 seminarų, išlaikyti apie 40 egzaminų, 50 įskaitų. Apie 80% šiemetinės filologijos laidos absolventų gavo paskyrimus į miestų, rajonų liaudies švietimo skyrius. Rugsėjo 1 d.

jie pravers mokyklų duris. Iškilmingoji dalis užbaigta studentų himnu "Gaudeamus igitur". Sarbėvijos kiemelyje filologų orkestras "Serbenta" sugrojo maršą geriausiems absolventams — vokiečių kalbą ir literatūrą studijavusiai Rasai Bunkutei, lietuvių kalbos ir literatūros specialybės absolventei Irenai Ručinskaitėi, buvusiai fakulteto kultūros klubo pirm. Romui Vileikiui. Maršas taipgi buvo skirtas ir komjainimo sekretoriams — Sergejui Temčinui, Gintarui Morkūnui, Vyčiui Vyduinui.

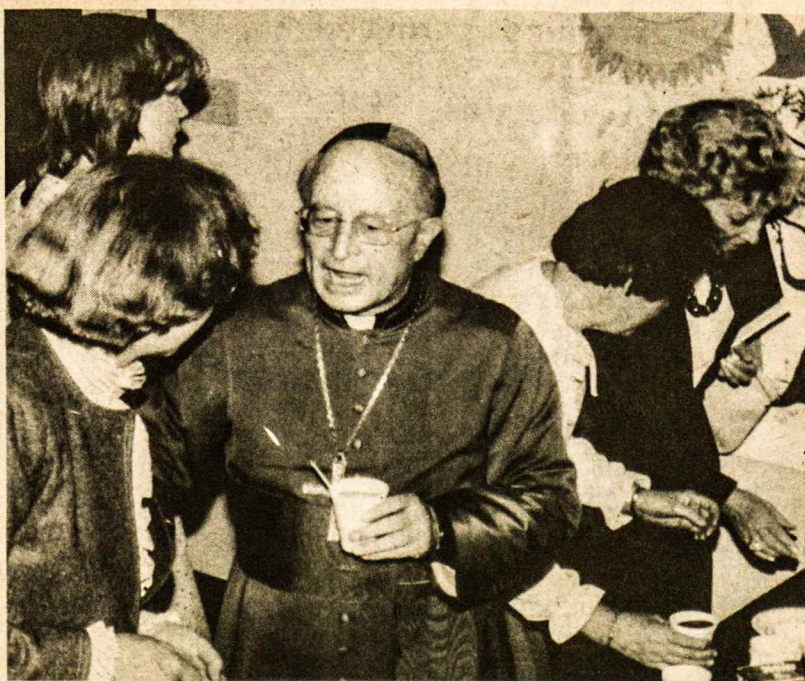
BALTIEČIŲ KONCERTAI

Lietuvos, Latvijos, Estijos operos ir baleto teatrai propagandiniuos koncertais turėjo atiduoti duoklę Baltijos respublikų sostinių sovietiniam "išlaisvinimui" prieš 40 metų. Dvi dienas trunkantys koncertai gegužės 23 d. buvo pradėti Vilniaus operos ir baleto teatre, kurin suvažiuavo geriausi baltiečių dainininkai ir baleto šokėjai. Okupuotai Lietuvai atstovavo operos solistai — N. Ambraziūte, V. Daunoras, I. Milkevičiūtė, G. Grigorianas, I. Jasūnaitė, R. Tumuliauskaitė, A. Markauskas, J. Valuckas, baleto solistai — L. Bartusevičiūtė ir A. Molodovas, N. Beredina ir P. Skirmantas, dirigentai — J. Aleksa ir V. Viržonis. Koncertuose taipgi dalyvavo Vilniaus operos ir baleto teatro choras su orkestru. Koncertus režisavo R. Siparis, scenos dekoracijas paruošė dail. H. Ciparis. Ta pati koncertinė programa pakartota Latvijos ir Estijos žiūrovams.

IŠGELBĖJO MERGAITĖ

Valdas Araminas gegužės 16 d. "Tiesoje" aprašo balandžio 24 d. kilusį gaisrą gyvenamajame name Salininkuose. Užsidedę Birzgių butas, kuriame be priežiūros buvo palikta šešiametė dukrelė Nijolė. Ją išgelbėjo tame pačiame name gyvenantis Alvydas Lukša, kai prapliūtelė duris į koridorių jau plūptelėjo liepsna ir dusinančių dūmų kamuoliai. A. Lukša, beveik nieko nematydamas pro dūmus, apčiuopomis surado mergaitę ir ją išnešė iš degančio buto. Tai jau ne pirmas atvejis, kai tenka gelbėti be priežiūros paliktus vienus vaikus, kurie kartais patys sukelia gaisrą, žaisdami su degtukais. Šį kartą vertė stebėtis ugniagesių padaryta išvada: "Nustatyta, kad gaisras Birzgių bute kilo nuo įjungto ir palikto radio imtuvo, kuris stovėjo netoli rūbų spintos. Toji užsidedę pirmiausia, o jau nuo jos užsiliepsnojo apmušalais apklijuotos sienos, aitrūs dūmai užtvindė patalpą..." Kyla klausimas, kaip yra gaminami dabartinėje technikoje radio imtuvai, kad nuo jų užsideda butas? Anksčiau teko skaityti, kad viena gaisrą sukėlė ir ilgiau paliktas neįjungtas televizorius, kuriam taipgi tinka radio imtuvams išskeltas klauksimas. Apie tokias gaisrų priežastis dar neteko matyti pranešimų Kanados spaudoje.

V. Kst.

Šv. Kazimiero sukakties minėjimas Otavoje buvo surengtas 1984.IV.28-29 d.d. Nuotraukoje — pronuncijus ANGELO PALMAS po pamaldų tarp lietuvių užkandžių metu

Hamilton, Ontario

PADĖKA

Nuoširdus ačiū visoms moterims, kurios surengė ir dalyvavo mano šventėje — mergvakaryje. Ypatingas ačiū Br. Br. Venslovams už jų malonų priėmimą savo namuose ir mieloms rengėjoms — p.p. Pleinienei ir Vaitiekūnienėi už jų įdėtą darbą ruošiant šį linksmą pobuvį. Taip pat dėkoju savo pusešerėms: Ritai Kazlauskaitėi, Goretai Mikalonytei-Duncan ir Vilijai Banionytei, kurios prisirėngę atvažiuoti iš tolimo Klivlando kartu su mumis smagiai praleisti vakarą. Nuoširdus ačiū Jums visoms už Jūsų bendrą ir atskiras dovanas. Jūsų nuoširdumas liks visada kaip malonus prisiminimas mūsų širdyse!

Jums dėkinga —

Aldona Gedrimaitė
ir Linas Butkys

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, atsilankiusiems pasveikinti mūsų, įsikūrusių naujuose namuose. Ypatinę padėką reikiame staigmenoms rengėjoms — E. Balytinei, I. Pečiūlienei, D. Kekienėi. Ačiū K. Mileriui už mūsų įkurtuvų ir 10 metų vedybines sukakties pravedimą, už puikius prisiminimus apie praeitų laikų ir dabartinius. Ačiū taip pat dr. V. Majauskui ir D. Majauskai-Leigh už pasakytas kalbas ir gražius linkėjimus, nuoširdų draugiskumą. Dėkojame A. Gudeliui, V. Pečiuliui, A. Zimnickui už palinkėjimus su muzika. Buvo malonu pasėkti ir dar prisiminti jaunystę. Ačiū E. Balytinei ir D. Kekienėi už gražias gėles. Dėkojame ir visiems, prisidėjusiems bei dalyvavusiems mūsų įkurtuvėse: F. L. Ankams, S. N. Aleksams, V. A. Apanavičiams, P. E. Balytoms, P. D. Babinsams, S. L. Baltrušaičiams, A. J. Bacevičiams, K. Ciuzeliui, V. P. Dums, A. O. Dzionionams, J. A. Deksnams, O. Gurdienai, G. Gudelienei, A. Gudeliui, B. G. Grajauskams, B. M. Harmanas, A. S. Jankauskams, A. V. Juraičiams, J. Klipui, V. D. Kekiams, F. P. Krivinskams, J. J. Kamaičiams, J. B. Kažukauskams, P. P. Kareckams, A. L. Krakauskams, N. J. Kaleininkams, A. Lukui, B. J. Lapinskams, V. Lukoševičienei, V. V. Majauskams, D. Majauskai-Leigh, G. O. Melninkams, B. D. Mačiūnas, B. E. Milašius, J. L. Mikalauskams, K. Mileriui, D. Melnikui, A. G. Patamskams, K. A. Pajajams, V. I. Pečiūliams, P. O. Polgimams, J. K. Rudaičiams, J. S. Remesat, V. E. Sakams, K. E. Simaičiams, E. Šventickienei, S. N. Senkams, J. B. Stanams, K. V. Stankams, A. Svabaitienei, A. B. Silgailams, J. L. Toliams, M. Vigitaitei, P. J. Vizbarams, G. K. Žukauskams, A. I. Žukauskams, A. S. Zimnickams, K. Ziobienei.

Visiems mieliems svečiams, dėkojame už tokią brangią dovaną, kuri švies mums visą gyvenimą.

O. A. Godeliai

London, Ontario

LAIMĖ... NE "TAURO" PUSĖJE... Krepšinio B klasės vyrų komanda "Tauras" dalyvavo 34-se Š. Amerikos lietuvių žaidynėse Toronto balandžio 28 ir 29 d.d. Pirminio rungtynės "Tauras" susitiko su Hamiltono "Kovo" komanda. Šių žaidynių II v. laimėtoja. Nors kurį laiką "Tauras" pirmavo, bet hamiltoniečių patvarumas rungtynės laimėjo (Londono duomenimis) 73:63.

Nemanau, kad yra tikslu porą taškų pridėti "priešo" komandai, jei pirmos komandos žaidėjas pasakė teisei nepatinkamą žodį ar padarė nepatinkamą moštą. Tuo baudžiama visa komanda, o ne atskiras žaidėjas.

Londonui iškovoję taškų: J. Butkus 16, D. Shaver 12, G. Pocius 11, M. Ščas 8, J. Brikmanis 6, D. Ščas 4, F. Ščas 4, P. Ščas 2. Be to, žaidė R. Dragūnevičius 10. Brewer.

Antrose rungtynėse žaista prieš Čikagos "Lituaniką". "Tauras" beveik visą laiką pirmavo ir pirmą puslaikį baigė 41:38 savo naudai.

Aršiausia kova išsivystė paskutinę minutę, kai buvo vieno taško

Ottawa, Ontario

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA išleido savo 1983-1984 m. metraštį "Trupinėliai". Jis apima visų metų veiklą, vaizdai ir mokinių rašiniai parodo mokyklos gyvenimą bei rūpesčius. Metraštis redaguotas mokytojos ir vedėjos Alės Paškevičienės. Visi rašiniai perrašyti gražia rašysena. Daug nuotraukų. Apima 47 psl. Metraštis atspausdintas dauginu. Kor.

Vancouver, B.C.

VIEŠNIA IŠ LENKIJOS. Š. m. balandžio 29 d. E.E. Gumbeliai savo namuose suruošė atsisveikinimo vakarą Elenutės Gumbelienės seseriai Gražinai Wojcik. Ji atvyko iš Lenkijos ir viešėjo pas juos 3 mėnesius. Svečiai jai įteikė atsisveikinimo dovaną. Ji išvažiavo paviešėti pas savo brolių į Hamiltoną.

MOTINOS DIENOS minėjimas įvyko gegužės 13 d. Douglas mokykloje. Minėjimą pradėjo pirm. B. Vileita, pasveikindamas visas motinas. Sugiedojus Tautos himną, mirusios motinos buvo pagerbtos tylos minute.

Irena Petrovski savo kalboje gražiai apibūdino gyvenimą su savo motina. Genė Venckuvienė skaitė įdomią paskaitą "Lietuvės motina dabartinėje Lietuvoje". Kadangi p. Venckuvienė seniai atvyko iš Lietuvos, tai ji labai vaizdžiai mums nušvietė su kokiais sunkumais susiduria lietuvių motina mūsų krašte.

I. Petrovski labai nuoširdžiai ir išsamiai pranešinėjo anglų ir lietuvių kalbomis meninę programą. O šį sykį programa buvo gana plati, kadangi atsilankė iš Seattle tautinių šokių grupė "Lietuvės", vadovaujamas Zitos Petkienės. Jie mums pasako net 7 šokių. Kiekvienas šokis buvo vaizdžiai apibūdinamas Dainos Kinderlytės ir Bertulytės. Jolanda Malerytė, Kristina Grebliauskaitė, Nėlė Venckutė ir Jonas Venckus padėkavo montažą "Motinai".

Moterys oktetas, vadovaujamas Vidos Malerienės, padainavo 7 dainas. Joms akompanavo Algimantas Dimskis akordeonu. Paskutinė daina "Ausk, dukrelė, plonaš drobes" buvo inscenuota su Lietuvių išauštais rankšluosčiais.

Algimantas Dimskis gražiai pagrojo akordeonu lietuviškų dainų rinkinį ir ištraukas iš "Smuikininkas ant stogo" ("Fiddler on the Roof").

Užbaigiant programą, vyriausiom amžiumi motinom — p. Andersonienei ir p. Smilginienei įteiktos gėlės. Taip pat įteikta po gvardiką visom motinom, dalyvavusioms minėjime.

Po minėjimo visi buvo pakviesti prie bendro stalo užkandžiams ir kavutei.

Šį sykį į mūsų minėjimą susirinko daug jaunimo. Jie įsismagino, ir mūsų akordeonistai A. Dimskiai grojant pasako. Septyniolika metų dar ketat tautinių šokių.

Sis gražus motinos minėjimas ilgai liks mūsų širdyse.

MERGVAKARIS. Gegužės 20 d. p. Goranskis namuose buvo suruoštas mergvakaris būsimai jaunajai Cindy Ludeman, kuri buvo apdovanota gausiom dovanom.

VESTUVĖS. Gegužės 26 d. susituokė Cindy Ludeman ir Vitas Kliamas. Tėvai jiems išklė puošnias vestuves. Šalia vestuvių torto buvo ir didelis lietuviškas ragolis. Jaunavedžiai povestuvinei kelionei pasirinko Europą.

DR. JULIUS SKALAUSKAS išvyko vienam mėnesiui į Europą. **JONINIU LAUŽAS.** Birželio 23 d. Medziotojų ir meškeriojų klubas "Bebras" Leonardas ir Jono Macijauskų sodyboje (16459 88 Ave., Surrey) ruošia tradicinį Joninių laužą. Visi kviečiami dalyvauti ir drauge įeškoti paparčių žiedo. Krsp.

• Užsakykite "Tėviškės Žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA" KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
Indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaukas 7%
term. indėlius 1 m. 11%
term. indėlius 3 m. 11 1/2%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 9 1/4%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 12%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santauką
dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Prel. Jonas Kučingis, 37 metų vadovavęs Šv. Kazimiero lietuvių parapijai Los Angeles mieste, pasitraukia iš klebono pareigų. Jas š. m. birželio 15 d. perima Los Angeles kardinolo naujuoju klebonu paskirtas ilgametis parapijos vikaras kun. dr. Algirdas Olsauskas. Prel. J. Kučingis ir toliau pasiliks parapijoje kaip klebonas emeritas. Atsisveikindamas su parapijiečiais, jis prisimena 1947 m., kai jam iš prel. J. Maciejausko teko perimti mažą namuką su jame įrengta nedidele koplyčia, sauleje tikinčiųjų. Senoji vieta buvo parduota už \$18.000, įsigyta kita, kurioje dabar išaugo šventovė, salė, mokykla, klebonija, vienuolynas, kuriame dabar gyvena pensininkai. Dabartinis parapijos turtas su žeme ir pastatais yra vertas apie \$3 milijonus. Svarbiausia, kad buvo susilaukta didelio skaičiaus parapijiečių, kurie visi yra aukštos širdies žmonės, dosniai remiantys parapiją. Didžiausią rūpestį betgi sudaro kiekvieno parapijiečio laidotuvis, primenantis iškrintančią plytą. Skyles užtaisyti reikia daugiau jaunimo. Tuo ypač turėtų susirūpinti skautų ir ateitininkų šeimos. Parapijai reikia naujos jėgos padengti mirties atnešties nuostolius. Prel. J. Kučingis, galvodamas apie ateitį, taria: "Atsiminkime, kad be lietuviškos parapijos nebus lietuvių ir be lietuvių nebus parapijos. Religinė ir lietuviška bazė yra pagrindinė sąlyga išlaikyti lietuvių išsivijimą". Kitą rūpestį jam sudaro stoka pašaukimų į kunigus, liečianti ne tik šią parapiją, bet ir aplamai lietuviškąją išsiviją. Šv. Kazimiero parapijos vadovybės pasikeitimui ši problema nėra išsprendžiama, tik nukeliama ateitį. Esą Los Angeles lietuvių kolonijai būtų palaima, jeigu joje atsirastų bent vienas jaunuolis, kuris pasirinktų kunigo pašaukimą ir, baigęs mokslus, įsijungtų į pastoracinį darbą Šv. Kazimiero parapijoje.

A.a. kun. Antanas Petrasukas, ilgai sirgęs širdies liga, gegužės 11 d. mirė Ročesteryje, sulaukęs 76 metų amžiaus. Ročesteryje liko jo brolis ir sesuo Antosė, Lietuvoje — sesuo Teresė Žukauskienė. Kiti du broliai jau yra mirę anksčiau: Jonas — Kanadoje, Bronius — Lietuvoje.

Brazilija
BLB tarybos posėdis, įvykęs gegužės 14 d. Sao Paulo mieste, Šv. Kazimiero parapijos salėje, aptarė veiklos planus. Trėminų Sibirian minėjimą BLB surengs kartu su Brazilijos lietuvių kunigų vienybe birželio 17, sekmadienį, Sao Paulo katedroje. Mišias laikys vysk. Dom Luciano Mendes de Almeida. Į pamaldas bus pakviesti ir kitų kolonijų atstovai, minėjimo reikšmę atskleis prie katedros durų dalinami šiai progai išleisti lapeliai. Posėdyje nutarta pasiūsti padėkos laišką poeizviui Jonui-Pauliui II už gražias šv. Kazimiero sukakties iškilmes Vatikane ir jo nuolatinį palankumą lietuviams. Valdvybos pirm. A. D. Petraitis pasiūlė Vasario 16 progą surengti spaudos konferenciją. Tarybos pirm. J. Tatarūnas, svarstydamas Brazilijos lietuvių archyvo reikalus, patarė archyvu bei muziejui specialų pastatą pastatyti "Lituanikos" stovyklavietėje. Transatlantinių lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno minėjimas liepos 15 d. bus surengtas "Lituanikos" stovyklavietėje. BLB valdybos pirm. A.D. Petraitis liepos 15 d. išvyks Europon, kur jo viešnagė truks pusantro mėnesio. Jį turės pavaduoti kitas valdybos narys.

Australija
Motinos dienos minėjimą surengė Sydnejaus lietuvių parapijos savaitgalio mokykla, vadovaujama Julijos Lašaitienės. Jis pradėtas pamaldomis Šv. Joakimo šventovėje Lidcombėje. Mišias atnaušo ir motinoms skirtą pamokslą pasakė mokyklos globėjas mons. P. Butkus. Mokiniai atliko skaitymus, tikinčiųjų maldas ir atnešė aukas. Motinos dienos minėjimą parapijos salėje įvadiniu žodžiu pradėjo mokyklos globėjas mons. P. Butkus. Apie motinų meilę savo vaikams kalbėjo L. Stasiūnaitytė. Dainų ir deklamacijų programėlė atliko vaikų darželio ir įvairių mokyklos skyrių mokiniai. Praėjusių mokslų metų užbaigė dėl ligos negalėjo dalyvauti mons. P. Butkus. Kaip savaitgalio mokyklos globėjas, jis dabar apdovanojo knygomis tais mokslo metais dir-

busius mokytojus — Juliją Lašaitienę, Emiliją Viržintienę, Jutą Šlitterienę, Renatą Migienę, Vytenį Šliogerį, Nijolę Venclovienę, Jūratę Frazer, Loretą Šarkauskaitę ir tėvų komiteto pirm. Danutę Ankuvienę. Motinos dienos minėjimas užbaigtas Tautos himnu ir vaišėmis.

Sydnejaus skautų židinys gegužės 12 d. visus pakvietė į lietuvių klubą, kuris tą vakarą tapo Konrado kavine Kaune. Specialia programa buvo norima priminti, kad nepriklausomos Lietuvos laikais toje kavinėje rinkdavosi beveik visas Kauno elitas — rašytojai, žurnalistai, dailininkai, muzikai, teatralai bei kitų laisvų profesijų atstovai. Programon buvo įjungtos juostelės gautos Čikagoje lietuvių operos pastatytą A. Ponchiello "Lietuvių" ištraukos, primenančios Kauno operą. Vakaro dalyvius, susodintus prie atskirų staliukų aptarnavo jaunieji židiničiai. Gautas \$900 pelnas atiduotas lietuvių namams.

Britanija

Dvylikąją metinę Templetono premiją, kuri skiriama už religijos puoselėjimą pasaulyje, šiemet laimėjo anglikonų kun. Michael Bourdeaux. Premijai jam gegužės 15 d. Londone įteikė Karalienės Elzabetos vyras princas Pilypas. Kun. M. Bourdeaux 1969 m. įsteigė Kestono kolegiją, renkančią medžiagą apie religijos persekiojamą komunistų valdomojo Centro ir Rytų Europos kraštuose. Kolegijos biuleteniuose ir atskiruose leidiniuose visada pateikiama žinių apie katalikų persekiojamą Lietuvą, ten tikinčiųjų vedamą sunkią kovą už religinę laisvę. Kun. M. Bourdeaux yra didelis mūsų tautos bičiulis, anglų kalba parašęs Lietuvai skirtą knygą "Land of Crosses", kurioje apžvelgia tragišką Lietuvos Katalikų Bendrijos istoriją nuo II D. karo pradžios iki dabartinių laikų. Dabartinės sunkios Lietuvos tikinčiųjų problemos kun. M. Bourdeaux dažnai iškelia tarptautiniuose suvažiavimuose, skaitydamas paskaitas įvairiuose kraštuose.

A. a. Edvardas Mykulskis, 60 metų amžiaus, balandžio 4 d. mirė Trure. Velionis, kilęs iš Pumpėnų apylinkės, priklausė gen. Plechavičiaus vietinei rinktinei, buvo įjungtas į vokiečių kariuomenės dalinius, pateko angli karui nelsivėn Belgijoje. Britanijon atvyko 1947 m. ir visą laiką dirbo prie statybų. Paliko žmoną, sūnų ir dukrą. Sūnus Dovydas, turintis daktaro laipsnį, dėsto matematiką Londono universitete, dukra mokytoja. Laidotuvis dalyvavo keturi lietuvių ir būrelis anglų.

Prancūzija

Nauja PLB vadovybė išrinkta balandžio 24 d. Paryžiuje įvyksiančiame tarybos posėdyje. Jos pirmininku išrinktas kun. J. Petrošius; valdybon išrinkti: pirm. Ž. Mikšys, vicepirm. ir sekr. R. Bačkis, išd. Ž. Klimienė. Revizijos komisiją sudarė — J. Kazakevičius, J.-Ch. Montys ir J. Tomkus. Visais PLB reikalais prašoma rašyti šiuo adresu: Communaute Lithuanienne en France, PLB valdyba, 7, rue des Lions-Saint-Paul, 75004 Paris, France. Tragišką birželio įvykių bus prisiminti Paryžiaus lietuvių susirinkime birželio 24 d.

Vokietija

VLB Huitenfeldo apylinkė metinį savo narių posėdį sušaukė balandžio 29 d. Apylinkė turi 60 užsiregistravusių narių, bet ji mažai žinoma, nes ją savo veikla užgožia Vasario 16 gimnazija. Susirinkimo aprašyme pasigendama antrosios kartos lietuvių jaunųjų, bet džiaugiamasi trečiąją kartą — vaikais ir kūdikiais, kuriuos susirinkimam atsižvelgiant antrajai kartai. Jos betgi nėra gausios. Ligšiolinė valdyba sudarė pirm. A. Lipšys, išd. Riterienė ir sekr. M. Šmitienė. Apžvelgiant atliktą veiklą, paaiškėjo, kad Savalkų trikampio lietuviams buvo pasiūstos kelios dešimtys siuntinių, pareikalavusių didelio valdybos darbo. Keli lietuvių susibūrimai buvo surengti Vasario 16 gimnazijos parke, surengta sekminga vasaros stovykla lietuvių vaikams ir jaunimui. Naujon apylinkės valdybon išrinkti: buvęs Vasario 16 gimnazijos mokinys Antanas Šiugždinis — stambaus kaulo tarnautojas, Edmundas Kaciucevičius — Vasario 16 gimnazijos mokytojas, Antanas Verselis, sen., gimnazijos rėmėjas.

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE

Liepos 24 Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Liepos 4 Spalio 2

Rugpjūčio 9 Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS Liepos 10 Rugsėjo 10
Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis.
Kellonės lydimis patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:
• sutvarkant dokumentus iškvietimams
• nuperkant automobilius, kooperacinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
• tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnį žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

Vaizdas iš tautinių šokių šventės Čikagoje 1980 m. Š. m. taut. šokių šventė įvyks Klivlande liepos 1 Ntr. J. Garlos

Ar sportas jau toks bereikšmis?

Trisdešimt ketvirtųjų Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių metu teko išsikalbėti su JAV lietuvių sporto vadovais apie tenykštes darbo sąlygas ir problemas. Jie minėjo, kad jų darbo sąlygos yra labai panašios į mūsų, o pagrindinė problema beveik visuose kraštuose esanti ta pati — lietuviškosios visuomenės visiškai nesidomėjimas sportu. Sportas esąs nelietuviškas, nenaudingas nei lietuvių, nei lietuviškam reikalui aplamai. Tad žvilgtelkime, ar sportas iš tiesų yra jau toks bereikšmis.

Visuomenės abejingumas

Kanadiečių ir amerikiečių visuomenėje sporto varžybos dažnai nestelbia visus kitus renginius. Svarbiausiose žaidynėse pirmą sviedinį neretai meta pats Kanados ministeris pirmininkas, o JAV-bėse — prezidentas! Ar ką nors panašaus matome lietuviškoje visuomenėje? Anaipol ne! Čia nė apylinkės pirmininkas dažniausiai nepasirodo. 1984 m. balandžio 28 ir 29 d.d. Toronte vyko vienas svarbiausių mūsų žaidynių. Nežinau, kiek žiūrovų buvo. A klasės varžybose. Nemanau, kad jų buvo daug. B klasės varžybose „susi-domėjimas“ buvo lygus nuliui: tik pora tėvų ir pora žaidėjų žmonų. Atrodo, Toronte galėtų būti po vieną kitą šimtinę visų rūšių varžybose.

Mes dažnai priekaištaujame jaunimui, kad jie nelanko renginių (paprastai rengiamų vyresniosios kartos), kad jie nesidomi tuo, kas vyksta apylinkėje. Atrodo, jaunimas gali padaryti tokį pat priekaištą vyresniajai kartai: kur jie yra ir kodėl jie visai nesidomi, ką jaunimas veikia?

Parama ir nauda

Tas yra ir su parama. Kanadiečių visuomenėje mėgėjų sportą remia įvairios organizacijos bei parapijos, vyriausybė atleidžia nuo mokesčių jam skirtas aukas ir t.t. Pasižymėję sportininkai gerbiami platesniu mastu.

Viena kita šviesesnė išimtis pasitaiko ir šias mus, bet tik... kaip išimtis. Tuo tarpu pas kanadiečius sportas yra labai vertinamas ir remiamas. Pas mus vieni aukoja nuosirdžiai, kiti „kentėdami“, tretieji teisinasi neturį smulkių, neturį laiko ir pan.

Sportas yra naudingas jaunimui, nes auklėja žmogaus charakterį, ugdo jo atsparumą, karštesiose rungtyse pratina susilaikyti ir nepadarinti draugų, rungtynių kruvina kova. Net ir skaudžiai pralaimėjus sportininkas turi elgtis dženotelmeniškai — turi paduoti „priešui“ ranką ar net jį pasveikinti su laimėjimu. Juk pralaimėjimas reiškia tik priminimą, kad dar reikia padirbėti, kad negalima užmigti ant laurų.

Sportas ir lietuviškumas

Ar sportas bereikšmis lietuvių eiles dažnai įsijungia tas jaunimas, kuris kitoje lietuvių veikloje visai nedalyvauja ar net nieko apie lietuvių veiklą nežino. Sportan įsijungęs jis ne tik apie mūsų veiklą sužino, bet ir pradeda lankyti lietuvių renginius, susidraugauja su aktyviu lietuvių jaunimu ar net sukuria lietuvišką šeimą.

Jaunimas, kuris nenori ar negali šokti, dainuoti, pasirinka sportą. Galima sutikti, kad ideologinės organizacijos yra tam tikru atžvilgiu naudingesnės, tačiau šis receptas tinka tik daliai jaunimo. Kai kurie jaunuoliai sako, kad jiems proto manks-

tos užtenka mokykloje. Jie nori raumenims darbo. Jie tik grįžę iš mokyklos suola nenori sėsti į kitą panašų suolą įvairiom diskusijom.

Jei ir gera organizacija, to dar neužtenka. Jeigu jon įsijungti jaunuolis yra verčiamas tėvų ar kitų artimųjų, kartais iš to yra daugiau žalos, negu naudos: pama priešiną kryptį, o ne tą, kurią organizacija stengėsi įtaigoti.

Sportan įsijungti niekas jaunimo neverčia — jis pats į jį veržiasi. Kur nukrypsta šis jaunimas, jei apylinkėje nėra sporto? Įsijungia į kanadiečių visuomenę, kuri daug palankiau žiūri į sportą, kuri sudaro daug geresnės sportavimui sąlygas. Spėjama galimybė — tokie jaunuoliai retai kada begrižta prie lietuviško kamieno.

Per sportą į viešumą

Jaunimas — tautos ateitis. Mes skiriame jam dėmesį, bet ne visada paimame reikiamą kryptį. Ateiname į salę, džiaugiamės savo jaunimu, nuosirdžiai plojame, bet tuo viskas ir baigiasi. Mes dažnai pamirštame, kas yra svarbiau, turėti malonumą džiaugiantis savo jaunimu ar... jo veiklos dėka sudominti gyvenamo krašto visuomenę ir joje įsigyti draugų, kurie gali mums ateiti į pagalbą, sprendžiant vienokias ar kitokias mūsų problemas.

Sportas daugiau, negu bet kuri kita mūsų veiklos sritis atkreipia informacijos tinklo ir vietinės visuomenės dėmesį. Tai rodo mūsų žaidynės ir pirmoji Laisvės olimpiada Toronte. Buvo aprašytos ne tik pačios žaidynės, bet ir priežastys, iššaukusios tokios olimpiados atsiradimą.

Bendravimas su savaisiais

Per praėjusias žaidynes Toronte buvo surengtas susipažinimo vakaras. Pradžioje vadovai nuogastavo, ar salės nebus apytuštės. Bet po kiek laiko jos buvo sklidinai užpildytos. Neskaitant vadovų, tai buvo jaunimo vakaras, kuriame dalyvavo 500-600 jaunimo. Šaunūs berniukai, gražios merginos. Sumegztos

naujos pažintys, pasikeista žavinčiais žvilgsniais, paimti adresai, pažadėta parašyti ar net vėl susitikti... Neperdėta spėjama galimybė — to vakaro dėka gali būti sukurta ir viena kita lietuviška šeima. Stebėjęs vakaro nuotaikas, priėjau aiškia išvadą, kad tokiomis progomis susipažinimo vakarai yra būtini.

Sportas, ypač didesnio masto žaidynės, yra labai gera priemonė jaunimui suburti. Savanoriškai susibūręs jis ne tik sportuoja, bet imasi ir kito lietuviškam reikalui naudingo darbo. Ir kai su tokiu entuziazmu jis pradeda veikloje reikštis, argi jis neužsitarauja visuomenės įvertinimo ir ne tik moralinės, bet ir materialinės pagalbos?!

Laisvės olimpiada

Štai 1984 m. liepos 5-7 d.d. Toronte įvyks Laisvės olimpiada. Tenka stebėtis su kokių entuziazmu jaunimas toje srityje dirba, neskaiciuodamas visos garšybės darbo valandų. Nepaprastas jų ryžtas lyg sakyte sako, kad jaunimas lietuviško reikalo naudai yra linkęs įvykdyti ir, visuomenės nuomone, svarbius uždavinius. Net ir dainų šventės bei kiti panašūs didieji renginiai dažniausiai yra paminimi tik tos vietos televizijos, radijo ir spaudos arba visai nepaminimi. Tuo tarpu platesnio masto sportiniai renginiai susilaukia didesnio dėmesio.

Šiuose kraštuose išaugęs lietuvių jaunimas realiau galvoja ir tiksliau pataiko į taikinį, negu vyresnioji karta. Tad nelaikime sportininkų žemesnės klasės jaunimu, lyg nemėgstamais pamestinukais, bet ir juos priimkite savo šeimon tikraisiais vaikais. D. E.

Bookbinding Studio

“SAMOGITIA”

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station “B”
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra **G. T. INTERNATIONAL, INC.** praneša, kad 1984 m. spalio 4 dieną prasideda įdomi 16 dienų išvyka į Europą. Maršrute: Niujorkas, Helsinkis, Leningradas, VILNIUS, Maskva, Helsinkis, Niujorkas.

11 DIENŲ LIETUVOJE (spalio 6 iki 16)

Labai ribotas vietų skaičius! Tolimesnių informacijų prašom kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. 6240 So. Kedzie Ave., Suite 3

arba **P. O. Box 29163, Chicago, IL 60629**

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

KANADOJE: Elena Verikaitienė (416) 534-3120

PILNA KAINA IŠ:	Niujorko	\$1,540.00
	Čikagos	\$1,720.00
	Toronto	\$1,690.00

Nakvojant dviem kambariye, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų! Šiai kelionei vadovaus ir pats lydės sol. **ALGIS GRIGAS.**

Skrendame erdviais **FINNAIR** lėktuvais.

Ar Kingas buvo marksistas?

Konservatorių spaudos ir kai kurių politikų nuomonės

JAV senatas 78 balsais prieš 22 priėmė nutarimą, jog pradedant 1986 m. kiekvienas trečias sausio mėnesio pirmadienis bus laikomas valstybine švente, pagerbiant prieš keletą metų teroristo nužudytą Amerikos juodųjų piliečių vadovą, metodistų kunigą Martyną-Liuterį Kingą. Po paskelbimo Baltųjų rūmų spaudos konferencijoje ABC pranešėjas Sam Donaldson prezidentą paklausė: “Ar Kingas yra buvęs komunistų simpatiku, kaip apie jį senate kalbėjo Šiaurinės Karolinos valstijos senatorius respublikonas Jesse Helms? Ir kodėl federacinė vyriausybė atsisakė iki 2027 metų (trisdešimt penkerius metus) neskelbti FBI įrekorduotų Kingo pasikalbėjimų juostelių? Spaudoje matyti daug kontroversinių žinių apie Kingo asmenį ir jo priešamerikinę veiklą”.

“Taip, visą teisybę sužinosime tik po 35 metų” — atsakė prezidentas Reaganas. — Dokumentą, pagerbiantį M.L. Kingą aš pasirašysiu, nes ne tik senatas, bet ir atstovų rūmai 338 balsais prieš 90 pasisakė už šventės įvedimą, nors ir su tam tikromis rezervacijomis. Dėl slaptumo, gaubiančio FBI juostelės, administracija neturėjo kito pasirinkimo, kaip tik pagerbti susitarimą tarp federacinės valdžios ir Kingo šeimos narių. Aš neabejoju senatoriaus Jesse Helms nuosirdžia kalba ir tikiu, kad tai, ką jis pasakė kongreso nariams, buvo žinoma prieš balsavimą”.

Yra daug aiškiai dokumentuotos medžiagos, rašo konservatorių spaudoje George Shannon, kad M.L. Kingas aktyviai veikė su žinomais komunistais. Juk daug kartų ir nuotrauka buvo spausdinama žurnaluose, kurioje M.L. Kingas parodytas su marksistų simpatikais marksistų auklėjimo centre Highlander Folk School Tennessee valstijoje. Jų tarpe matomi Bayard Rustin — homoseksualas ir juodųjų veikėjas, buvęs Kingo asmeniniu sekretorium; Hunter Pitts O'Dell, kuris, prisidengęs penktuoju straipsniu Amerikos konstitucijos, atsisakė

liudyti senato komisijoje apie komunistų veiklą krašte; Abner Berry, James Dumbrowski, Carl and Anne Braden ir kiti žinomi Amerikos komunistų veikėjai. M.L. Kingo politinę veiklą rėmė ne tik JAV komunistų partija, bet ir promarksinės organizacijos, kaip W.E.B. DuBois klubai, Revoliucinės veiklos sąjūdis, Draft Resistance Union ir kitos komunistinės fronto organizacijos.

Po Kingo nužudymo 1964 m. balandžio 4 d. per jo laidotuves ne tik vienos tautybės rankose esanti liberali spauda, bet ir kai kurie kairiojo sparno Amerikos politikai, drauge su Louisianos valstijos senatorium sakė liaupsinančias kalbas asmeniui, kuris peikė Amerikos sūnus, kovojančius Vietname. M.L. Kingas tais metais buvo viešai paskelbęs nepaklausumą Amerikos įstatymams, Aukščiausio teismo įsakymams ir valstijų tvarkos nuostatomas.

Pasak “Shreveport Journal”, dr. M.L. Kingas dėl savo veiklos turėjo būti sustabdytas ne užmušėjo kulipkos, bet šalies įstatymų, jau tada, kai jis viešai atsisakė klausyti federacinio teismo įsakymo. Tuo būtų buvę išvengta ne tik praigaistingų minių demonstracijų, bet ir gaisrų bei didžiulių nuostolių. O kokios pasekmės bus po 35-rių metų, švenčiant M.L. Kingo šventę, kainuojančią valstybei 225 milijonus dolerių į dieną, kai bus paskelbtos FBI pasikalbėjimų juostos? Jose, be abejonės, yra įrekorduota ne tik Amerikos civilinių teisių gynėjo dr. Kingo priklausymas marksistų grupei, bet ir jo, kaip baptistų bendruomenės kunigo, moralinis elgesys.

Toliau AP reporteris Patrick J. Buchanan, klausia: “Kodėl “Washington Post” savo laikui taip griežtai reikalavęs, kad būtų paskelbtas kiekvienas žodis iš prez. R. Niksono juostelių, neparodė jokio susidomėjimo dr. M.L. Kingo juostelėmis? Turbūt dėl to, kad Vašingtono laikraštis bijojo “Amerikos visuomenės parodyti tikrąjį Kingo veidą”.

Sulietuvino: J. Vs.

Narkotikai Ispanijoje

K. BARONAS

Ir vokiečių spauda paskutiniu metu atkreipė didesnę dėmesį į šią Iberijos valstybę, iškel-dama ilgesniuose straipsniuose neigiamas ir teigiamas Ispanijos gyvenimo savybes. Prie neigiamų savybių vokiečiai priskyrė vis didėjančią narkomanų skaičių, pažymėdama, kad jų ir nusikaltimų skaičius auga labai greitai. Ji nurodė San Sebastiano banko užpuolimą, paėmimą įkaitais net 10 žmonių, susisąjūdymą su policija. Dviem narkomanam policija buvo priversta pristatyti narkotikus. Vienas jų pats nusišovė, kitas pasidavė policijai. Visa ši drama buvo rodoma Ispanijos televizijoje. Vėliau tėvai paprasė tokių vaizdų nerodyti.

1983 m. nuo narkotikų vartojimo mirė 83 jauni ispanai (Vokietijoje 348). Tačiau socialistinė valstybė ypač vidaus reikalų ministeris, buvo stipriai sukrėstas. Trijų mėnesių laikotarpyje Madride mirė 13 narkomanų. Visoje Ispanijoje jų yra apie 350.000. Šį “patarnavimą” jaunimui atlieka 11.000 “prekybininkų”.

Socialistinė vyriausybė tik dabar pastebėjo padariusi didelę klaidą, anksti atleisdama anksčiau stipriai laikomąs valdžios vadeles, išleisdama iš kalėjimo beveik 7.000 nusikaltėlių bei sumažindama bausmę. Olandijos pavyzdžiu, pagautam jaunuoliui su mažu narkotikų kiekiu. I tas visas “lengvatas” stipriai reagavo Ispanijos gyventojai. Pvz. vienoje vietovėje patys gyventojai nulinčiavo narkomaną už vaistininko, taksi vairuotojo, praivio nužudymą.

Susirūpinusi vyriausybė sušaukė net specialų posėdį. Spėjama, kad ir mažas surastas “kanapių” kiekis bus griežtai baudžiamas, o policijos tarnyba sustiprinta narkomanų kvartaluose.

Oficialios statistikos rodo, kad policija konfiskavo trigubai daugiau kokaino ir heroino (Nukelta į 9-tą psl.).

Dabartinės Lenkijos Šteto lietuvių po pamaldų 1984.II.19 prie vietinio ukrainiečių klubo, kurio patalpose turėjo savo susirinkimą

Šeduvietis, mokęs kiniečius

Kun. Petras Urbaitis, buvęs Kinijos misijonierius, 50 metų vienuolinių įžadų proga

Šis aukštaitis, keliaujantis misijonierius, išvydo pasaulį 1915 m. kovo 15 d. Pakalniškių 1915 m. kovo 15 d. Pakalniškių k. prie Šeduvos, Panevėžio aps. Jo tėvai, kurį laiką pagyvenę Amerikoje, grįžo Lietuvon ir sušilaukė šešių vaikų šeimos.

Petrukas, baigęs pradinius mokslus Šeduvoje, 1928 m., išvyko Italijon pas, saleziečius drauge su 40 jaunuolių būriu, kuriam vadovavo kun. A. Skelstys ir lydėjo klierikas Ant. Sabaliauskas. Pasimokęs keletą metų saleziečių mokykloje Perosoje, P. Urbaitis pasirinko misijonieriaus kelią ir 1931 m. buvo išsiųstas į Hong Kongą. Prieš leisdamasis šion kelionėn, jis aplankė savo gimtinę ir atsiveikino su savaisiais.

Hong Konge P. Urbaitis atliko naujokyną, studijavo kalbas, teologinius mokslus ir darbavosi saleziečių pastatų tvarkyme bei jų statyboje. 1934 m. jis buvo išsiųstas į Sanchajų atlikti tarpstudijinių praktikos darbų. Ten ištisus trejus metus mokėsi penkioninės vietinės kiniečių kalbos ir mokė tikybos šimtus kiniečių vaikų. Kurį laiką darbavosi Portugalijos Kolonijoje Makavoje. Grįžęs į Hong Kongą, baigė teologijos mokslus ir buvo išvntintas kunigu 1940 m. Čia darbavosi ištisus ketverius metus, po to vėl buvo nusiųstas į Makavą darbuotis saleziečių įsteigtuose našlaičių nuose.

Kun. P. Urbaitį, besidarbuojantį Kinijos misijose, užklupo neramūs laikai ir komunistų revoliucija. 1951 m. buvo suimtas raudonųjų ir ištremtas į Hong Kongą. Grįžęs Italijon aprašė savo pergyvenimus ir išleisdino knygą “Kinija — Azijos milžinas”. Kurį laiką darbavosi lietuvių saleziečių įsteigtoje gimnazijoje.

Šioje Castelnuovo. Nustojus jai veikti, leidosi į ilgas keliones po Europą ir Ameriką. Šiuo metu gyvena Brazilijoje ir darbuojasi lietuvių parapijoje. Savo kelionėse jis lanko išblaškytus tautiečius, buvusius saleziečių mokinius, platina savo parašytas knygas.

Daugiausia darbo P. Urbaitis yra įdėjęs į stambųjį savo leidinį “Kinija — Azijos milžinas”, 1974 m. Italijoje. Jame jis supažindina skaitytoją su Kinijos gyvenimu, istorija, geografija, kultūra, tikyba ir t.t. Ten rašo ir apie savo draugą kun. A. Perkumą, taip pat buvusį Kinijos misijonieriu, jo nuotykius, pastatytas mokyklas, susidūrimą su komunistais ir t.t.

Iš P. Urbaičio leidinio matyti, kad Kinijoje buvo dviejų misijonieriai — sėslieji ir keliaujantys. Kun. A. Perkumas priklausė prie sėslųjų, o kun. P. Urbaitis — prie keliaujančių. Pirmasis, ištremtas iš Kinijos, įsikūrė Venetijoje, kur ir dabar sėsliai gyvena, bei darbuojasi kaip lietuvių kapelionas, o antrasis ir dabar priklauso prie keliaujančiųjų. Jis aplankė daugybę kraštų, jų tarpe Izraelį, Japoniją (kun. Margevičių), Australiją, Lenkiją. Pernai dalyvavo tarptautiniame esperantininkų kongrese Vengrijoje su Lietuvos pasu. Taip pat jis dalyvauja kristoforininkų sąjūdyje, platina savo paruoštą literatūrą lietuvių kalba. Linkėtina jam ir toliau būti keliaujančiu misijonieriumi, skleidžiančiu lietuvišką ir krikščionišką žodį. K.A.S.

• Supažindinkite savo draugus su “TĖVIŠKES ŽIBURIAIS” — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

**Septintosios
laisvojo pasaulio lietuvių
tautinių šokių šventės
bilietų informacija**

**Šventė įvyks Kolizijoje,
Richfield, Ohio,
1984 m. liepos 1 d.**

Bilietai gaunami:
KLIVLANDE: Valdona Žiedonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119, USA.
“Patria”, 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, USA.
Tel. (216) 531-6720.
ČIKAGOJE: p.p. Vaznelių “Gifts International” krautuvėje, 2501 West 71 St., Chicago, IL 60629, USA.
Tel. (312) 471-1424.

TIKETRON: visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

Bilietų kainos: \$14.00, \$10.00, \$7.00 ir \$5.00.
Organizacijos, užsisakiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum, gaus \$2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

KANADOJE bilietai platinami ligi birželio 10 d.
TORONTE bilietus platina V. Dagainis, 1613 Bloor St. W., tel. 533-1121; sekmadieniais — Lietuvių namuose pietų metu.
HAMILTONE — J. Kristolaitis (tel. 689-5733) sekmadieniais Jaunimo centre.
Kanadiškais doleriais bilietų kaina: \$17.00, \$13.00, \$9.00, \$6.00.

IŠKILMINGO POKYLIO BILIEAI

POKYLIS bus liepos 1 d. “Stouffers Inn” on the Square viešbutyje. Kaina: \$27.00

JAUNIMUI — “Holiday Inn”, Rockside. Kaina jaunimui: \$13.00.

BILJETUS PLATINA: Ona Jokūbaitienė — (216) 481-7161, 3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, USA
Romas Zorska, (216) 371-0130, 4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118, USA.
Bilietus užsakant paštu, čekius rašyti: *Lithuanian Folk Dance Festival, Inc.* ir pridėti sau adresuotą voką su pašto ženklų.

Bilietų platinimo komisija

Mano pastabos ir J. Kojelio atsiliepiamas

AURELIJA BALASAITIENĖ

Turiu pareikšti gilią padėką Juozui Kojeliui už man suteiktą garbę — atsiliepiamą į mano trumpą ir paprastą straipsnį su dideliu atsidėjimu ir mokslišku priėjimu. Ne tik supratau visas savo klaidas ir nemokėsią nesugebėjimą rašyti, bet atnaujinu savo žinias ir apie silogizmus. Jei logikos mokslo paviršutiniškai ir buvau ragavusi, tai toks dėmesys kiekvienam mano sakiniui ir minčiai yra iš tikro prietenkiantis. Tačiau į mano kuklų priekaištą apie pastovų reklamavimą studijų ir konferencijų, visada pasibai-giančių tuščiais žodžiais, ne darbais, atsakymo nėra. Tik citatomis iš praėjusių 15 metų studijų lyg ir dar toliau tvirtinama, kad veiksmas nereikalingas, tik idėjos. Vienok iš pranešimo apie buvusį politinių studijų savaitgalį aš negalėjau nesuprasti, kad buvo daromi konkretūs pasiūlymai vykdyti kitiems.

Mano straipsnis taip pat suteikė progą gerb. J. Kojeliui parodyti savo erudiciją, paminti garsų profesorių, pas kurį teko mokyti logikos, ir nepraleisti progos mesti akmenį į VLIKO darželį. Pripažindama spaudos laisvės principą, tame nieko blogo neįžūrėčiau, tačiau nemalonu, kad aš savo rašytą daviau akstiną tokiems pareiškimams.

Nebuvo labai džentelmeniškai vardinti straipsnio pradžioje mano "kvalifikaciją", mane pristatant kaip "labai produktyvią ir visokiasiomis temomis rašančią žurnalistę". Kas skaito, mano "produktin-gumą" pažįsta. Kas neskaityt, tam jis nėra svarbus nei reikšmingas. Ir nerašau "visokeriopomis temomis", kaip apie mediciną, architektūrą, muziką, sportą ir pan. Ribuojuosi mūsų visuomeninio gyvenimo kultūrinėmis ir švietimo temomis, kartais reaguodama į kitus viešus mūsų veiklos pasireiškimus, nes esu jautri mūsų gyvenimo problemoms ir aktyviai dalyvauju pačiame sunkiausiame darbe — su trijų dešimtmečių patyrimu liuanistinėse mokyklose. Šalia to, turiu profesiją, iš kurios pragyvenu, o savo laisvalaikį skiriu "idėjomis" ne studijų savaitgaliais, bet konkrečių darbų. Būtu malonu praleisti besikalbant ir diskutuojant studijų savaitgalius, jei mano savaitgaliai nebūtų atiduoti mūsų jaunimui, o darbas pasiūlytas kitiems.

Pagaliau esu įtikinta, kad politinių studijų tikslas nėra darbas. Manau, kad šito pasakymo ir J. Kojelio logikos mokslas nesugrįžta. Tačiau kiek aš iki šiol supratau primityvioje savo galvosenoje, studijų tikslas yra teorinės žinias pritaikyti gyvenimui. Tai pasireiškia ir kasmetinėje mokytojų studijų savaitėje Dainavoje, kurios metu visi mokytojai dalinasi savo patyrimu, o vėliau jį panaudoja mokyklose.

Išmokau daug ir susipažinau su "principingomis klaidomis", bet su gerb. Kojelio mokyklos darbo sąvoka griežtai nesutinku. Gaila, kad liuanistinėje mokykloje vartojama anglų kalba. Kongreso at-

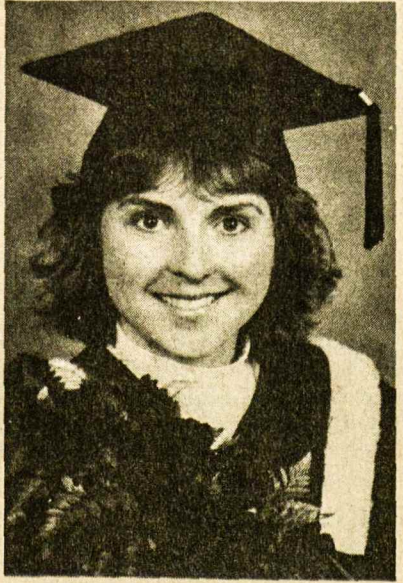
stovams ir senatoriams laišku rašymas gali ir turi būti atliekamas ne pamokų metu. Tas trupinėlis laiko šeštadieniais privalo likti išimtinai liuanistikai. (Pabrėžiu, kad pati nuo vaikystės kalbu angliškai ir esu dėsčiusi anglų kalbą ir literatūrą gimnazijoje). Taip pat iš ilgametės patirties žinau, kad dauguma liuanistinių mokyklų mokytojų gerai pažįsta bent vieną jaunimo organizaciją ir yra patys buvę aktyvūs jų nariai. Kad mokiniai pamokų metu neprotestuotų, jei siūloma vartoti anglų kalbą, nereikia stebėtis — juk jiems tai žymiai lengviau. Tėvai neprotestuoja dėl kelių priežasčių. Visų pirma tėvai skiria mažai dėmesio tam, kas vyksta liuanistinėje mokykloje. Tai lengvai sprendžiama iš mokinių namų darbų ir jų sąsiuvinų. Taip pat tėvai gal ir nežino, kad liuanistinėje mokykloje jau dėstoma dviem kalbom. Klivlando Šv. Kazimiero liuanistinėje mokykloje (12 skyrių) dar kalbama ir dėstoma lietuvių kalba, išskyrus specialią klasę, kurioje mokosi mišrių šeimų vaikai. Jiems yra pritaikytas specialus kursas.

Pagaliau dėl nuomonių skirtumo nėra taip svarbu, bet gaila, kad toks ilgas straipsnis buvo skirtas man mokyti ir kritikuoti. Nemanau, kad tai labai įdomu "TŽ" skaitytojams. Jiems įdomiau skaityti orias diskusijas, kuriose kalbama apie principus, o ne pavienio žmogaus sakinių "blusinėimą", kaip kad buvo išsireiškęs Vaidzantas. Atvirai kalbant, nusibodo skaityti apie jokių darbų neatliekančias studijas bei sesijas ir tik apie nuostabius kai kurių organizacijų atliktus darbus. Pagrindinė mano klaida gal ir nebuvu logikos stoka ar nemokėjimas rašyti. Greičiausia didžioji mano kaltė buvo ta, kad aš drįsau paliesti Baltiečių lygos veiklą. Nors pastaruoju metu jai nestingia puikių reklamų, kuri buvo ir mane pozityviai paveikusi, aš vėl darau si skeptiška. Ar iš tikro viskas jau taip tobula ir puiku? Visi reportažai skelbia stebuklus, sujudinusius žemę. Bet laikas parodys, kas iš tikrųjų pasiekiama. Taip pat Lygos gynėjai, kritikuodami vyresnės kartos senųjų organizacijų nesugebėjimą, patys praktikuoja pikta kritika be jokios provokacijos, kaip kad išsireiškė minėtame straipsnyje VLIKO adresu.

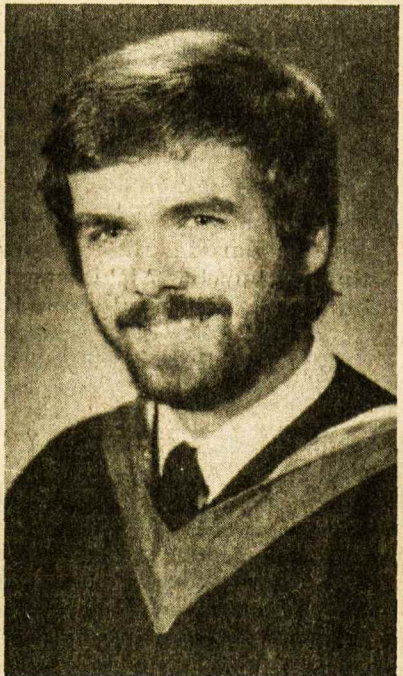
Esu eilinė mūsų visuomenės narė — žurnalistė, diletantė, kaip ir mes visi. Mūsų politiniam gyvenimui bando vadovauti ir kartais sėkmingai vadovauja inžinieriai, gydytojai, veterinarai, kunigai, architektai. O mes už jų darbą ir pasisventimą esame dėkingi, nes visų pastangų pagrindu glūdi gera valia ir Lietuvos laisvės idėja. Didžiųjų demokratijų politikai vadovauja daugiausia politinių, teisinių ir ekonominių mokslų specialistai. Mes tokių sąlygų saviškams negalime statyti. Tai gal ir nevertėtų mūsų kuklios plunksnos atstovams statyti didelių mokslinių sąlygų, riboti jų tematiką ir šaipytis iš jų "produktin-gumo". Produktingumas iki šiol nebuvo laikomas bloga ypatybe. Dar

neseniai ir šio laikraščio vedamajame buvo sielojamasi rašto žmonių ir skaitytojų "dezertyravimu". Tačiau nesistebėčiau, jei tokių pamokymų nuvarginti, kai kurie mūsų žurnalistai įsijungs į spaudos dezertyrų eiles.

Ačiū už pamoką. Jau vėl, ryt dar viena liuanistinės mokyklos darbo diena. Taisau mokinių literatūros nagrinėjimo rašinius ir jaučiu, kad ir per šios mokslo metus buvo šis bei tas nuveikta, pasiekta be reklamos, prakalbų ir reportažų.

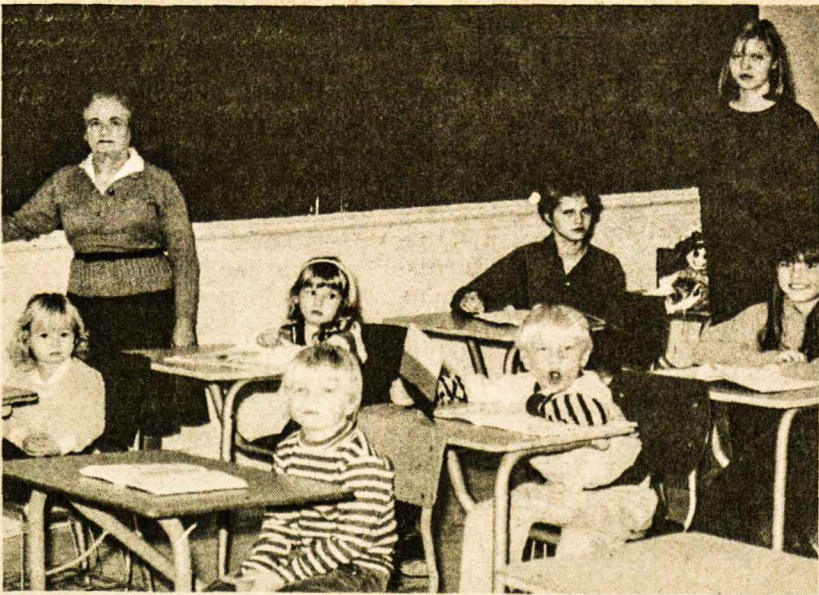
RŪTA-KRISTA BEŽYTĖ, dukte Monikos ir Jono Bežių, 1984 m. gegužės mėnesį baigė Manitobos universitetą geras pažymiais geologijos fakultetą bakalaures laipsniu. Sekančių mokslo metų pradžioje studiją gilinusi Ontario Hamiltono universitete, siekdama magistro laipsnio. Ji dalyvaudavo Vakarų Kanados jaunimo stovyklose. Tikimės, kad ji ras dvasinį prieglobstį ir Hamiltone. Baigusi studijas grįš Winnipeg apsišarvusi mokslo laipsniais ir patirti-mi lietuviškoje veikloje.

VYTAUTAS KRŪČAS, B.A., B.Ed., gimęs 1949 m. Matachewan, Ont., užaugęs Sudbury, Ont., gyvena Markham, Ont., Scarborough, Ont., gimnazijoje dėsto buhalteriją, kompiuterio ir prekybos mokslus. Dirbdamas kaip finansinės ir prekybos srities patarėjas, per 3 metus laisvu nuo darbo laiku studijavo Toronto York universitete ir gavo magistro laipsnį (MBA). Vytautas prenumeruoja ir skaito "Tėviškes žiburias"

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS

Dr. Vinco Kudirkos šeštadieninė mokykla Otavoje 1983-84 m. Sedi iš kairės: Lina Augaitytė, Audrius Čeponkus, Rasa Augaitytė, Aleksas Čeponkus, Daiva Jurkutė, Lina Radžiūtė. Stovi mokytoja ir vedėja Alė Paškevičienė ir jaun. mokyt. Rima Radžiūtė. Trūksta mokinio Stepo Jurgučio

“Visi ryžkimės Lietuvai!”

Pietų Amerikos lietuvių kongresas Venezueloje liepos 21-25 d.d.

Vykdydama Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo pavedimą, š. m. liepos 21-25 d.d. Venezuelos Lietuvių Bendruomenė rengia VIII Pietų Amerikos lietuvių kongresą. Ta proga šaukiamas P. Amerikos Lietuvių Bendruomenių pirmininkų suvažiavimas, antrasis P. Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas ir stovykla, o taip pat P. Amerikos lietuvių kunigų vienybės konferencija. Kongresas sutampa su šv. Kazimiero 500 mirties sukaktimi. Bus prisiminta ir Lietuvos karaliaus Mindaugo 730 m. vainikavimo sukaktis.

Kongreso šūkis: “Visi ryžkimės Lietuvai!” Pagrindinis kongreso uždavinys — kritiškai žvilgsnis į save.

Pirmąją kongreso dieną, be iškilmingo atidarymo ir įžanginės kun. K. Pugeviciaus paskaitos, bus pamaldos Karako katedroje šv. Kazimiero sukakties proga, o taip pat Mindaugo krikšto bei jo vainikavimo Lietuvos karaliumi suakties proga. Mišias koncelebruos Karako arkivyskupas kardinolas Jose Ali Lebrun. Po pamaldų bus padėtas vainikas prie Simono Bolivarо paminklo.

Antrąją kongreso dieną, šeštadienį, bus iškilmingos pamaldos San Casimiro švento-vėje (San Casimiro miestely, apie 90 km nuo Karako). Bus pašventintas Venezuelos lietuvių padovanotas altorius, atidengta šv. Kazimiero statula (Amerikos lietuvių — p.p. Marijos ir Antano Rudžių dovana), o taip pat perkėlimas iš Karako į San Casimiro šv. Kazimiero relikviją. Vakare numatomas baltiečių simfoninės muzikos orkestro koncertas.

Sekantios dvi dienos bus praleistos kalnuotoje Pozo de Rosas užmiesčio vietovėje — San Pedro de los Altos, kur vyks kongreso darbai. Be paskaitų ir pranešimų, planuojamas specialus diskusinis jaunimo forumas, kurį praves buvę Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Jie kritiškai įvertins liuanistinį švietimą gimnazijoje ir pasisakys dėl gimnazijos organizuojamų kelionių į Lietuvą. Taip pat apie liuanistinį švietimą ir kultūrinį darbą bendruomenėse kalbės PLB valdybos narė Milda Lenkauskienė.

Antrąją posėdžių dieną priešpirtis skiriamas kritiškam P. Amerikos lietuvių žvilgsniui į save. Diskusijos bus prarastos literatūrinio teismo forma ir palies visas svarbiausias bendruomeninio darbo sritis. Popietė bus rezervuota darbiui įvairiose darbo grupėse, ruošiant nutarimus ir rezoliucijas. Vakare bus baigiamasis kongreso posėdis, o po jo jaunimo organizuojamas laužas su programa.

Kongreso proga televizijos studijoje bus įrašytos Mišios visam kraštui ir atliktas pašnekesys apie tautinę ir religinę padėtį Lietuvoje. Du televizijos kanalai perduos šią programą sekmadienį, liepos 22 d. Kongreso išvakarėse kun. K. Pugevicius turės spaudos konferenciją, kurioje dalyvaus svarbiųjų krašto dienraščių ir televizijos žurnalistai.

Liepos 25 d. bus skirta individualiems pasitarimams, išvykoms į pajūrį ir į Venezuelos “Alpių kaimą” — Colonia Tovar. Vakare bus Karaliaus Mindaugo balius, dalyvaujant lietuviams ir venezueliečiams bei kitų tautų atstovams.

Į vykdomąjį kongreso komitetą įeina visi VLB organizaciniai junginiai. Darbo naštai pasidalinti sudarytos darbo grupės. Kongreso komitetui vadovauja VLB krašto valdybos pir.m. dr. Vytautas A. Dambra. Svečių registracija ir priėmimu rūpinasi Eugenija ir Vladas Mažeika bei jų vadovaujamoji grupė (Qta. San Nicolas, Calle Macareo, Lomas de Trinidad, Caracas 1081; tel. 93.30.03; kongreso informacija — Jūratė Rosales (tel. 978-3907), liturgija — Algis Dugnas, turizmu — Vilius Nelsas (tel. 93.14.72). Kongreso darbus koordinuoja kr. valdybos sekretorius Juozas Menkeliusas, o kongreso sekretorius yra agr. Vincas Baronas.

Bene pirmą kartą P. Amerikos jaunimas pilnai įsijungs į kongreso darbų programą. Kongresui pasibaigus, jaunimas dar stovyklaus iki savaitės pabaigos.

Svečias iš Brazilijos

Sibirinių trėmimų sukaktis Venezueloje paminėta pamaldomis birželio 3 d. Jas laikė iš Sao Paulo atvykęs saleszietis kun. Petras Rukšys, “Mūsų Lietuvos” redaktorius.

Savo žodyje jis išskėlė nuopelnus parapijos kapeliono kun. Antano Perkumo, kuris tiek misijose Hong Konge ir Kinijoje, tiek ir pastoraciniame darbe Venezueloje negailėjo darbo bei jėgų lietuvių parapijos ir bendruomenės gyvybei išlaikyti. “Galbūt jo finzinės jėgos jau yra išsekusios — sakė kun. Rukšys, — tačiau savo dvasia jis yra optimistas; ir dabar jis su džiaugsmu sutinka kiekvieną užsimojimą, tarnaujantį Dievui ir tėvynei Lietuvai.

Kun. Rukšys pastebėjo, kad Brazilijoje gyvenančių salesziečių finansinė padėtis yra nepavydėtina. Kun. A. Perkumas esąs vienas tų, kurie juos pagal išgales remia.

Po pamaldų įvykusiame posėdyje krašto valdybos pirmininkas pateikė daugiau biografinių duomenų apie besilankančią kunigą, išskeldamas jo pastangas liuanistinio švietimo srityje. Likusi susirinkimo dalis buvo paskirta P. Amerikos lietuvių kongreso darbams svarstyti.

Kaip visada, buvo ir kuklios vaišės. Buvusieji salesziečių auklėtiniai parduvinėjo kun. Rukšio atvežtus tautinius ir religinius atminus (suvėnurus). Inf.

Inž. RIMAS SLAVICKAS, išrinktas Ontario inžinierių sąjungos Niagara pusiasalio skyriaus pirmininku

Cukraligė ir jos kontrolė

“U.S. News & World Report” 1984.II.6 išspausdino pasikalbėjimą su dr. Allan Drash, JAV cukraligės draugijos pirmininku, kurio santrauką čia pateikiu.

Dabar daug geriau žinoma, kaip kontroliuoti šią ligą. Padaryta pažanga persodinant kasą, aprūpinančią ligonį pakankamu insulino kiekiu. Taip pat pasiekta geresnių rezultatų su žmogaus pagaminto insulino pompomis. Genetinei-inžinerinei technikai pavyko pagaminti insulino laboratorijoje. Daugiausia yra įjaujantis naujas tyrinėjimas su vaistais, kurie sulauko cukraligę.

Cukraligė (diabetes mellitus) pasireiškia insulino stoka, kuri suardo kūno pajėgumą paversti maistą energija. Esame linkę manyti, kad cukraligė yra tikrai cukraus liga. Iš tikrųjų ji atsiranda dėl kūno nepajėgumo virškinti (metabolizuoti) ne tik tai cukrų, bet ir angliavandenių, riebalus, baltymus. Negydoma cukraligė gali baigtis sąmonės netekimu ir mirtimi.

Yra dvi cukraligės rūšys. Pirmoji prasideda vaikystėje ar jaunystėje dėl insulino stokos. Kasos ląstelės, gaminančios insulino, būna visiškai sunaikintos. Tokie ligoniai privalo gauti kasdieninius insulino išvirkštumus, kitaip jie mirs per kelias dienas ar savaites.

Antroji rūšies cukraligė paprastai prasideda viduriniame amžiuje. Kūnas gali pagaminti pakankamai insulino, bet neveikia hormonai. Šios formos cukraligė paprastai būna susijusi su nutukimu.

Cukraligė nužudo daugiau amerikiečių — (300,000 į metus), negu bet kokia kita liga, išskyrus širdies ligas ir vėžį. Ji gali sukelti arterijų sukitėjimą, apopleksiją (stroke), širdies smūgį, inkstų sutrikimą, akumą ir galūnių gangreną. Tai svarbiausia priežastis inkstų sutrikimo, apakimo ir galūnių praradimo.

Tarp 5 ir 6 milijonų amerikiečių turi nustatytą cukraligę. Manoma, kad kiti 5 milijonai — turi nenustatytą, nepastebėtą cukraligę. Taigi, apie 10 ar 11 milijonų, 80 iki 85%, turi viduri-

niame amžiuje prasidėjusią cukraligę.

Antrosios rūšies cukraligė žymiai padidėjo per pastaruosius 20-30 metų. Apie du trečdaliai šios rūšies ligonų per daug sveria ir yra fiziškai neveiklūs. Pirmosios rūšies cukraligę sergančių skaičius nepadidėjo.

Cukraligė nėra pagydoma, tačiau gydytojai gali pagelbėti. Daug ligonų, kurių cukraligė prasidėjo subrendus, gali kontroliuoti ją, sumažindami svorį ir sustiprindami fizinę veiklą.

Genetinės-inžinerinės technikos pagamintas insulinas yra svarbi pažanga, nes dabar galima turėti šio gaminio neribotą kiekį.

Cukraligės sukėlėjas yra paveldėjimas ir aplinka. Manoma, kad daugeliu atvejų cukraligę sukelia virusinės infekcijos. Pvz. kas sirgo tymais (german measles) per pirmuosius tris nėštumo mėnesius, rizikuoja turėti vaiką, pas kurį išsivystys cukraligė ne vaikystėje, bet jaunystėje ar kiek vėliau. Taip pat žinoma, kad būna paveldėtas palinkimas į abiejų rūšių cukraligę.

Cukraligės draugija JAV-se rekomenduoja tokią dietą kontroliuoti šiai ligai: 50-60% angliavandenių, kurie yra lėtai virškinami, kaip pvz. javai ir daržovės; 12-20% baltymų; 10% prisotintų ir 10% neprisotintų riebalinių rūgščių. Baltasis cukrus turi būti apribotas dietoje, bet ne išjungtas.

Šie ženklai gali reikšti cukraligės pradžią:

- Staigi dažno šlapinimosi pradžia.
- Nepaprastas troškulys ar maisto troškimas.
- Greitas svorio praradimas.
- Irzlumas ir greitas pavargimas.
- Sleikštulys ir vėmimas.
- Niežėjimas, odos infekcijos ir lėtas išsipijimų gijimas.
- Neaiškus regėjimas.
- Spengimas ausyse, sustingimas pėdose ir rankose.

Be to, šeimos cukraligės istorija ir besaikis svoris padidina galimybę cukraligę atsirasti.

Paruošė: J. Str.

Topper LINEN SUPPLY LIMITED

Nuomojamos staltiesės specialiom progom

Garbės stalo užtiesalai vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms, namų ir įstaigų pobūviams. Spalvotos staltiesės ir servetėlės — baltos, auksinės, mėlynos (royal)*, riešutinės*, tamsiai raudonos, persikinės*, platininės*, rausvos*.

Topper Linen Supply Limited
54 Junction Road, Toronto, Ontario
(416) 763-4576

*Užsakyti prieš keturias savaites.

Dovanos giminėms Lietuvoje

Nauji pasikeitimai ir patvarkymai siuntiniams į Lietuvą siųsti: nuo š.m. rugpjūčio 1 d. siuntėjas jau negalės sumokėti muito. Sena tvarka, sumokant muitą čia, siuntinių užsakymus priimame iki š.m. liepos 16 d. Visi seniau skelbti mūsų siuntiniai galioja.

SIUNTINYS nr. 2 — 1984

3 m. šilkinio aksomo suknelei; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutei; 2 svarai vilninių siūlių; 3 vilnonės gėlėtos skarelės; didelė vilnonė, plona gėlėta vakarinė skara; nepermatomo nalono medžiaga suknelei; 1 pora “Wrangler” rumbuoto aksomo džinsai; 1 pora “denim” džinsų.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu \$490.00

(šį siuntinį dar galima įdėti 7 svarus įvairių prekių.)

Žemiau siūlome keletą naudingusių dalykų (kaina su muitu):

Dirbtinio minko kailis apsiaustui, De-Lux, sveria 6 sv.	\$110.00
Džinsai — rumbuoto aksomo, “Wrangler” arba “Levi”	46.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	55.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė	13.00
Sudedamas lietsargis	13.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai	52.00
Puiki suknelei medžiaga	44.00
Šilkinio aksomo medžiaga suknelei	66.00
Aksomo medžiaga eilutei, dvigubo pločio, 3 m.	83.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	77.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	88.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	110.00

Šiuos maisto gaminius galima siųsti su drabužiais: 1 sv. arbatos — 8.50, 1 sv. nescafes — 13.00, 2 sv. pupelių kavos — 15.00, 1 sv. šokolado — 7.50, 40 cigarečių — 5.50.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti \$65.00 persiuntimui. Siunčiame pramogines ir kitokias muzikos plokšteles.

BALTIC STORES & CO.

Z. Juras

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Tel. 01 460 2592.

Toronto “Gintaro” ansamblio jaunių grupė su vadove R. YČIENE (antroje eilėje pirmą iš dešinės). Visi jie pasirašę dalyvauti tautinių šokių šventėje Klivlande š.m. liepos 1 dieną
Nuotr. O. Burzdžiaus

BALYS GAIDŽIŪNAS

Su kiekviena išleista knyga jų autoriai, nori ar nenori, eina į visuomenės teismą. Ir tie visuomenės tariai teisėjai, kaip jiems geriau atrodo, prima, abejoja ar atmeta. Dažnai būna, kad vieni tą pačią knygą giria, o kiti peikia. Rečiau būna, kad dauguma vienodai sutartų. Kažkada esu skaitęs, jog su daugeliu knygų tas pats, kaip ir su jaunystėje suotikimais mergaitėmis. Vieniems jos gražios ir gražiausios, o kitiems tik pro šalį praeinančios vardai.

Poetų ir dainininkų tauta

Turbūt visi esame girdėję pasakymą, kad lietuviai esame poetų ir dainininkų tauta. Kiek perdėta, bet teisybės daug. Juk kultūrinę mūsų praeitį nagrinėjantieji dažnai primena, kad nuolatiniai senovės lietuvių karai su kryžiuočiais, slavais ir totoriais, neleido sukurti materialinių kultūros paminklų. O sukūrė didžiulius lietuvių tautos dvasinius paminklus — liaudies dainas, pasakas, padavimus. Lietuvių tautos poetinė dvasia tais milžiniškais darbais amžiams įsipilietino. Ji skambėjo ir tebeskamba keliais pergalės vainikais, visokių negandų metais, nešant svetimų priepaūdą ir vėl išsineriantį laisvę.

Kai kan. Mikalojus Daukša XVI š. pabaigoje pasakė, kad lietuvių kalba turi stiprinti tautą ir valstybę, kai pramokom lietuvių kalbos rašto — atėjo ir rašytinė lietuvių kalbos poezija. Jos dabar išleidiama nemažai — ir tėvynėje, ir visur kitur, kur tik lietuviai susirado pakankamas gyvenimo sąlygas. Jei dabar tėvynėje poezijos knygoms uždedamas pažabojimas, tai čia mes naudojames visiška laisve. Ten daug ką reikia maskuoti kūrybos eilutėse, o čia — sąskys viską drąsiai, ką tik pasakyti nori.

Poezija — vienvietės menas

Esu skaitęs, kad poezija yra vienvietės ir vienišumo menas. Bet poezijoje autorių, ją paskelbęs, prieš visus nusivėlka savo dvasinius marškinius ir kalba apie intymiausias išgyvenimus: meilę, neapykantą, pasisekimus ir nepasisekimus, mirties skausmą, kai ta nepasotinama mirties ranka ką nors iš artimųjų išsiveda. Kas jau skaitėt ar skaitysit S. Santvaro „Buvimo pėdsakus“, tai rasite. Esate tai radę ir kitose jo poezijos knygose. Kai tas jo aštuonias poezijos knygas paskubomis vėl perverčiau, susidariau tokią nuomonę: daugiausia patriotinės poezijos sutelktą „Laivai palaužtom burėm“ knygoje, išleistoje 1945 m. Vokietijoje; daugiausia skausmo, maldu ir himnų, dangių — „Aukos taurėje“ 1962 m.; daugiausia erotinės meilės „Dainose ir sapnuose“ 1977 m.; daugiausia filosofijos — „Rubajatuose“ 1978. Rinkinys „Buvimo pėdsakai“ daugiau išbalansuotas, bet taip pat apstu meilės pradų ir filosofinių rubajatų, iš kurių galima atsekti Stasio Santvaro gyvenimo sampratą.

Poezija turi plaukti iš širdies

Savo laiku M.K. Čiurlionis yra rašęs: „Poezija turi plaukti iš širdies, kad tikras poezijos žiedas visada turi magijos galią pravirkdinti, nuraminti, pakelti, uždegti. Ir tikra poezija yra visuomet be galo paprasta savo tobulumu“. O sau ir kitiems reiklus Oskaras Milašius, Lietuvos diplomatas Prancūzijoje, yra sakęs: „Atmink, norint būti poetu, reikia visų pirma būti žmogum, šviesesniu už kitus“. Ar S. Santvaras tiems M.K. Čiurlionio ir Oskaro Milašiaus reikalavimams atitinka? Esu įsitikinęs, kad taip. Šviesumo reikalavimus dar ir su kaupu peršokęs.

Pranas Naujokaitis, parašęs daugiatomę „Lietuvių literatūros istoriją“ sako, kad S. Santvaro poetinės kūrybos pagrindiniai bruožai yra žmogus ir amžinasis Kūrėjas. Esą apie tai ir sakuri jo poetinės kūrybos pagrindiniai žmogiškos buities aspektai. O prof. Juozas Brazaitis, rašinėję „Santvaras teatre ir poezijoje“ sako: „Poezijoje Stasys Santvaras yra jauges ir taurius humaniškuosius pergyvenimus ir ver-

tybes, į eleginius nusiteikimus, į pakilių toną. Jam priklauso vieta mūsų ankstyvojo simbolizmo srovėje, iškilusioje nepriklausomos Lietuvos pradžioje. Joje palaipsniui slūgo nuo miglotų didingų simbolių į paprastumą ir realistinį vaizdumą. Sakytume, saulė ėmė sklaidyti pakalnių debes-“.

Pats S. Santvaras apie save 1959 m. išleisto poezijos rinktinėje „Atidari langai“ taip kalba: „Lietuvių poezijos apžvalgininkai ir kritikai dažniausia mane vadina neosimboliku. Tiesa, simbolizmas nebuvo man svetimas. Tačiau man jis tiek tėra savas, kiek jis yra savas lietuvių dvasiai, kiek jis yra būdingas lietuvių liaudies kūrybai. Visą laiką, kurį gyvenau su grožine literatūra, mano idealas buvo ir tebėra — poetinio grožio ir meninės tiesos meilė. Nepaisant, kokie sunkūs gyvenimo įvykiai blaškė, aš vis stengiausi, kiek tik mano dvasinės jėgos įveikė, būti savaimingas ir nuosirdus. Ypačiai man visuomet rūmėjo sakinio sklandumas ir skambumas — lietuvių kalbos muzika, teikianti rašytojui milžiniškus išteklius garsinių spalvų ir atspalvių“.

Ką kiti rašė?

Išleidus „Buvimo pėdsakų“ knygą, pirmoji recenzija, rašyta Prano Naujokaitio, pasirodė „Tėviškės žiburiuose“, vėliau Kazimiero Barėno „Dirvoje“ ir Jurgio Gliaudos vėl „Tėviškės žiburiuose“.

Idomu pasekti, ką tie pirmieji recenzantai — rašytojai apie „Buvimo pėdsakus“ rašė. O jie rašė gerai. Pranas Naujokaitis sakė, kad autorius lieka ištikimas pasirinktam savaimingam kūrybos keliui, nenukrypdamas į jokių mados sąjūdžius. O Jurgis Gliuda rašė, esą S. Santvaro poetinė kūrybą randame baroko dinamika, klasicizmo statikos, pompastiško rokokos puošėviškumo, pastoralės intymumo, pulsuojančio modernizmo elementų. Esą jo talento poliai — atlaides stoko, šypsny ir mastančio agnostiko — būseną be deklaracijų, be modernių, manieringų konvulsijų rodo mūsų amžiaus žmogų, rymančių po egzistencinių rūpesčių našta. (Kaip matot, čia daug gliaudisčių tarptautinių, bet taiklių žodžių).

Kazimieras Barėnas, kuris visada mėgsta platesnį naujų knygų nagrinėjimą, „Dirvoje“ apie „Buvimo pėdsakus“ rašydamas apžvelgė ir visą poetinę jo kūrybą. Jis rašė: „Per tiek metų — aštuonios knygos. Daug ar mažai? Sakytina, kad tiek, kiek poetas sukurė. Juk būna neįdomu, kai poetai, išmokę eiliuoti, prigamina tomy tomy jau nebe poezijos, bet skambios rašliavos. O Stasys Santvaras ne rašo, bet kuria, jo namazų kūrinį juk seniai jau įėjo į lietuvių poezijos aukso fondą. Tik prisiminkim tokius stebuklingus jo eilėraščius — kūrybines aukštumas, kaip Vabalėlis, Medinė skrynja, Rudenio duona, Vakare ir apšėiai kitų iš ankstyvesnių rinkinių, ir nustebsim te didžio talento paslaptim, kuri slypi jo kūryboje“.

Poezija masėms ar elitui?

Jau geras pusmetis, kai Lietuvoje leidžiamas savaitraštis „Literatūra ir menas“ skiria nemažai vietos įvairiems poezijos nagrinėjimams. Tuos nagrinėjimus rašo rašytojai ir šiaip apie poeziją gerai nusimanantieji. Štai ką ten rašo Vytautas Rubavičius: „Kur poezijos esmė, kas lemia kūrinių poetiškumą, kaip reikia teisingai suvokti kūrinių ir kur galima patikrinti, ar tu ji teisingai suvokėi? Tokie klausimai buvo svarstomi dar senovės Indijoje, Kinijoje, Graikijoje. Svarstymų ir atsakymų įvairovė rodo, kad į šiuos klausimus vienareikšmiškai negalima atsakyti. Neįmanoma apibūdinti poezijos esmės, poetiškumo. Iki šiol nėra net suformuluota, kas yra eilėraščių. Bet, nepaisant to, žmonija poeziją skaitė ir skaito, išgyveno ir išgyvena jos kuriamus vaizdinius, o poetai rašė ir rašo eilėraščius. Matyt, tokia jau yra kultūros ypatybė — nuolatos mąstyti apie tai, kas neišsėmiama“.

Kitas, vertas dėmesio pasisa-

kymas yra Jono Maciukevičiaus, kuriame jis užgriebia vadinamą modernių poetų klausimus. Jis rašo: „Eilėraščiai, ypač jaunųjų 'modernistų', dažnai tampa mįslėmis ne tik skaitytojams, bet ir kolegoms rašytojams bei kitų menų kūrėjams. Naivu ir neteisinga būtų sakyti, jog nesuprastas eilėraščių yra blogas eilėraščių. Kad poezija kaskart sudėtingesnė, reikėtų tik džiaugtis, jeigu, žinoma, nebūtų vis sudėtingiau nustatyti, kiek tuose sudėtingumuose tikros poezijos ir kiek paprasčiausios painiavos. Laimė, kad turime įvairių poetų — sudėtingesnių ir paprastesnių — skaitytojas dar randa šį tą ir sau, dar turi progą patikėti poezijos grožiu“.

S. Santvaro poezija — masėms ar siauram eliniam rateliui? Pirmąją suprantą beveik visi, o antrąją mažai, bet labai pretenzinga grupė, kuri vis aiškina, kad ten daugiau parašyta, daug daugiau poetinių brangenybių galima užčiuopti už daugtaškinių eilučių.

S. Santvaro savaimingą poeziją sunku į tuos rėmus įterpti. Ji yra intelektualai, bet ne siauram rateliui skirta. Ją nesunku suprasti ir įsiminti. Iš jo kūrybos sakinių nėra išmesti lietuvių kalboje reikalingi kableliai ir taškai, ji neapsunkinta daugtaškiais, ją nesunku parvesti dainuojama daina.

Kitos kūrybos šakos

S. Santvaras — ne vien poetas. Jo kūryba šakota.

Poeziją jis pradėjo spausdinti 1921 m. „Lietuvos“ dienraščio priede „Sekmoji diena“. Pirmą jo poezijos knygą „Saulėtekio maldos“ pasirodė 1924 m. Po to ėjo „Pakalnių debesys“, „Giesmės apie saulę ir sielą“, „Laivai palaužtom burėm“, „Atidari langai“, „Aukos taurė“, „Dainos ir sapnai“, „Rubajatai“ ir čia plačiau užsiminti „Buvimo pėdsakai“. Taigi iš viso devynios knygos. Visi jo poetinės kūrybos apžvalgininkai rašo tik apie aštuonias knygas, nes viena — „Atidari langai“ buvo anksčiau išleistų knygų rinktinė.

S. Santvaras, kaip dramatinis literatūros kūrėjas, pradėjo reikštis nuo 1923 m. Tada išėjo jo dramatiška poema „Saulytė“. Po to sekė „Žvejai“, „Minių mylimoji“, „Kaimynai“. Buvo dar parašyti „Pranašas“, „Pavergtieji“, „Moterų santarvė“.

Teatrinę veiklą S. Santvaras pradėjo reikštis taip pat nuo 1923 m. Ejo per „Tautos teatrą“ ir „Vilkolakį“, buvo Valstybės operos solistu, operos dramaturgu, prižiūrėjo operos solistų lietuvių kalbos tartį, vertė operų libretus, pats kūrė operų libretus, vertė atskiriems solistams operų arias ir dainas, buvo dramos teatro dramaturgu, Jaunimo teatro direktorium. Vokietijoje, su kitais rašytojais, keliavo per stovyklas ruošdami literatūros vakarus. Keliaavo kurį laiką ir įsikūręs Amerikoje, keliauja ir dabar.

S. Santvaras yra parašęs daugybę literatūrinių apybraižų, rašytojų biografijų, suredaguos Faustą Kiršos pomirtinį kūrybos 318 puslapių leidinį „Palikimas“. Visą tą jo kūrybą, kaip Niujorko jo bičiuliai yra nukalę, galima vadinti pagerbiamųjų pagerbėja.

Pagaliau S. Santvaras — laikrastininkas. Eilę metų, man redaguojant „Dirvą“, buvo labai aktyvus redakcinės komisijos narys, beveik kas savaitę tai vienu, tai kitu klausimu rašęs. Rašo daugelyje laikraščių ir dabar. O kur dar Lietuvių rašytojų draugijos atkūrėjas tremtyje ir jos veiklus pirminkas...

O kur kiti buvimo pėdsakai?

Poezijos „Buvimo pėdsakai“ graži, gražiai išleista knyga. Labai prasmingas vardas. O ar tas vardas netiktų ir kitokiai jo knygai, kurią išskėstomis rankomis sutiktų ne tik kultūrininkai, bet visa knygas skaitanti lietuvių. Apie tai už mane tegul kalba rašytojas Jurgis Jankus. Štai ką jis viename laiške 1982 m. man rašė: „Ne sykį esu baksnojęs jį patį, kad atsisėdęs ir parašytų autobiografiją. Teisinga, stipriai, atvirą. Nevyniodamas į vatą nei savęs, nei kitų. Puiki būtų kny-

Architekto EDMUNDO ARBO suprojektuotas rėminis fonas šv. Kazimiero statulai Los Angeles lietuvių šventovėje Nuotr. Pr. Gasparonio

Jaunos dailininkės paroda Vokietijoje

K. BARONAS

Vokietijos lietuvių kultūros draugijos suvažiavimo proga jauna (amžiumi) dailininkė buv. torontietė Jūratė Batūraitė-Lemkienė Huettenfeldo katalikų parapijos patalpose surengė, rodos pirmą savo parodą Vokietijoje, išstatydama 21 kūrinių.

Dalyvaujant gražiam lietuvių skaičiui bei vokiečių spaudos atstovams, dail. A. Krivickas, atidarydamas nedideliam kambaryje išstatytus paveikslus (o jie yra verti tinkamiesiems patalpų), pažymėjo, kad Jūratė yra ne vien gabi kūrėja, bet ir žmona bei trijų vaikų motina. Tad ir moters, kaip kūrėjos, pareigos visuomet istorijoje buvo nelengvos. Meno pasaulyje daugiausia figūravo ir gal' figūruos vyrai. Tačiau Jūratė šurdo laiko savo kūrybai.

Vincas Mykolaitis-Putinas

Rūstybės psalmė

O Lietuva, mūsų Tėvyne,
Nualinta vargo ir smurto,
Užgriuvo mūs akys aptemę
Ir ausys nuo melo apturto.

Širdy mes nešiojame opą,
Ji kaulus ir smegenis ryja,
Krūtinėje gelia ir sopa,
Ir gyslose kraujas rūdija.

Skliautai apsiniaukę žvaigždėti,
Kai brolis prieš brolį pablūdo,
Ir krito kaktį rinkoj lavonai
Su nuodėme Kaino ir Judo.

Duobėti laukai ir dirvonai,
Griuvėsiuose ūkanos plauko,
Apspardyti rinkoj lavonai
Nukauti ant tėviškės lauko.

Ar mažai raudų Jeremijo,
Sumintų po kryžių ant kelio
Sukruvintom asarom lįjo,
Kai motinos verkė sūnelių.

Mes einam į sutemų gūdį,
Į naktį klatingą ir baisią,
Bedaliai pakriūtėse glūdi,
Zaizdas skarmalais apsitaisė.

Mes einame tylūs, benamiai
Į juodą kalėjimų spūstį,
Duok, Viešpatie, širdžiai neramiai
Tą naktį daugiau nepabusti.

Dvasia nuo to siaubo pabėgo,
Nuo sielvarto galvos pabalo,
Tik prieglobsty amžino miego
Sulauksim kentėjimų galo.

O Dieve teisingos rūstybės,
Valdove vergų ir tirėnų,
Perkūnais kerštingos teisybės
Išpirkki skriaudas milijonų.

(1944) (Iš pogrindžio leidinio „Lietuvos ateitis“ 7 nr.)

ga, nes visą gyvenimą sukinosi tarp žmonių, apie kuriuos ir yra ir būtų verta ką pasakyti, o per juos atverti ir pats save, gal net kitokį, negu mes pažįstam. Bet turbūt nėrašo. O gal. Kokia būtų puiki dovana!

Ar tas pagraudenimas padės ar ne, bet tegul poezijos „Buvimo pėdsakų“ autorius tai žino ir į tą prašymą atsiliepia.

Jūratė Batūraitė-Lemkienė yra grafikė ir tapytoja. Jos kūryba apgaubta moterišku šydu, subtilumu, lyriškumu. Jos grafiškieji piešiniai daugiausia atlikti tušu, vaizduoja koki nors gamtos kampelį. Ji vadovaujasi ne moderniom naujovėm, o vien kruopščiu darbu ir meile menui. Malonu, kad Kanados gimtovaizdį Jūratė išskėlė į Europos meninį palikimą. Tad Jūratė yra pirmoji Kanados kregždė Vokietijos žemėje. Baigdamas dail. A. Krivickas palinkėjo jai suruošti parodą Kanadoje, nuvežti į ją europietiškos dailės brožuš, kurie būtų drauge josios tikrasis „aš“. Jos kūryboje turėtų būti jaučiamas dvasinis dviejų žemynų junginys.

Keletą kartų teko aplankyti Jūratės parodą, ilgiau sustoti ties jos kūryba. Aiškiai pastebima atsivežta realistišė Kanados mokykla (Jūratė baigė Toronto meno mokyklą), aiškiai matomas gamtos poveikis dailininkei, pvz. kad ir Huettenfeldo vaizduose.

Malonu, kad į šią jauną lietuvių dailininkę atkreipė dėmesį vokiečiai, pakviesdami dar šį rudenį į grupinę parodą Lambertheime. Gal iš ten jos keliai eis į Heidelbergą, Stuttgartą, Miuncheną?

Kiek man žinoma, paveiksłai buvo parduodami. Jų kaina svyravo tarp 300 ir 600 markių.

Jau gegužės 21 d. (paroda įvyko gegužės 18-20 d.d.) „Lampertheimer Zeitung“ įdėjo dail. J. Batūraitės-Lemkienės, dail. A. Krivicko ir kelių neaprašintų lietuvių nuotraukų prie išstatytų paveikslų. Laikraštis pažymėjo, kad juose vyravo daugiausiai Huettenfeldo motyvai. Taip pat įdėta trumpa dailininkės biografija bei jos nueitas mokslo kelias Kanadoje.

„Siuntė mane motinėle į jūreles vandenilio...“ Medžio drožinys — čekagiečio P. LAURINAVIČIAUS

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Penktasis mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyks 1985 m. amerikiečių Padėkos dienos savaitgalį (lapkričio 28-30 d.d.) Čikagoje, Jaunimo centre. Mokslinės šio simpoziumo programos komitetą sudaro: dr. Jonas Bilėnas — pirmininkas, dr. Bronius Jaselskis — griežtųjų mokslų, technikos ir architektūros sekcijos vadovas, dr. Jonas Daugirdas — medicinos mokslų sekcijos vadovas, dr. Algis Norvilas — humanitarinių ir socialinių mokslų sekcijos vadovas. Į organizacinį komitetą įsijungė: pirm. Ramojus Vaitys, vicepirm. Irena Kerelienė, išd. Kostas Burba, sekr. Audronė Tamoliūnaitė, spaudos ryšininkė Sniegulė Zalatorė ir leidinių redaktorė Nijolė Užubalienė.

Lituanistikos instituto dabartinio prezidiumo kadencija pasi- baigia šių metų pabaigoje. Naujam prezidiumui išrinkti sudaryta komisija: pirm. dr. Kęstutis Keblys, 15225 Seven Pines Ave., Baton Rouge, LA 70817; nariai — dr. Mirga Girniuvienė, 11 Sycamore Lane, Westford, MA 01886, ir kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130. Kandidatus į 1985-88 m. prezidiumą gali siūlyti LI skyrių vedėjai arba trys tikrieji nariai. Prie pasiūlymo jie turi pridėti kandidato sutikimą būti renkamu. Pasiūlymus reikia patįsti bet kuriam rinkimo komisijos nariui iki š. m. liepos 30 d.

Dail. Viktoro Vizgirdos amžiaus aštuoniasdešimtmetis balandžio 29 d. paminėtas Cape Cod, Mass. Pagerbtuves viename restorane surengė šios vietovės LB apylinkės valdyba su pirm. V. Židžiūnų, suaktyvininku (iteikusių visų dalyvių pasirašytą sveikinimą. Apie dail. V. Vizgirdos gyvenimą bei jo ilgų metų kūrybą kalbėjo dail. J. Rūtenis. LB Bostono apygardos vardu suaktyvininką sveikino — inž. Viktoras Kubilius, dr. Juozas Girnius, dr. Jurgis Gimbutas, Irena Galinienė. Pastaroji įteikė asmeninę dovanėlę — iš Šv. Žemės atvežtas vitražų reprodukcijas. Raštu buvo gauti sveikinimai iš JAV LB krašto valdybos pirm. dr. Antano Butkaus ir kultūros tarybos pirm. Ingridos Bublikienės. Sukaktyvininkas, taręs humoristinį padėkos žodį, vakaro dalyviams padovanojo vieną savo paveikslą, kuris burtų keliu teko inž. Česlovui Mickūnui.

Čikagos ateitininkų sendraugijų skyriaus gegužės 11 d. Jaunimo centro kavinėje surengta vakarėnė buvo skirta rašytojai ir dramos aktorei Birutei Pūkelevičiūtei. Pirmojoje dalyje ji kalbėjo apie teatrinę savo veiklą, antrojoje — literatūrinę. Teatras ją viliojo nuo vaikystės dienų, bet motina skatino rašyti. Tėvams nežinant, įsijungė ir B. Dauguviečio dramos studija Kauno teatre. Pokalbiuose su tėvais teko imtis kompromiso — įsigyti gyvenimui praktišką profesiją Kauno universitete. B. Pūkelevičiūtė pasirinko trejus metus trunkančias žurnalistikos studijas, kad greičiau visą savo gyvenimą galėtų atiduoti teatru. Tapo Kaune įsteigto Jaunimo teatro aktore, bet II D. karas ir jo užbaiga sujaukė numatytus planus. Pokarinėje Vokietijoje iš Regensburgo važiuojo studijuoti į Tiubingeno universitetą. Teatras ją sugrąžino lemtingas traukinio sustojimas Augsburgėje, kur ji susitiko su Henriku Kačinsku, vaidino, iš jo mokėsi vaidybos paslapčių. Teatru buvo skirtas ir B. Pūkelevičiūtės gyvenimas Montrealyje, kur ji pastatė ir vėliau į plokštes išrašė Kazio Boruto „Baltaragio malūną“, Balio Sruogos „Milžino paunksmę“. Ten buvo pagamintas filmas „Aukso žašis“, atnešęs daug nuostolių.

Čikagon B. Pūkelevičiūtė atvyko taip pat tęsti teatrinės veiklos, bet turėtos viltys nepasiteisino. Pastovaus teatrinio vieneto nepavyko įsteigti, liko tik posūkis literatūron. Jis buvo pradėtas pirmąją poezijos knygą „Metūgės“ 1952 m. Gimė „Aštuoni lapai“, „Rugsėjo šeštadienis“, „Naujųjų metų istorija“, „Marco Polo Lietuvoje“, „Devintas lapas“, „Salomėja painiavose“ bei kiti kūrinių, kurių daugelis laimėjo premijas konkursuose. Jos padėjo padengti filmo „Aukso žašis“ nuostolius. Vakaronėje ji atskleidė kūrybines tu literatūros kūrinių idėjas ir problemas. Prisipažino, kad ją vis dar vilioja ir teatras linkusi širdies dalis — savo ir kitų rašytojų kūrinių rečitaliai.

Lietuvos aklujų draugijos kultūros dienos buvo surengtos Kelmės rajone. Gyventojams koncertavo sol. B. Grincevičiūtė, lyrinis sopranas, akordeonistas S. Stasiulis, kamerinis choras, vadovaujamas prof. A. Jozėno, pučiamųjų instrumentų orkestras, Šiaulių ir Panevėžio tarprajonių kultūros namų saviveiklininkai. Įvairūs aklujų padaryti gaminiai buvo rodomi Kelmėje veikusioje parodoje „Darbo ir šviesos keliu“.

Vėlonies kompoz. Stasio Vainio vardas balandžio 12 d. su teiktas Palangos vaikų muzikos mokyklai. Apie S. Vainio nuopelnus muzikinei lietuvių kultūrai kalbėjo Lietuvos kompozitorių sąjungos valdybos pirm. V. Laurušas, atsiminimais apie savo buvusį mokytoją dalijosi kompoz. J. Juzeliūnas. Koncertinę programą atliko Vilniaus filharmonijos sopranas R. Maciūtis, instrumentalistės A. Vainiūnaitė ir B. Vainiūnaitė, vėlonies dukros, styginis Vilniaus kvartetas, Palangos vaikų muzikos mokyklos mokiniai. Koncertui vadovavo muzikologė O. Narbutienė.

Respublikinėje Vilniaus bibliotekoje gegužės 15 d. literatūros vakarų paminėti deimantinė rašytojo Juozo Baltušio amžiaus sukaktis. Apie jo gyvenimą ir kūrybą kalbėjo filologijos mokslų kandidatas P. Bražėnas, lietuvių prozos viršūne pavadindamas J. Baltušio „Sakmę apie Južą“. Sukaktyvininkas atsakinėjo į dalyvių klausimus. Jis prisipažino Juozo personažą norėjęs parodyti lietuvių nepalaužiamumą, jo tvirtumą. J. Baltušio novelę „Paskutinis tylus džiaugsmas“, ištraukias romano „Sakmė apie Južą“ skaitė dramos aktoriai G. Urbonaitė ir V. Bagdonas. Bibliotekoje buvo surengta jo raštų ir gyvenimą vaizduojančių nuotraukų paroda.

Vilniaus konservatorija akordeonistas pradėjo ruošti prieš 25 metus. Akordeono klasę lig šiol baigė 85 specialistai, dirbantys pedagogais, rengiantys koncertus ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų. Ypač spėjo pasižymėti — R. Daubarytė, S. Stasiulis, S. Strickas, E. Gabnys, G. Smolkskas, R. Sviackevičius vadovaujamas kvintetas, E. Gabnio ir G. Savchovo duetas. Devyniolika akordeonistų buvo paruošta Latvijai, Estijai, Ukrainai, Rusijai. Sukakties proga akordeono muzikos koncertai surengti Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje. Juose dalyvavo konservatorijos studentai — solistai, akordeonų orkestras, E. Gabnio ir G. Savchovo duetas, R. Sviackevičius vadovaujamas kvintetas, svečiai iš Maskvos ir Kijevo. Savo problemas pedagogai aptarė mokslinėje konferencijoje.

Sajunginis architektūros konkursas geriausiems diplominiams 1983 m. studentų darbams atrinkti buvo surengtas Jerevane. Konkursui gauti 296 diplominiai projektai. Jin įsijungė ir keturi Vilniaus inžinerinės statybos instituto 1983 m. laidos absolventai. Pirmąsias vietas laimėjo trys: R. Beinorto suprojektuoti Vilniaus politinio švietimo namai (vadovavo doc. A. Dineika), A. Navidskio Druskininkų miesto centro projektas ir R. Kazlauskaitės-Jurgaitienės suprojektuota eksperimentinė Sudervės gyvenvietė (vadovė doc. N. Dičiuvienė). Antrą vietą užėmė D. Šarausko paruoštas Alytaus miesto visuomeninio centro projektas (vadovavo vyr. dėstytojas Z. Daunoravičius).

Prof. Jurgio Fledžinsko amžiaus šešiasdešimtmetį specialiu koncertu paminėjo Vilniaus konservatorija. Sukaktyvininkas yra Vilniaus konservatorijos 1949 m. laidos absolventas, jau 35-rius metus ruošiantis altistus, tiek pat laiko grojantis Lietuvos styginių kvartete, kuris 1959 m. ir 1964 m. tapo tarptautinio konkurso laureatu, o 1965 m. laimėjo respublikinę premiją. Prof. J. Fledžinskas Vilniaus konservatorijoje suorganizavo kamerinio ansamblio katedrą ir jai vadovauja penkiolika metų. Apie „nuopelnus muzikiniams Lietuvos gyvenimui kalbėjo ilgametis bičiulis prof. J. Karnavičius. Koncerto programoje dalyvavo daug prof. J. Fledžinsko auklėtinų — ir altistų, ir grojančių kitais instrumentais. Koncertas užbaigtas didelio altų ansamblio pasirodymu, kurį paruošė docentas Petras Radzevičius, tarptautinio konkurso laureatas, vienas prof. J. Fledžinsko mokinių. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius 9 3/4 %
Antradieniais 10-3	180-185 d. termin. ind. 10 %
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 10 1/4 %
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 2 metų 10 1/2 %
Penktadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų 10 1/2 %
Šeštadieniais 9-1	pensijų s-tą 9 1/2 %
Sekmadieniais 9-12.30	spec. taip. s-tą 8 %
	taupomąją s-tą 7 1/4 %
	depozitų-čekių s-tą 6 %
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 12 %
	mortigijus nuo 11 1/2 - 14 1/4 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmod. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortigijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVUĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai * taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sovietų Sąjungą sustabdomi nuo liepos 16 d., 5 v.p.p. Norintieji pasinaudoti nelaukite paskutinės dienos.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

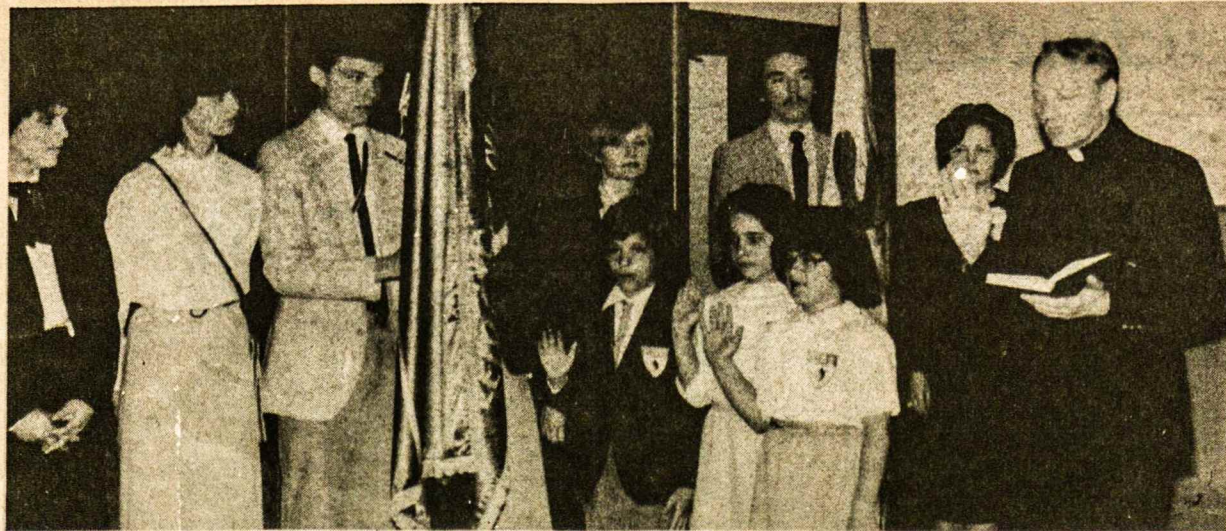

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varžtus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Jaunučių ateitininkų įžodis Klivlande 1984. V. 12. Iš kairės: Beržinskas, Kudukytė, Penkauskaitė, Apeigas atlieka kun. G. Kijauskas, SJ

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

siškai sujaukė lig šiol gana tikslus viešosios nuomonės tyrėjų duomenis. Gallupo institutas antrą kartą iš eilės užregistravo liberalų pirmavimą net 6%. Problema betgi sudaro beveik tuo pačiu metu gauti kitų viešąją nuomonę tiriančių institucijų duomenys. Viena jų paskelbė konservatorių pirmavimą 5%, kita — 1,5%. Iš skirtingų duomenų sunku padaryti tikslias išvadas. Lieka tik spėliojimas. Matyt, abiejų partijų populiarumas yra beveik susilyginęs, tačiau vėl gali ateiti didelių pakitimų, kai bus paskelbti Kanados parlamento rinkimai ir prasidės rinkiminė kova, kai abi partijos jon įsijungs su naujais vadais. Konservatorių vadas B. Mulroney dabar vengia didesnio savo planų atskleidimo, juos sąmoningai nutylėdamas, kad jie iš anksto nebūtų žinomi liberalams, kurie tokiu atveju bent dalimi jų galėtų pasinaudoti. Pastebimos tik aiškos B. Mulronio pastangos suartėti su daug balsuotojų turinčiomis etninėmis grupėmis, kurias beveik visiškai ignoravo ankstesnis konservatorių vadas J. Clarkas.

Viešosios nuomonės tyrėjų duomenis liūdnomis akimis stebi NDP socialistų vadas E. Broadbentas, nes juose jo partijos populiarumas vertinamas tik 9,5-11%. Dabartiniame parlamente socialistai turi 32 atstovus. Populiarumo kritimas sekančiose parlamento rinkimuose gali baigtis gerokai jų skaičiaus sumažėjimu arba visiškai partijos katastrofa, jeigu būtų išrinkta mažiau nei 12 atstovų. Tokiu atveju parlamente tampama tik politinė grupelė, prarandamos partijos teisės. Populiarumo kritimas sunkiai besuprantamas, kai Kanadą slegia ekonominės problemos, masinis nedarbas. Socialistai turi palankiausias sąlygas savo idėjomis įgyvendinti. Matyt, daugeliui kanadiečių socialistiniai E. Broadbento planai atrodo ne realūs ir nepriimtini. Atsakymo į šiuos klausimus tenka ieškoti praėjus, kai naujųjų demokratų partija buvo įsteigta 1961 m. iš ankstesnės socialistų partijos Co-operative Commonwealth Federation. Abiem atvejais iš oficialaus pavadinimo buvo išjungtas socializmas. Tačiau šį kartą NDP socialistus, laukydamos savo įstatų, lėšomis bei organizacinėmis paslaugomis įsipareigojo remti Kanados darbo unijos, į kurias dabar daug kanadiečių žiūri kreivomis akimis dėl išsikovsky per didelį laimėjimą, daugeliu atvejų nuostolingų ekonominiam krašto gyvenimui.

Pagrindinė parama NDP socialistams atėdavo iš Kanados darbo kongreso, jungiančio unijas, o ji gali būti žalinga remiamiesiems socialistams, kai kongresas iškelia kanadiečių daugumai nepriimtinius reikalavimus. Tokios klaidingos taktikos vėl buvo susilaukta Kanados darbo kongreso atstovų suvažiavime Montrealyje. Nuosaikumo ribas peržengė karingieji unijų atstovai pasiūlytu rezoliucijon įjungę absurdiškus reikalavimus, kad reikia kovoti už darbo savaitės valandų sumažinimą, paliekant 40 darbo valandų atlyginimą, reikalauti didelio atlyginimų padidinimo infliacijos atnešiemis nuostoliams padengti. Rezoliucijon taipgi buvo įjungtas įsipareigojimas remti NDP socialistų partiją. Dėl tos pažadėtos paramos blaiviau galvojančios kanadiečiai krašto ekonomijai žalingus reikalavimus susies

su E. Broadbento vadovaujama socialistų partija, pasidarydami išvadą, kad balsavimas už NDP socialistų atstovus iš tikrųjų reiškia pritarimą karingsioms unijoms Kanados darbo kongrese. Jo pirmininku vėl buvo perrinktas D. McDermottas, vicepirmininkais, kurių yra 14, buvo išrinkti jo pasiūlyto sąrašo kandidatai. Iš vicepirmininkų eilii išskirti karingasis Kanados paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas, savo kandidatūrą paskelbęs atskirai. Jį pakeitė oficialiame sąraše kandidatavęs nuosaikesnis Kanados laiškanšių unijos vadas R. McGarry, išrinktas keturioliktoju vicepirmininku, gavęs truputį daugiau balsų už J. C. Parrotą.

Daugiakultūrė konferencija

Š. m. birželio 2 d. konservatoriai suruošė vienos dienos konferenciją Toronto "Sheraton Centre" viešbutyje, kur gvideno daugiakultūris krašto reikalus.

Po pirmos įvadinės paskaitos visi dalyviai, kurių buvo apie 500, turėjo penkis seminarus, kuriuose svarstė įvairius klausimus, susijusius su daugiakultūriškumu. Socialinių, politinių ir ekonominių klausimų seminarui pirmininkavo parlamento narė Flora MacDonald. Po 25 kalbėtojų pirmininkė subendrinio pasiskymus. Kiekvienas kanadietis turi dalyvauti savo krašto gyvenime. Valdžia negali diktuoti. Visi turi naudotis galimybe laisvai reikšti socialiniuose, politiniuose ir ekonominiuose reikaluose. Neturi būti žiūrima į matomą ar nematomą naujo kanadiečio spalvą — reikia vertinti žmogų individualiai. Turi būti abipusis valdžios ir gyventojų bendravimas. Etninės grupės turi reikalauti, kad jų balsas būtų išgirstas ir vykdomas.

Visi dalyviai buvo pavaišinti pietumis. Pietų metu partijos vadovybė pareiškė, kad daugiakultūrė veikla tik prasidėjusi. Partija ieškos naujų kelių etninių grupių bendravimo srityje. Įvairios kultūros, religijos ir kalbos yra kanadiškos ir jos turi būti globojamos. Visi turi jaustis kanadiečiais. Partija pabrėžė, kad galimybė visiems pasireikšti bus užtikrinta.

Po pietų vėl visi išsiskirstė į darbo posėdžius, kur nagrinėjo skirtingus daugiakultūrius klausimus. Iš lietuvių konferencijoje dalyvavo M. Abromaitis, V. Matulaitis ir adv. A. Pacevičius.

Vakare buvo iškilminga vakarienė (\$25 asmeniui), kur kalbėjo konservatorių vadas Brian Mulroney.

Konferencijos dalyviais kelionės išlaidas apmokėjo vietos konservatorių partijos skyriai. V.M.

London, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

KLB LONDONO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS — birželio 24, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, parapijos salėje. Valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. koresp.

West Lorne, Ontario

PAMALDOS LIETUVIAMS birželio 24, sekmadienį, 2 v.p.p., St. Mary's šventovėje. Po Mišių — sibirinių trėmimų minėjimas Lietuvių klube, Rodney. i.m.

• Senesniems asmenims labiau reikalingi draugai, negu ankstesnio ūkininkų tipo giminės (A. Comfort).

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir apraukai seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

Ateitininkų žinios

Jaunimo rekolekcijos įvyko birželio 2-3 d.d. Padėka tėvų komitetui ir p. Prakapienei už suruoštą maistą, Prisikėlimo parapijai už finansinę paramą. Ypatingas aciu p.p. Stripiniams už patalpą, Ričardui Punkriui ir kun. Markui už pačių rekolekcijų pravedimą.

Jaunučių ateitininkų stovykla Dainavoje įvyks liepos 15-29 d.d. Registruotis JAS centro valdyboje, 10425 S. Kenton, Oak Lawn, Illinois, USA.

Sendraugiu stovykla Dainavoje įvyks rugpjūčio 5-12 d.d. Vaikus nuo 2 m. globos Rasa Šoliūnaitė ir būs studentų. Už patalpas kaina — \$65 šeimai, už maistą — pagal amžių. Visais registracijos reikalais kreiptis į stovyklos vadovą Vyta. Šoliūną, 115 Stephen St., Lemont, IL 60439, USA.

Nuoširdi padėka paremėjusiems Toronto ateitininkų veiklą: p.p. Uleckams — už \$100, B. Pabedinskienėi už \$50. L. U.

Studentų ateitininkų stovykla

Kviečiam visus studentus atvykti į SAS cv ruošiamą vasaros stovyklą, liepos 2-8 d. d. (po taut. šokių šventės) netoli Klivlando (apie 2 val. į pietus), Camp Tippercanoe YMCA stovyklavietėje (Tippercanoe, Ohio). Stovyklos vietoje ir progama garantuojama, kad nepriūtks užsiėmimų. Būsime gražio gamtoje, pietų Ohio kalnuose, prie didžiulio ežero. Bus arkliais jodinėjimas, buiravimas ir irklavimas, išsklavimas, įvairūs būrelių (meno, tautinių šokių, choreilės ir t.t.), įdomios vakarinės programos. Kalbės Linas Kojelis apie Lietuvos politiką, kun. dr. V. Cukuras (Federacijos dvasios vadas), dr. Antanas Razma apie studentų istoriją, dr. Jolita Kisieliūtė-Narutienė apie Lietuvos ekonomiją. Tikrai bus labai smagu, įdomu, džiugu. Kaina — \$125 visai savaitės su viskuo. Dėl tolimesnės informacijos kreiptis kas Algrida Lukoševičių Nijorkos (212 - 849-6083), arba Ramintą Pemkute Čikagoje (312 - 426-2120).

Skautų veikla

• Žiemos laikotarpio veiklos pabaigtuvės įvyko birželio 2 d. St. ir G. Kuzmų miške, Maple, Ont. Saule, grynu oru ir bendra kelionė autobusu pasidžiaugė apie 60 "Šatrijos" ir "Rambynų" sesių-brolių. Draugovių sueigos ir žaidimai buvo iškylos programoje. Dalyvavo visa eilė vadovų-vių: Asta Saplienė, L. Yčienė, G. Tarvydienė, M. Kazakevičienė, J. Melynaitė, J. Yčienė, V. Šernaitė, S. Saplienė, V. Stirbytė, E. Kazakevičius, G. Senkevičius, K. Batūra, L. Saplys, P. Petrauskas, A. Stundžia, A. Gvildys. Visi jie praėjusią žiemą vadovavo vienietams ar kitaip aktyviai reiškėsi. Ačiū jiems ir joms. Ačiū p. Kuzmams už leidimą pasinaudoti jų gražiū mišku. Iškylą suorganizavo "Šatrijos" tuntas, kuriam vadovauja ps. Asta Saplienė su gausia vadija.

• Ačiū D. Stukui, paremusiam Romuvą \$400 auka. Aukotojas yra ilgametis Romuvos talkininkas.

• Birželio 4 d. vadovų-vių posėdyje priimta XXI-osios Romuvos stovyklos programa. Pažymėtinos varžybos: gairėlių pasigaminimo, rikiuotės, pionierijos, sporto, paveikslų, šukių, plakatų šv. Kazimiero ir Vilniaus temomis, laužų, tvarkos ir svaros. Antroji savaitė skiriama iškylos, įžodžiams, šakų sueigos. Vidurinis savaitgalis — svečiams. Liepos 17 d., 7 v.v., skautų būkle — paskutinis priešstovyklinis pasitarimas ir informacinė sueiga visiems vadovams, kurie stovyklaus.

• Jei kas galėtų patalkinti šeiminkavimo darbuose Romuvos stovykloje, prašom kreiptis į Petrą Petrauską tel. 767-6895.

• LSS rinkimuose siūlyti kandidatus iki liepos 15 d., užsiregistruoti ir pasisakyti rūpimais klausimais. Tai proga išsirinkti vadovybę 3 m. laikotarpiui. Laukiama jaunesnių vadovų-vių didesnio aktyvumo. Rinkimai sąjungos ateičiai, ne praeičiai.

• Toronto skautininkės, "Šatrijos" tuntas, visi Kanados rajono vadovai-vės užjaucia sesę Mariją Vasilauskienę, jos šeimą ir artimuosius, Lietuvoje mirus mamytei. Č.S.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9 3/4% už 90 dienų term. indėl.
10 % už 6 mėn. term. indėlius
10 1/4% už 1 m. term. indėlius
10 1/2% už 2 m. term. indėlius
10 1/2% už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taip. s-tą
7 3/4% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nušimčiu
1 metų 12 3/4%
2 metų 13 1/2%
3 metų 14 1/4%
(fixed rate)

su keičiamu nušimčiu
1, 2 ar 3 metų 11 1/2%
(variable rate)

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortigijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortigijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortigijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7

Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis. Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiuilenei

PARKSIDE

MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

* atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, imonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Tai buvo prieš 35 metus

Pirmojo moterų organizacijos skyriaus sukaktis

Š. m. birželio 10, sekmadienį, Kanados LK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapilijos skyrius atšventė 35-rių metų veiklos sukaktį. Organizuo-tai, su vėliava dalyvavo iškilmingose pamaldose, o po jų susirinko Anapilio salėn akademinei ir meninei daliai. Susirinko ne tik tiktai narės, bet ir jų šeimos, rėmėjai, viešnios ir svečiai — iš viso apie 200.

Skyriaus pirm. G. Trinkienė, pradėdama iškilmę, pakvietė A. Aperavičienę uždegti žvakę scenoje, papuoštoje vėliavomis, ir tuo būdu prisiminti mirusias nares bei a.a. kun. P. Azubalį, dvasios vadą. Tai buvo atlikta visiems giedant "Marija, Marija".

Iškilmės pranešėja R. Trinkaitė pakvietė dr. A. Užupienę-Lukienę papasakoti savo atsiminimų iš tų dienų, kai Torontose steigėsi pirmasis kat. moterų dr.-jos skyrius Šv. Jono Kr. parapilijoje. Kalbėtoja buvo pirmoji skyriaus valdybos pirmininkė ir papasakojo visą veiklos eigą, kaip skyriaus valdyba tapo laikina centro valdyba, įsteigė visą eilę skyrių Kanadoje ir plėtė draugijos veiklą.

Sukaktuvinį skyrių sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinai ir Ponija, dvasios vadas kun. J. Staškus, centro valdybos pirm. dr. O. Gustainienė, Kanados lietuvių katalikų centro pirm. V. Bireta, "Moters" red. N. Kulpačienė, Delhi sk. pirm. V. Garnelienė, Hamiltono sk. atstovė M. Vaitonienė, Iškanytojo ev. parapilijos moterų dr.-jos atstovė P. Sukauskienė, Prisikėlimo par. sk. atstovė I. Punkrienė, Anapilio moterų būrelio pirm. R. Celejewska, Montrealo sk. atsiuntė raštišką sveikinimą.

Gėlių prisegimų buvo pagerbtos gyvosios skyriaus pirmininkės: dr. A. Užupienė-Lukienė, V. Otienė, S. Petraitienė, T. Sekonienė, B. Sirutienė.

nė ir dabartinė pirm. G. Trinkienė. Pastaroji dar buvo apdovanota specialiu adresu ir III tomu veikalo "Lietuvos bažnyčios" už energingą jos veiklą kat. moterų eilėse.

Meninę dalį atliko N. Benotienės vadovaujama trijulė — sesutės Zita ir Daina Gorklytės ir Dana Pargauskaitė. Didžioji meninės programos dalis teko sol. S. Žiemelytei, kuri, akompanuojama muz. J. Govėdo, padainavo R. Strausso, Čaikovskio, Rimskio-Korsakovo ir G. Bizet kūrinių. Solistė buvo palydėta gausiais plojimais.

Iškilmė baigta gražiai ir skaniai paruoštomis vaišėmis. Maistas buvo pagamintas žymiosios kulinarės J. Bubulienės, o salė ir stalai papuošti pačių skyriaus narių.

Baigiant vaišes paaiškėjo, kad kaip tik tą dieną gen. konsulas dr. J. Žmuidzinai mini 86-tąjį gimtadienį. Entuziastingai jam buvo sugiedota "Ilgiausių metų". DI.

Narkotikai Ispanijoje

(Atkelta iš 5-to psl.)

nei 1980 m. Šios "prekės" ateina iš P. Amerikos į Madridą. Iš ten vėliau siūlai veda į kitus Ispanijos miestus.

Narkotikai yra labai brangūs, tada nėra ko stebėtis, kad 1983 m. buvo užpulta 500 vaistinių, falsifikuota 32.000 receptų. Ispanijos narkomanai į dieną reikia apie 20.000 pezetų (apie 150 dol.). 1976 m. buvo 3.660 užpuolimų, o pernai — 38.000. Ypatingai dažnai bankų užpuolimai, kurių pernai buvo net 3.880.

Į kovą su šia liga Ispanija įjungė vieną geriausių pasaulio futbolininkų, šios sporto šakos jaunimo didvyrį — Diego Maradoną iš FC Barcelonos komandos. Dažnai jis pasirodo televizijoje, kviesdamas džiaugtis jaunyste, sportuoti, užmirti kokainą, heroiną ar "kanapes". Jeigu jaunuoliui kas pasiūlo narkotikus, jis praso pasakyti griežtai ne ir pranešant apie tą asmenį policijai.

Negeresnė padėtis Vokietijoje, kurios kaimyninėje Olandijoje veikia narkotikų centras. Ir čia kovoja ne tik policija, bet ir organizacijos, mokyklos, tėvų komitetai. Teko dalyvauti dukros lankomos gimnazijos tėvų susirinkime, kuriame psichologas skaidrėse ir filme parodė šios ligos pasekmes. Taip pat vyresniųjų gimnazijos klasių mokiniai vežiojami į reabilitacijos centrus, kur jiems rodomas narkomanų gydymas bei grąžinimas į normalų gyvenimą. Sveikas jaunimas tokio vaizdo būna paveiktas. Nesistebiu, kad ir mano Jūratė tą dieną buvo nekalbi.

• Pinigai yra geras tarnas, bet blogas valdovas (Baconas).

"Vilnius Manor" namų atidarymo iškilmėje. Iš kairės: Ontario parlamento atstovas T. RUPRECHT, min. C. BENNETT, Toronto burmistras A. EGGLETON, pensininkų klubo pirm. H. ADOMONIS, Ontario premjero atstovas parlamento narys Y. SHYMKO

Viena tėvo diena

Realus šeimos gyvenimo epizodas

ZIGMAS GIRDAUSKAS

Tėvo diena artėjo su vis labiau išsipuošiančia gamta. Šeštadienį, prieš pat tėvo šventę, laimingu sutapimu, buvo išgelbėta jauna gyvybė. Tuo momentu, kai pas mus atvyko Aurelija, Rasa ir Elga, mažas sujudvarniukas pabėgo iš tėvų sukrauto lizdo. Pabėgėlis strikėjo ant prieangio grindų, liūdnai čirpdamas. Abu tėvai garsiai čerskė artimo medžio šakose. Aiškiai girdėjosi, kaip motina plūdo tėva, kad jis per daug griežtai vaiką bausdavo.

Didelį triukšmą išgirdęs, iš trečio kiemo, kur nėra šunų, išnirė didelis geltonas katinas su atkištais ūsais, pastatytom ausim, pariasta uodega, medžioklei pasiruošęs. Jis jau daug metų mūsų rajoną žvalgo ir mažesni šunys ne nemėgina jo užkabinti. Vos spėjo mergaitės sugauti juodvarniuką ir įbėgti į mūsų namą. Jos perdavė jį mūsų septynmetės dukros Rūtos globai.

Rūta jį apgyvendino aukštoje dėžėje ir išskubėjo į biblioteką sužinoti iš mokslo knygų, ką svečias mėgtų vakarienei. Patiekalų skaičius nebuvo didelis visus viršijo vandenį pamirkyta balta duona.

Sekmadienio rytą viena akimi mačiau, kaip žmona labai tyliai išėjo iš miegamojo. Vėliau aš ją radau belyginančia geriausios mano marškinius su plaukų džiovintuvu ant gal-

vos. Ji man priminė amerikietį astronautą ant mėnulio... Ji mane sveikino kaip tėvą bučiu, atmieštu karštu oru.

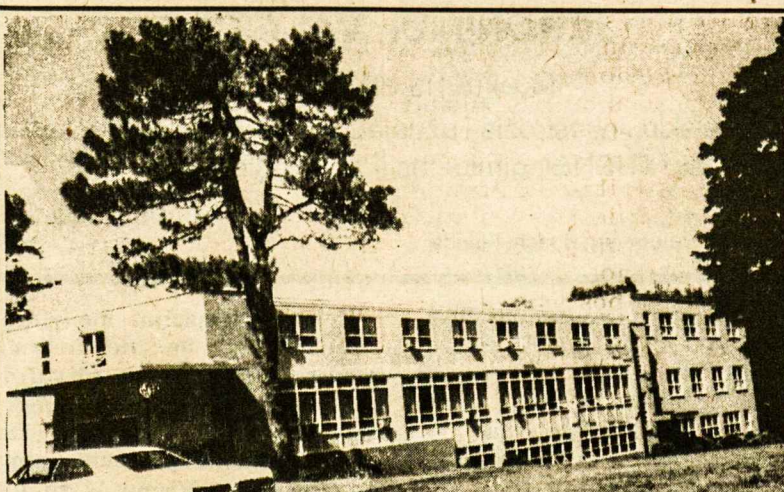
Mūsų vedybos yra senoviškos — per 18 metų dar nė karto nesiskyrėm... Dar nė karto nepraleidom sekmadienio pamaldų, o į jas važiuojant automobilis blizgėjo. Išėjau plauti jo. Netrukus sūnus Eugenijus prisistatė man pagalbėti. Jis pats tos klaidos nebūtų padaręs, bet mama jį atsiuntė.

Eugenijus buvo penkiolikmetis, aukštas, lieknas, su ne daug muskulų, bet geras, švelnus ir lėtokas jaunuolis. Jam mama visada turi priminti tris dalykus: nusiprausti, nusikirpti plaukus ir palikti ramybėje telefoną... Šie dalykai nebuvo jo, bet mamos problemos.

Sugrįžus į namą, pasitiko Rūta, puošniausia sukle apsilvikiusi. Ji sveikino mane su Tėvo diena ir, plačiai šypsodamasi, įteikė man daug kartu su lankstyta kortele. Kiekvienam sulenkime buvo kampuotu veidu tėvas ir apačioje didelėm raidėm vaikų prašymai:

Išsiveik mūsų pietums... I zoologijos sodą... I parką... Paskutiniame sulenkime buvo gerai atrodantys šeši doleriai.

Kelias dienas prieš tai Rūta mane klausė, ko man labiausiai reikia, nes Tėvo diena jau visai netoli. Aš jai sakiau, kad labiausiai man reikia pinigų... Taigi čia ir buvo pinigai...

Lietuviai pranciškonai kviečia jus praleisti atostogas Kennebunkport, Maine, vasarvietėje.

Sezonas prasideda birželio 30 ir baigiasi rugsėjo 3. Vasarvietė yra labai gražioje kurortinėje vietoje — prie pat Atlanto vandenyno. Yra jūros vandens baseinas, teniso aikštė, vėsiami kambariai, gražus parkas, rengiami kultūriniai vakarai. Buto ir maisto kainos žemesnės negu kitur. Informacijai adresas: Franciscan Guest House, Kennebunkport, Maine 04046, USA Tel. (207) 967-2011

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Birželio	21 – 29	Rugpjūčio	16 – 24
Liepos	19 – 27	Rugsėjo	6 – 14
Liepos	19 – 31	Spalio	4 – 12

Vilnius ir Ryga

Galima važiuoti 8 dienoms arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gėžės 24, liepos 19 ir rugsėjo 6 lydesiu aš pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

"Vilniaus" rūmai Toronte

Oficialiai atidaryti lietuvių pensininkų namai "Vilnius Manor"

Po įtemptų ir ilgų pastangų pagaliau Toronto lietuvių pensininkų klubas apvainikavo savo darbus namų atidarymo iškilmė 1984 m. birželio 5 d.

Prie naujųjų rūmų, 1700 Bloor St. W., 5 v.p.p., susirinko gausus būrys rūmuose jau įsikūrusių pensininkų, kvies-tinių svečių ir valdžios parei-gūnų. Atvykęs Toronto miesto burmistras Art Eggleton, tarus įvadinį žodį pensininkų klubo pirm. H. Adomoniui, pasveikino lietuvių užmojų ir perkirpo kaspiną. Kitas parei-gūnas atidengė pritvirtintą metalinę lentą su atitinkamu įrašu. Religines pašventinimo apeigas atliko kun. Aug. Simanavičius, OFM.

Pensininkų klubo pirm. H. Adomonio pakviesti visi susirinko į "Vilnius Manor" salę III aukšte, kur buvo paruoštos užkandinės vaišės su šampanu. Federacinės vyriausybės vardu kalbėjo Mrs. McKeown, parlamento nario Jesse Flis asistentė, nes nei namų ministeris R. Leblanc, nei J. Flis dalyvauti negalėjo. Provincinė vyriausybė atstovavo savivaldybinių reikalų bei namų min. C. Bennett ir pasakė kalbą, primindamas Ontario vyriausybės pastangas remti pensininkų užmojus.

Sugiedoję Lietuvos himną, susirinkusieji persikėlė į netoliese esančius lietuvių namus, kur buvo suruoštas pokylis. Pradžioje pensininkų klubo pirm. H. Adomonis anglų ir lietuvių kalbomis apibūdino pastangas, vedusias į "Vilnius Manor" projektą ir jo įgyvendinimą, kartu išreiškdamas padėką Kanados ir Ontario vyriausybėms, CMHC — statybos ir paskolų korporacijai, architektui V. Petruliui ir savo bendradarbiams. Baigdamas savo kalbą, H. Adomonis išreiškė viltį, kad su laiku prie "Vilnius Manor" išdys ir slaugos namai.

Atitinkamas kalbas pasakė pokilyje dalyvavę svečiai: T. Ruprechtas — Ontario parlamento opozicijos atstovas, Jau buvo pavakarys, kai mes išėjom iš kino teatro. Šiltas oras mus apgaubė. Neskubėdami ejom namo, dar vis sužavėti gražiu filmu.

Namuose radom Eugenijų su stipriai suraišiotą ir labai skaudančia ranka. Jo pasaka buvo trumpa: negalėjo įeiti į maudyklą, nes visos buvo perpildytos. Nuvažiavo į parką. Ten jie rado prie didelio medžio šakos pririštą ilgą, storą virvę. Įsikibę į virvę mėgino suptis. Eugenijus buvo tas nelaimingasis, kuriam virvė iš rankų išslėjo; nukrito iš penkių metrų aukščio, na, ir gal susilaužė ranką.

Aš skubiai nuvežiau jį į artimiausią ligoninę. Ten jį įregistravus, teko laukti persiavimo rezultatu.

Ligoninėje niekas nešventė Tėvo dienos. Pro duris vis ejo nauji ligoniai. Tai buvo žmonės iš miesto ir nuo greitkelių, atskubėję įsikurti pagalbos.

Čia sėdėjo ir kitas tėvas su trylikmete dukra — laukė dukros kojos persiavimo rezultatų. Tėvas buvo labai paslaugus ir ramino savo dukrelę, bet kai sužinojo, kad jos koja nelūžus, bardamas liepė jai lip-ti lauk iš ratuotos kėdės.

Pagaliau gydytojas pranešė, kad Eugenijaus rankos kaulas įskilęs. Reikėjo dar laukti, kol ranką sugipsavo.

Prie durų sargai pasikeitė. Senesnis, labai rūpestingas, išėjo namo, jį pakeitė dar visai jaunas ir mažiau rūpestingas. Mes grįžome į namus po vidurnakčio. Žmona mūsų tebelaukė.

Prieš einant gulti aš priminiau Eugenijui: — Kai kitą kartą pirksi man kortelę Tėvo dienai, pažiūrėk, kad ten būtų dar vienas prašymas: nuvežk mus į ligoninę... Mes visi trys šypsodamės.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 įstaigos (416) 762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York įstaigos (416) 231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo sturmo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakyką. Nemokamas kainavimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

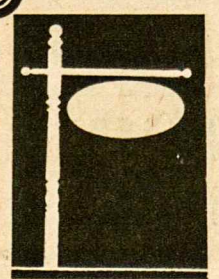
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.
Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas
patarnauja
lietuvių kalba
Nemokamas namų
įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor

1614 Bloor Street West

(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

Perkant ar parduodant namus
skambinti **ANTANAS GENYS**
231-2839

Frank Barauskas Ltd. Realtor-3828 Bloor St. W., ISLINGTON

DRAUDA

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8Y 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

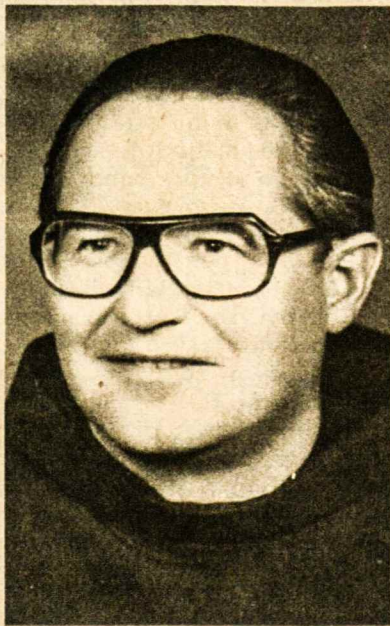
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Naujas vyskupas lietuviams

Vatikanas ir lietuvių informacijos šaltiniai birželio 7 d. paskelbė, kad visai lietuvių katalikų išeivijai paskirtas naujas vyskupas, būtent kun. **Paulius Baltakis**, lietuvių pranciškonų provincijolas. Jo paskyrimas buvo atliktas 1984 m. kovo mėnesį, sutikimas gautas balandžio mėnesį, bet iki šiol laikytas paslaptį dėl asmeninių naujai paskirto priežasčių. Konsekracija numatoma š.m. rugsėjo 17 d. Portlando katedroje, Me. (?)

Naujai paskirtasis yra titulinis Egaros vyskupas, kurio užduotis — rūpintis lietuviais katalikais už Lietuvos ribų. Jis yra gimęs 1925 m. Troškūnų parapijoje, Panevėžio vyskupijoje. Įstojęs į pranciškonų vienuoliją, teologinius mokslus ėjo Belgijoje pokario metais, kunigu išventintas 1952 m. Belgijoje.

Sielovadinį darbą pradėjo 1953 m. Toronto Prisikėlimo parapijoje, kur 15 metų daug dirbo ypač su jaunimo sporto srityje, organizavo vasaros stovyklas. Nuo 1969 m. buvo perkeltas į JAV-bes, kur ėjo

įvairias pareigas lietuvių pranciškonų vienuolijoje. Nuo 1979 m. išrinktas vyriausio vadovo — provincijolo pareigoms. Dabar jo vieton turės būti išrinktas kitas pranciškonas baigti kadencijai (bėlikę vieneri metai), nebent jis ryžtųsi pats užbaigti tą kadenciją.

Sibirinių trėmimų minėjimas

Ir šiais metais sibirinių trėmimų metinės bus minimos bendromis baltiečių pamaldomis birželio 14, ketvirtadienį, 8 v.v., Šv. Pauliaus anglikonų šventovėje. Pamaldas rengia Kanados baltiečių federacija ir visus baltiečius kviečia dalyvauti. Apie šio minėjimo programą spauda nėra gavusi jokio pranešimo.

Primicijos Anapilyje

Romoje naujai išventinto kunigo Kazimiero Kaknevičiaus primicijos rengiamos Anapilyje birželio 24, sekmadienį. Primicinės Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 4 v.p.p., dalyvaujant daugeliui kunigų, giminių, visuomenės atstovų. Vaisės — po Mišių Anapilio salėje. Jas rengia Lietuvos kankinių parapijos taryba ir kviečia visus tautiečius dalyvauti. Pakvietimai (po \$10) gaunami pas R. Celejvską (tel. 231-8832) skambinant vakarais arba Anapilyje sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje.

Spaustuvės mašinų vajas

Pastaruoju metu gauta keletas stambesnių aukų. Vienas tautietis atsiuntė \$1000, bet nenori būti žinomas. Dosni "TŽ" rėmėja Sofija Rakštienė iš Fruitland, Ont., laimėjusi \$500 "Tėviškos žiburių" loterijoje, juos paaukojo spaustuvės mašinų vajui. Ontario Londono lešų telkimo skyrius, vadovaujamas dosnaus "TŽ" rėmėjo J. Butkaus, atsiuntė \$200. Algis Kazilis iš Colgan, Ont., Petra ir Vladas Jankačiai iš Toronto, Ont., paaukėjo po \$50. T. Bartkus iš Sarnijos, Ont., atsiuntė \$40. Ed. Miliauskas iš Toronto, Ont., — \$20. Visiems aukotojams bei rėmėjams reiškiamas nuoširdžią padėką už talką lietuviškajai spaudai.

Metinis Kanados lietuvių medicų draugijos susirinkimas — vakarienis rengiamas birželio 15, penktadienį, 7.30 v.v., pas p.p. Spudus (160 Cassandra Blvd., Don Mills, Ont. Tel. 445-9469). Visus narius valdyba kviečia dalyvauti.

Metinis KLK Kultūros Draugijos "Žiburiai" susirinkimas — birželio 21, ketvirtadienį, 7.30 v.v., "Tėviškos žiburių" patalpose Anapilyje. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Muzikos konservatorijos koncertų salėje birželio 24, sekmadienį, 3 v.p.p., rengiamas koncertas, kurio programą atliks fleitistas Tomas Regina ir pianistas Lauren McInnes.

"Gintaro" ansamblio tėvų komitetas liepos 10 d. Lietuvių namuose ruošia išleistuvių vakarą gintariečiams, išvykstantiems į Angliją. Gintariečiai atliks trumpą programą, po to bus vaisės, loterija. Visi kviečiami atsilankyti. Įėjimas — laisva auka.

Jei kas nori vykti į tautinių šokių šventę Klivlande, gali prisijungti prie gintariečių. Dar yra keletas laisvų vietų autobuse. Teirautis pas Juozą Karasių tel. 279-9079. Autobusas išvažiuos iš Toronto birželio 29 d. vakarą ir grįš liepos 2 d. Kaina asmeniui — \$46.

VLIKO 40 metų sukakties minėjimo rengia KLB Toronto apylinkės valdyba. Šiam tikslui sudarytas specialus komitetas: pirm. dr. E. Birgiolas, sekr. L. Girinis-Norvais, adv. A. Pacevičius, A. Firavičius, dr. A. Pacevičius, A. Rinkūnas, H. Stepaits, V. Kulnys ir J. Varanavičius. Komitetas turėjo pirmą posėdį š.m. birželio 6 d. ir nutarė minėjimą rengti spalio 14, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių namuose. Aptartą minėjimo programą. Bus užprašytos Toronto lietuvių parapijos gedulingos pamaldos už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus. A. Rinkūnas minėjime supažindins visuomenę su VLIKO 40 metų veiklos istorija. Pakviestas VLIKO pirm. dr. K. Bobelis pasakyti pagrindinę kalbą. Antrąją šio minėjimo dalį sudarys koncertinė programa.

J.Vr. Ina Lukoševičiūtė, baigusi vaistininkystės mokslus Montrealyje, gavo darbą Toronto Sunnybrook ligoninėje ir apsiėmė rūpintis priemiesčių gyveno Willowdale priemiestyje pas gimines. Ji, drauge su savo tėvais, aplankė "TŽ" ir juos užsisakė.

LIETUVIŲ PAVILJONAS

"VILNIUS"

tarptautiniame Toronto Karavane veiks Prisikėlimo parapijos salėse (1011 College Street) birželio 22-30 dienomis sekančia tvarka:

1. Bus atidarytas:
 - a. darbo dienomis nuo 6 v.v. iki 1 v.r.
 - b. šeštadieniais nuo 4 v.p.p. iki 1 v.r.
 - c. sekmadienį (VI.24) nuo 4 v.p.p. iki 10 v.v.
2. Programą, kartojamą kas valandą, atliks "Gintaro" ansamblio šokėjai ir dainininkės su solistu R. Paulioniu:
 - a. darbo dienomis nuo 7 v.v. iki 10 v.v.
 - b. šeštadieniais nuo 4 v.p.p. iki 10 v.v.
 - c. sekmadienį (VI.24) nuo 4 v.p.p. iki 9 v.v.
3. Veiks bufetas su lietuviškų valgių patiekalais bei pyragais ir gėrimų baras.
4. Šokiams gros kasdien "Tzygani" orkestras iki paviljono uždarymo.
5. Įėjimo pasus, su kuriais galima lankyti visus paviljonus, parduoda:
 - a. darbo dienomis — "Paramos" ir Prisikėlimo kredito kooperatyvai, Lietuvių namai ir V. Dauginio draudos įstaiga,
 - b. sekmadieniais — Lietuvių namų popietėse, Anapilio bankelyje V. Bačėnas ir platintojai Prisikėlimo parapijoje,
 - c. vakarais ir savaitgaliais — V. Kulnys, tel. 769-1266,
 - d. budėtojai prie įėjimo į paviljoną.

Maloniai kviečiame visus lietuvius atsilankyti su šeimomis bei kitataučiais draugais ir tuo prisidėti prie šio renginio pasisekimo. KLB Toronto apylinkės valdyba

Tėvo dienos proga

birželio 17, sekmadienį, bus pagerbti tėvai

Toronto lietuvių namuose įprastinėje popietėje — jie bus pasveikinti su gėle ir tradicine taurele. Tai atliks Lietuvių namų moterų būrelis.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Rengėjai

Pranešame tautiečiams, kad
naujas gydytojas

Ramūnas J.F. Saplys,

B.Sc., M.D. CCFP

pradėjo savo praktiką ir priima pacientus pirmadieniais 5-9 v. v., trečiadieniais 3-7 v. p. p., penktadieniais 4.30 v. p. p. — 8.30 v. v. Skambinti galima bet kuriuo metu.

Adresas:

2425 Bloor St. W.,
Suite 401 (Jane-Bloor),
Toronto, Ontario

Telefonas

(416) 762-7155

A+A

JERONIMUI VALAIČIUI

iškeliauvus amžinybėn,

reiškiu nuoširdžią užuojautą žmonai dr. ONAI VALAITIENEI, giminėms ir artimiesiems —

A. Žulys

St. Petersburg Beach, Florida

Dienraštis "The Sunday Sun"

skyriuje "Lifeline Letters" skelbia sovietinių kalinių adresus ir skatina rašyti jiems laiškus. Tuose sąrašuose būna ir nemažai lietuvių. Pvz. gegužės 27 d. laidoje buvo įdėtas J. Bieliaskienės ne tiksliai adresas, bet ir nuotrauka. Pagalba sovietiniams kalinams rūpinasi organizacija Toronto Inter-religious Task Force (1835 Yonge St., Toronto M4S 1X8, tel. 486-8046). Jos rūpestiu ir "The Sunday Sun" skelbia kalinių adresus bei informacijas apie juos. Toje akcijoje dalyvauja ir lietuviai. Minėtam dienraštyje skyrį "Lifeline Letters" redaguoja Lloyd Kemp. Lietuviai prašomi paskambinti jam telefonu 947-2083, jei gauta kokį nors atsakymą iš sovietinių kalinių arba žinią apie kurį nors kalinį. Rašant laiškus sovietiniams kalinams, patariama ant voko užrašyti prancūziškai "Remettre en main propre" ir siųsti registruotu laišku.

Kun. Petras Rukšys, salegietis, iš Brazilijos yra atvykęs pas gimines Kanadoje ir čia praleis porą mėnesių atostogų. Lydimas brolio ir giminaičio p. Seibučio, jis aplankė "TŽ" redakciją ir painformavo apie savo darbą Brazilijoje. Ten jis darbuojasi Sao Paulo lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje ir redaguoja savaitraštį "Mūsų Lietuva". Pakeliami į Torontą jis aplankė Venezuelos lietuvių ir keletą dienų viešėjo Karako mieste.

MONTREALQUE

Lietuviškos vestuvės. Mūsų koloniją vėl pradžiugino dviejų veiklių jaunuolių vestuvės. Abu jaunieji pasižymi skautuose ir yra ilgamečiai Montreilio jaunimo ansamblio "Gintaras" dalyviai, o jaunasis dabar vadovauja "Gintaro" lietuvių liaudies instrumentų orkestrui. Tai Rima Jurkutė ir Rimas Piečaitis.

Birželio 2 d., 3 v.p.p., susirinkus į AV šventovę gausiai giminei bei artimiesiems ir "Gintaro" orkestrui grojant "Sadute", iškilmingai prie altoriaus artėjo pamergė — jaunosios seserys Ginta ir Živilė, pusseserės — Rūta, Rasa ir Daiva Jurkutės. Po jų drąsiai nešė žiedus trejų metų jaunojo broliukas Juozukas. Eiseinos gale ėjo Rimas Jurkus su savo dukra Rima. Prie altoriaus laukė išsiriakavę keturi broliai Piečiai: jaunasis Rimas ir jo pabroliai Linas, Aras, Danius ir Danielius Mališka. Mišias atnašavo ir jungtinių apeigų atliko AV par. klebonas kun. J. Kubilius, SJ, vargonavo muz. A. Stankevičius. Po pamaldų išeinantį vestuvinių pulką gintariečiai išleido pro tautinių juostų vartus.

5 v.p.p. vestuvių dalyviai rinkosi į "Buffet Lapiere". Čia visi vaišinosi mažais/užkandžiais ir gėrimais. Po valandos pasirodė vestuvinis pulkas, kuris per tą laiką ne tik fotografavosi, bet ir aplankė jaunojo senelę Marcelę Piečaitienę, negalintią dalyvauti vestuvėse. Įeinantį į salę vestuvinių pulką gintariečiai sutiko vėl su tautinių juostų vartais. Prie garbės stalo jaunuosius pasveikino jų tėvai su vynu, duona ir druska.

Vakaro pranešėjas jaunojo dėdė Vincas Piečaitis pakvietė pirmąjį pabrolį Liną Piečaitį pasveikinti jaunavedžius. Linas pasidžiaugė, kad jų šeima pagaliau susilaukė sesers, paprasė išgerti taurę šampano ir sugiedoti "Ilgiausių metų". Rimas Jurkus pasveikino visus svečius ir pakvietė kun. J. Kubilių palaiminti vaisių stalus.

Pasitiprinus buvo pristatyti

jaunosios krikšto tėvai Regina Siniūtė-Ayres ir Algis Jurkus, jaunojo — Roma Valinskienė ir Algis Kličius. Pamatė ir svečius, atvykusius iš toliau: Havajų, Olandijos, Niujorko, New Hampshire, Saskatūno, Windsor, Toronto, Otavos. Vėliau vakaro pranešėjas supažindino su jaunųjų tėvais Maryte ir Rimu Jurkais bei Regina ir Juozu Piečaitiais. Kadangi jaunojo tikroji motina Zina Rudžiauskaitė-Piečaitienė yra mirusi prieš 11 metų, ji buvo pagerbta tylos minute. Čia pat buvo išskaityti jaunojo seneliai Angelė ir Julius Rudžiauskai bei jaunosios senelis Domas Jurkus.

Piršlio — Romo Otto korimas vos nebuvo įvykdytas, bet tik paskutiniu momentu jaunoji išgelbėjo, apjuosdama piršlį tautine juosta. Svočia Danutė Staškevičienė su Daiva Jurkute ir Vyteniu Jurkum atnešė jauniesiems pyragą, saldaus gėrimo bei gėlių ir pamokė, ko reikia darniam vedybiniam gyvenimui.

Zodžių sveikino Domas Jurkus, Marytė ir Rimas Jurkai, Regina ir Juozas Piečiai, Regina Ayres Sinių giminės vardu, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė draugų bei visų svečių vardu ir "Gintaro" vadovė Silvija Staškevičienė "Gintaro" vardu, įteikdama jauniesiems tautinių lėlių porėlę.

Raštu sveikinimai gauti iš Urugvajaus, Romos, Šiaurės Vakarų teritorijos ir Ontario Londono. Iš Lietuvos gauti sveikinimai ne tik raštu, bet ir įrašyta juostele, kuri čia pat buvo išsklausyta.

Po visų sveikinimų ir linkėjimų jaunasis padėkojo svečiams už dalyvavimą šitoje puotoje bei M. ir R. Jurkams už puikias vaišes, o "maršalkai" dėdėi Vincui įteikė tautinę juostą. Puiki muzika išviliojo visus pasiūkti. Kai laikrodžio rode sekmadienio pradžią, jaunieji buvo išlydėti į naują gyvenimą. Povestuvėnėn keilioni jie išvyko į Karibų salas.

L.K. Mindaugo šaulių kuopa AV parapijos salėje rengia Jonų, Petrų ir Povilų pagerbimą birželio 24 d., tuoj po pamaldų. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
certifikatus: min. \$1,000.00			
1 metų	11 %		
Terminuotus indėlius:			
1 metų	10.50 %		
180 — 364 d.	10 %		
120 — 179 d.	9.50 %		
30 — 119 d.	9 %		
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ar daugiau			
Taupomiesiems sąskaitoms:			
specialios	7.25 %		
su drauda	7 %		
Čekių sąskaitoms:	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	4.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00	2.00 — 6.00

ISNUOMOJAMAS vienas arba

dviem asmenim dvių kambarių ir virtuvės butas II aukšte. Yra garazas. Arti poezinio ir autobuso. Tik kelios minutės iki parduotuvių. Pagaudaujama nerūkiančių. Skambinti tel. 766-1356 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J.S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir laidotuvių pusrčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronto.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

WASAGOJE, Springhurst vasarvietėje, arti lietuvių šventovės ir ežero išnuomojami kambariai su atskiru įėjimu. Galima virti. Tinka trims žmonėms. Telefonas Toronto 534-8112, savaitgaliais — vietoje 51 St. S., 16 nr. Klausiti — E. Kulienė.

REIKALINGA VYRESNIO AMŽIAUS, malonaus būdo moteris prižiūrėti senyva moterį, pasigaminanti sau ir dviem senjorom maistą, aptvarkyti nedidelį butą. Prie Bloor-High Park poezinio traukinio. Darbo valandos nuo 1-2 v.p.p. iki 7-8 v. vakaro. Kreiptis tel. 763-6498 Toronto.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Anelė Gataveckienė tel. (416) 535-0164 arba Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496.

TORONTONT

Anapilio žinios

— KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių par. skyrius birželio 10 d. atšventė 35 metų veiklos sukaktį.

— Pakrikštyta Petro ir Deboros (Ramoškaitės) Trzcek dukrelė Melissa-Ann-Kristina.

— Karavano pasai papiginta kaina gaunami sekmadieniais bankelyje pas V. Bačėną.

— Pamaldos Wasagoje vasaros sekmadieniais laikomos Gerojo Ganytojo koplyčioje 11 v.r.

— Lietuvių kapinėms aukėjo \$25: V. S. Kneitai, K. Černiauskienė, M. F. Yokubynienė; \$20 — V. Jasūnienė, K. H. Norkai; \$10: P. B. Sapliai, V. Ivanauskas; koncertinio pianino vajui \$50 — M. Jurkstienė; parapijos skoloms \$100 — J. Kvederys.

— Birželio 17, sekmadienį, antroji rinkliava — arkivyskupijos įsakytu popiežiaus lankymosi išlaidoms.

— Mišios birželio 17, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Agnietę Arštikaitienę, 11 v.r. — už a.a. Juozą Zenkevičių, Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Vaelovą.

Išganytojo parapijos žinios

— Parapijos tarybos sekr. M. Dambarienė išskrido į Europą į jos brolio G. Megio laidotuves. Ją pavaduoja antroji sekretorė V. Norvaišienė (75 Graydon Hall, Apt. 2507, tel. 447-4128).

— Birželio 24 d. įvyks parapijos iškyla į Glen Haffy Park, Look-out Point. Pamaldas laikys ten 11 v.r. kun. P. Dilys. Moterų draugija išklyje ruošia loteriją ir prašo laimikių. Juos galima atvežti į šventovę, pas E. Šturmienę arba iškylon.

— Visuotinis parapijos susirinkimas gegužės 27 d. nutarė įsteigti Lietuvių evangelikų teologinių studijų fondą. Jo valdyba išrinkta parapijos tarybos posėdyje gegužės 30 d.: pirm. V. Stanaitis, vicepirm. E. Bumeisteris, sekr. kun. Paulius Dilys, II sekr. G. Šernas, izd. E. Steponas, informacijai V. Dauginis, narys V. Drešeris. Be to, parapijos susirinkimas nutarė išsteigto fondo skirti \$1,200 į mėnesį prof. Martynui Trautrimui, studijuojančiam evangelikų teologiją.

— Nuo liepos 1 d. sekmadienio pamaldos šventovėje bus 9.45 v.r.

Lietuvių namų žinios

— Birželio 10 d. LN valdybos įgaliota "LN žinioms" leisti komisią redaktoriaus pareigoms pakviestį St. Darį. Posėdyje buvo aptartos gairės ir veiklos planai. "LN žinios" vėl pasirodys birželio gale, bus leidžiamos kas mėnesį, o rudėnį — kas dvi savaites. Norima "LN žinių" leidimo talikon įtraukti naujų įėgų, ypač jaunėnės kartos žmonių.

— LN statybos komitetas yra numatęs šią vasarą pakeisti priekines LN duris, kurios būtų saugesnės ir pritaikytos prie pasta-to.

— "Aitvaras" ir "Aukuras" ruošiasi Kanados lietuvių dienų programai Hamiltone. Režisierės E. Kudabienė-Dauguvietytė ir A. Byszkiewicz-Dargytė turėjo pasitarimą LN.

— LN dar galima gauti Karavano pasus papiginta kaina.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronto.

"VILNIUS MANOR" butams reikalingas prižiūrėtojas. Turi gyventi vietoje. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sekminėse per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras, 11.30 v. — parapijos choras. Parapijos tarybos religinė sekcija, kuriai pirmininkauja A. Ulba, pasirūpino šventovės papuošimu bei iškilminga aukų nešimo procesija. Gėlėmis altorius papuošė V. Siminkevičienė.

— Pakrikštyta: Vilija-Marian, Ronald D. ir Aidos (Graičiūnaitės) Batten, duklė; Anelė-Julija, Inos (Vainauskaitės) ir Viktoro Radžiūnų duklė.

— "Dux Magnus" operos bilietai

pardavinėjami salėje po Mišių.

— Bilietai į kun. K. Kaknevičiaus primicijų vaisės birželio 24 d., 4 v.p.p., platinami salėje po 10.15 v. ir 11.30 v. Mišių.

— Ateinantį sekmadienį antroji rinkliava — Religiniam pasaulio lietuvių katalikų kongreso reikalams.

— Jaunimo stovyklos Wasagoje: lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams nuo liepos 1 iki 14 d., lietuviškai kalbantiems — nuo liepos 15 iki liepos 28 d. Jaunų šeimų stovykla Wasagoje — liepos 28 iki rugpjūčio 4 d.

— Parapijai aukėjo: J. M. Vaskevičiai \$200, V. Vaskešis \$150, S. B. Sakalai \$100, P. Kudreikis \$100; po \$50: A. Blūdžius, I. Ehlers, I. Stasiulienė, R. Pocius, R. Prociw, V. Sinkevičius; "LKB kronikai": J. M. Vaskevičiai \$100; liet. kat. kongresui: J. M. Vaskevičiai \$200, P. Gaidelis \$30; religinei šalpai: Gyvojo Rožinio dr-ja \$50; klierikų fondui: J. M. Vaskevičiai \$100, G. Rožinio dr-ja \$50; kaliniams: J. M. Vaskevičiai \$100; "Aušros" klubui: Pr. Žulys \$100.

— Mišios birželio 17, sekmadienį, 8.30 v.r., prašant dvasinių pašaukimų, 9.30 v.r. — už a.a. Vytautą Vingelį, 10.15 v.r. — už a.a. Barborą Augaitienę, 11.30 v.r. — už Sibire mirusius lietuvius, 7 v.v. — už a.a. Joną Matulionį.

PADEKA

Nuoširdus aciū visoms mieloms rengėjoms bei viešioms už gražią suruoštą mergvakarį. Esu sužavėta jūsų nuoširdumu, kuris ilgai liks mano atmintyje.

Ypatinga padėka vyriausioms rengėjoms: p.p. Stefai Petraitienei, Hildai Simanavičienei, Alfredai Malinauskienei, Gražinai Strimaitienei, Janinai Vingelienai, Birutei Stanulienai, Valerijai Siminkevičienai.